32003O0016

8.3.2004. *EIROPAS SAVIENĪBAS OFICIĀLAIS VĒSTNESIS* L 69/1

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS PAMATNOSTĀDNE

(2003. gada 1. decembris),

ar ko groza Pamatnostādni ECB/2000/7 par Eurosistēmas monetārās politikas instrumentiem un procedūrām

(ECB/2003/16)

(2004/202/EK)

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un īpaši 105. panta 2. punkta pirmo ievilkumu,

ņemot vērā Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtus un īpaši 12.1. pantu un 14.3. pantu, saistībā ar 3.1. panta pirmo ievilkumu, 18.2. pantu un 20. panta pirmo rindkopu,

tā kā:

(1) Vienotas monetārās politikas īstenošanai jānosaka instrumenti un procedūras, kas jāizmanto Eurosistēmai, ko veido to dalībvalstu centrālās bankas (NCB), kuras saskaņā ar Līgumu ieviesušas euro (tālāk tekstā — iesaistītās dalībvalstis), un Eiropas Centrālā banka (ECB), lai visās iesaistītajās dalībvalstīs šādu politiku īstenotu vienoti.

(2) ECB ir tiesības izstrādāt nepieciešamās pamatnostādnes, lai īstenotu Eurosistēmas vienoto monetāro politiku, un NCB pienākums ir darboties saskaņā ar šādām pamatnostādnēm.

(3) Pienācīgi jāatspoguļo nesenās pārmaiņas Eurosistēmas vienotās monetārās politikas definējumā un ieviešanā, aizstājot pašlaik spēkā esošo ECB Pamatnostādni par Eurosistēmas monetārās politikas instrumentiem un procedūrām I pielikumu.

(4) Saskaņā ar Statūtu 12.1. pantu un 14.3. pantu ECB pamatnostādnes ir neatņemama Kopienas tiesību aktu sastāvdaļa,

IR PIEŅĒMUSI ŠO PAMATNOSTĀDNI.

1. pants

Eurosistēmas vienotās monetārās politikas īstenošanas principi, instrumenti, procedūras un kritēriji

Šīs pamatnostādnes pielikums "Monetārās politikas īstenošana euro zonā (Eurosistēmas monetārās politikas instrumentu un procedūru vispārējā dokumentācija)" aizstāj 2000. gada 31. augusta Pamatnostādnes ECB/2000/7 par Eurosistēmas monetārās politikas instrumentiem un procedūrām ([1]), kas grozīta ar Pamatnostādni ECB/2002/2 ([2]), I pielikumu "Vienotā monetārā politika euro zonā (Eurosistēmas monetārās politikas instrumentu un procedūru vispārējā dokumentācija".

2. pants

Pārbaude

Ne vēlāk kā 2004. gada 16. janvārī NCB nosūta ECB sīku pārskatu par dokumentiem un līdzekļiem, ar kuru palīdzību tās plāno panākt atbilstību šai Pamatnostādnei.

([1]) OV L 310, 11.12.2000., 1. lpp.
([2]) OV L 185, 15.7.2002., 1. lpp.

3. pants

Nobeiguma noteikumi

1. Šīs Pamatnostādnes adresātes ir iesaistīto dalībvalstu NCB.

2. Šī Pamatnostādne stājas spēkā divas dienas pēc tās apstiprināšanas. Pamatnostādnes 1. pants piemērojams, sākot ar 2004. gada 8. martu.

3. Šī Pamatnostādne tiks publicēta *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Frankfurtē pie Mainas, 2003. gada 1. decembrī

ECB Padomes vārdā —
priekšsēdētājs
Jean-Claude TRICHET

PIELIKUMS

MONETĀRĀS POLITIKAS ĪSTENOŠANA EURO ZONĀ

Eurosistēmas monetārās politikas instrumentu un procedūru vispārējā dokumentācija

2004. gada februāris

SATURS

		lpp.
Ievads		347
1. NODAĻA		
1.	**Pārskats par monetārās politikas principiem**	348
1.1.	Eiropas Centrālo banku sistēma	348
1.2.	Eurosistēmas mērķi	348
1.3.	Eurosistēmas monetārās politikas instrumenti	348
1.3.1.	Atklātā tirgus operācijas	348
1.3.2.	Pastāvīgās iespējas	349
1.3.3.	Obligātās rezerves	349
1.4.	Darījuma partneri	349
1.5.	Pamatā esošie aktīvi	350
1.6.	Monetārās politikas principu grozījumi	350
2. NODAĻA		
2.	**Atbilstošie darījuma partneri**	351
2.1.	Vispārējie atbilstības kritēriji	351
2.2.	Darījuma partneru atlase ātrajām izsolēm un divpusējām operācijām	351
2.3.	Sankcijas darījuma partneru saistību neizpildes gadījumā	352
2.4.	Piekļuves pārtraukšana vai liegšana piesardzības apsvērumu dēļ	352
3. NODAĻA		
3.	**Atklātā tirgus operācijas**	353
3.1.	Reversie darījumi	353
3.1.1.	Vispārīgie apsvērumi	353
3.1.2.	Galvenās refinansēšanas operācijas	353
3.1.3.	Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas	354
3.1.4.	Precizējošās reversās operācijas	354
3.1.5.	Strukturālās reversās operācijas	355
3.2.	Tiešie darījumi	355
3.3.	ECB parāda sertifikātu emisija	356
3.4.	Valūtas mijmaiņas darījumi	357
3.5.	Noguldījumu ar noteiktu termiņu piesaiste	358
4. NODAĻA		
4.	**Pastāvīgās iespējas**	358
4.1.	Aizdevumu iespēja uz nakti	358
4.2.	Noguldījumu iespēja	359
5. NODAĻA		
5.	**Procedūras**	360
5.1.	Izsoles procedūras	360
5.1.1.	Vispārīgie apsvērumi	360
5.1.2.	Izsoļu operāciju grafiks	362
5.1.3.	Izsoles operāciju izziņošana	363
5.1.4.	Darījuma partneru izsoles pieteikumu sagatavošana un iesniegšana	364
5.1.5.	Izsoles piešķīruma procedūras	365

lpp.

5.1.6. Izsoles rezultātu paziņošana 368

5.2. Divpusējo operāciju procedūras 369

5.3. Norēķinu procedūras 370

5.3.1. Vispārīgie apsvērumi 370

5.3.2. Norēķini par atklātā tirgus operācijām 370

5.3.3. Dienas beigu procedūras 371

6. NODAĻA

6. **Atbilstošie aktīvi** 371

6.1. Vispārīgie apsvērumi 371

6.2. Pirmā līmeņa aktīvi 372

6.3. Otrā līmeņa aktīvi 374

6.4. Riska kontroles pasākumi 378

6.4.1. Riska kontroles pasākumi pirmā līmeņa aktīviem 379

6.4.2. Riska kontroles pasākumi otrā līmeņa aktīviem 382

6.5. Pamatā esošo aktīvu novērtēšanas principi 384

6.6. Atbilstošo aktīvu izmantošana pārrobežu darījumos 385

6.6.1. Centrālo banku korespondentattiecību modelis 385

6.6.2. Vērtspapīru norēķinu sistēmu saiknes 386

7. NODAĻA

7. **Obligātās rezerves** 387

7.1. Vispārīgie apsvērumi 387

7.2. Iestādes, uz kurām attiecas obligāto rezervju prasības 387

7.3. Obligāto rezervju noteikšana 388

7.4. Rezervju turēšana 390

7.5. Pārskata sniegšana par rezervju bāzi, tās apstiprināšana un pārbaude 391

7.6. Obligāto rezervju saistību neizpilde 391

Pielikumi

1. pielikums. Monetārās politikas operāciju un procedūru piemēri 393

2. pielikums. Terminu skaidrojums 404

3. pielikums. Darījuma partneru atlase valūtas intervences operācijām un valūtas mijmaiņas darījumiem monetārās politikas mērķiem 412

4. pielikums. Eiropas Centrālās bankas monetārās un banku statistikas pārskatu sniegšanas noteikumi 413

5. pielikums. Eurosistēmas interneta lapas 423

6. pielikums. Procedūras un sankcijas, ko piemēro darījuma partnera saistību nepildīšanas gadījumā 424

Attēlu, tabulu un ielikumu saraksts

Attēli

1. Standartizsoļu posmu parastais laika grafiks 361

2. Ātro izsoļu posmu parastais laika grafiks 362

3. Centrālo banku korespondentattiecību modelis 385

4. Vērtspapīru norēķinu sistēmu savstarpējās saiknes 386

lpp.

Tabulas

1. Eurosistēmas monetārās politikas operācijas 350
2. Galveno un ilgāka termiņa refinansēšanas operāciju parastās tirdzniecības dienas 363
3. Eurosistēmas atklātā tirgus operāciju parastie norēķinu datumi 371
4. Eurosistēmas monetārās politikas operācijām atbilstošie aktīvi 375

Ielikumi

1. ECB parāda sertifikātu emisija 356
2. Valūtas mijmaiņas darījumi 357
3. Izsoles procedūru posmi 361
4. Fiksētas procentu likmes izsoļu piešķīrums 365
5. Euro veiktās mainīgas procentu likmes izsoļu piešķīrums 366
6. Mainīgas procentu likmes valūtas mijmaiņas darījumu izsoļu piešķīrums 367
7. Riska kontroles pasākumi 378
8. Pirmā līmeņa aktīvu likviditātes kategorijas 379
9. Novērtējuma diskontu līmeņi (%), kas piemēroti atbilstošiem pirmā līmeņa aktīviem attiecībā uz fiksētas procentu likmes kupona un nulles kupona instrumentiem 380
10. Novērtējuma diskontu līmeņi (%), kas piemēroti atbilstošiem pirmā līmeņa apgriezti mainīgas procentu likmes instrumentiem 380
11. Pieprasīto papildu nodrošinājumu aprēķināšana 381
12. Novērtējuma diskontu līmeņi, kas piemēroti atbilstošajiem otrā līmeņa aktīviem 383
13. Rezervju bāze un rezervju normas 389
14. Atlīdzības par nepieciešamo rezervju turējumu aprēķināšana 391

Saīsinājumi

CCBM	Centrālo banku korespondentattiecību modelis (*Correspondent Central Banking Model*)
CVD	Centrālais vērtspapīru depozitārijs
DVP	Piegāde pret samaksu (*delivery versus payment*)
ECB	Eiropas Centrālā banka
EMM	Eiropas Centrālās bankas maksājumu mehānisms
ECBS	Eiropas Centrālo banku sistēma
EEK	Eiropas Ekonomikas kopiena
EEZ	Eiropas Ekonomiskā zona
EK	Eiropas Kopiena
ES	Eiropas Savienība
FOP	Bez maksas (*free of payment*)
IDC	Diennakts kredīts (*intraday credit*)
ISIN	Starptautiskais vērtspapīru identificēšanas numurs (*International Securities Identification Number*)
MFI	Monetārā finanšu iestāde
NCB	Nacionālā centrālā banka
RTGS	Reālā laika bruto norēķini
Strip	Atsevišķa procentu un pamatsummas tirdzniecība (*separate trading of interest and principal*)
TARGET	Eiropas vienotā automatizētā reālā laika bruto norēķinu sistēma (*Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system*)
VKIU	Vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmums
VNS	Vērtspapīru norēķinu sistēma

Ievads

Šis dokuments sniedz Eurosistēmas ([1]) vienotās monetārās politikas darbības principus euro zonā. Dokuments kā daļa no Eurosistēmas monetārās politikas instrumentu un procedūru tiesiskā pamata ir Eurosistēmas monetārās politikas instrumentu un procedūru "Vispārējā dokumentācija" un paredzēts, lai darījuma partneriem sniegtu nepieciešamo informāciju saistībā ar Eurosistēmas monetāro politiku.

Vispārējā dokumentācija pati par sevi nepiešķir tiesības un nerada saistības darījuma partneriem. Eurosistēmas un tās darījuma partneru tiesiskās attiecības nosaka attiecīgi līgumi vai reglamentējoši noteikumi.

Šim dokumentam ir septiņas nodaļas. Pārskats par Eurosistēmas monetārās politikas darbības principiem sniegts 1. nodaļā. 2. nodaļā raksturoti Eurosistēmas monetārās politikas operācijās iesaistīto darījuma partneru atbilstības kritēriji. Atklātā tirgus operācijas aprakstītas 3. nodaļā, bet darījuma partneriem pieejamās pastāvīgās iespējas — 4. nodaļā. Monetārās politikas operācijās piemērotās procedūras aplūkotas 5. nodaļā. 6. nodaļā noteikti monetārās politikas operāciju pamatā esošo aktīvu atbilstības kritēriji. Eurosistēmas obligāto rezervju sistēma raksturota 7. nodaļā.

Pielikumi sniedz monetārās politikas operāciju piemērus, terminu skaidrojumu, Eurosistēmas valūtas intervences operāciju darījuma partneru atlases kritērijus, raksturo Eiropas Centrālās bankas naudas un banku darbības statistisko datu iesniegšanas sistēmu, sniedz Eurosistēmas interneta lapu adrešu sarakstu un apraksta procedūras un sankcijas, ko piemēro darījuma partneru saistību neizpildes gadījumā.

([1]) Eiropas Centrālās bankas Padome vienojusies izmantot terminu "Eurosistēma", lai definētu struktūru, saskaņā ar kuru Eiropas Centrālo banku sistēma veic savus pamatuzdevumus, t.i., to dalībvalstu nacionālās centrālās bankas, kuras ieviesušas vienoto valūtu saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un Eiropas Centrālā banka.

1. NODAĻA

1. PĀRSKATS PAR MONETĀRĀS POLITIKAS PRINCIPIEM

1.1. Eiropas Centrālo banku sistēma

Eiropas Centrālo banku sistēmu (ECBS) veido Eiropas Centrālā banka (ECB) un Eiropas Savienības (ES) dalībvalstu nacionālās centrālās bankas ([2]). ECBS veic darbības saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu (Līgums) un Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtiem (ECBS Statūti). ECBS pārvalda ECB lēmējinstitūcijas. Tādējādi ECB Padome atbild par monetārās politikas formulēšanu, bet Valde pilnvarota īstenot monetāro politiku saskaņā ar Padomes pieņemtajiem lēmumiem un pamatnostādnēm. Ciktāl tiks uzskatīts par iespējamu un atbilstošu, kā arī lai nodrošinātu darbības efektivitāti, ECB vērsīsies pie nacionālajām centrālajām bankām ([3]), lai tiktu veiktas operācijas, kas ir daļa no Eurosistēmas uzdevumiem. Eurosistēmas monetārās politikas operācijas tiek veiktas saskaņā ar vienādiem nosacījumiem visās dalībvalstīs ([4]).

1.2. Eurosistēmas mērķi

Eurosistēmas galvenais mērķis ir uzturēt cenu stabilitāti, kā noteikts Līguma 105. pantā. Nekaitējot tās galvenajam mērķim — cenu stabilitātei —, Eurosistēmai jāatbalsta Eiropas Kopienas vispārējā ekonomiskā politika. Īstenojot šos mērķus, Eurosistēmai jādarbojas saskaņā ar atklāta tirgus ekonomikas principu, kas paredz brīvu konkurenci, veicinot efektīvu resursu sadali.

1.3. Eurosistēmas monetārās politikas instrumenti

Lai sasniegtu savus mērķus, Eurosistēmas rīcībā ir vairāki monetārās politikas instrumenti; Eurosistēma veic atklātā tirgus operācijas, piedāvā pastāvīgās iespējas un pieprasa kredītiestādēm izveidot obligātās rezerves Eurosistēmas kontos.

1.3.1. *Atklātā tirgus operācijas*

Atklātā tirgus operācijām ir svarīga nozīme Eurosistēmas monetārajā politikā, lai ietekmētu procentu likmju virzību, pārvaldītu likviditāti tirgū un informētu par monetārās politikas nostāju. Atklātā tirgus operāciju veikšanai Eurosistēmai pieejami pieci instrumentu veidi. Nozīmīgākais instruments ir *reversie darījumi* (atpirkšanas līgumu vai nodrošinātu aizņēmumu veidā). Eurosistēma var izmantot arī *tiešos darījumus*, *parāda sertifikātu emisiju*, *valūtas mijmaiņas darījumus* un *noguldījumu ar noteiktu termiņu piesaisti*. Atklātā tirgus operācijas veic pēc ECB iniciatīvas, ECB arī pieņem lēmumu par izmantojamo instrumentu izvēli un nosaka to izmantošanas noteikumus. Šīs operācijas var veikt, izmantojot standartizsoles, ātrās izsoles vai divpusējās procedūras ([5]). Pēc to mērķiem, regularitātes un procedūrām Eurosistēmas atklātā tirgus operācijas var iedalīt šādās četrās kategorijās (sk. arī 1. tabulu):

— *galvenās refinansēšanas operācijas* ir regulāri likviditāti palielinošie reversie katras nedēļas darījumi, parasti ar termiņu 1 nedēļa. Šīs operācijas veic nacionālās centrālās bankas, izmantojot standartizsoles. Galvenajām refinansēšanas operācijām ir izšķiroša nozīme Eurosistēmas atklātā tirgus operāciju mērķu sasniegšanā, un tās ir galvenais finanšu sektora refinansēšanas veids;

([2]) Jāatzīmē, ka to dalībvalstu nacionālās centrālās bankas, kuras vēl nav ieviesušas vienoto valūtu saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu (Līgums), saglabā savas tiesības monetārās politikas jomā saskaņā ar nacionālajiem tiesību aktiem un tādējādi nav iesaistītas vienotās monetārās politikas īstenošanā.

([3]) Visā dokumentā termins "nacionālās centrālās bankas" attiecas uz to dalībvalstu nacionālajām centrālajām bankām, kuras ieviesušas vienoto valūtu saskaņā ar Līgumu.

([4]) Visā dokumentā termins "dalībvalsts" attiecas uz dalībvalsti, kas ieviesusi vienoto valūtu saskaņā ar Līgumu.

([5]) Dažādās procedūras Eurosistēmas atklātā tirgus operāciju veikšanai, t.i., standartizsoles, ātrās izsoles un divpusējās procedūras, noteiktas 5. nodaļā. Standartizsoles veic, ilgākais, 24 stundu laikā no izsoles izsludināšanas līdz piešķīruma rezultātu apstiprināšanai. Visi darījuma partneri, kas atbilst 2.1. sadaļā minētajiem vispārējiem atbilstības kritērijiem, var piedalīties standartizsolēs. Ātrās izsoles veic stundas laikā. Eurosistēma var izvēlēties ierobežotu darījuma partneru skaitu dalībai ātrajās izsolēs. Termins "divpusējās procedūras" attiecas uz jebkuru gadījumu, kad Eurosistēma veic darījumu ar vienu vai vairākiem darījuma partneriem, neizmantojot izsoles procedūras. Divpusējās procedūras ietver operācijas, ko veic ar biržu vai tirgus aģentu starpniecību.

— *ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas* ir likviditāti palielinošie reversie katra mēneša darījumi, parasti ar termiņu 3 mēneši. Šo operāciju mērķis ir nodrošināt darījuma partneriem papildu ilgāka termiņa refinansēšanu, un tās veic nacionālās centrālās bankas, izmantojot standartizsoles. Parasti Eurosistēma nekad neparedz izmantot šīs operācijas kā signālus tirgum, tāpēc tās īsteno, piemērojot piedāvātās likmes;

— *precizējošās operācijas* veic uz *ad hoc* pamata, lai kontrolētu likviditāti un ietekmētu procentu likmju virzību, īpaši — lai mazinātu neparedzētu likviditātes svārstību izraisīto ietekmi uz procentu likmēm tirgū. Precizējošās operācijas galvenokārt veic kā reversos darījumus, taču tās var veikt arī kā tiešos darījumus, valūtas mijmaiņas darījumus un noguldījumu ar noteiktu termiņu piesaistes veidā. Precizējošās operācijās izmantotos instrumentus un procedūras pielāgo darījumu veidiem un konkrētajiem operāciju mērķiem. Precizējošās operācijas parasti veic nacionālās centrālās bankas, izmantojot ātrās izsoles vai divpusējās procedūras. ECB Padome lemj, vai precizējošās divpusējās operācijas ārkārtas apstākļos var veikt pati ECB;

— Eurosistēma var izmantot arī *strukturālās operācijas*, emitējot parāda sertifikātus, veicot reversos darījumus un tiešos darījumus. Šīs operācijas veic tad, ja ECB vēlas koriģēt Eurosistēmas strukturālo pozīciju attiecībā pret finanšu sektoru (regulāri vai neregulāri). Strukturālās operācijas reverso darījumu un parāda instrumentu emisijas veidā īsteno nacionālās centrālās bankas ar standartizsoļu palīdzību. Strukturālās operācijas tiešo darījumu veidā veic ar divpusējo procedūru palīdzību.

1.3.2. *Pastāvīgās iespējas*

Pastāvīgo iespēju mērķis ir palielināt un mazināt likviditāti uz nakti, norādīt uz monetārās politikas vispārējo virzību un noteikt tirgus procentu likmju uz nakti robežu. Atbilstošajiem darījuma partneriem pēc pašu iniciatīvas pieejamas divas pastāvīgās iespējas ar noteikumu, ka tiek ievēroti daži operacionālās piekļuves nosacījumi (sk. arī 1. tabulu):

— darījuma partneri var izmantot *aizdevumu iespēju uz nakti*, lai no nacionālajām centrālajām bankām uz nakti saņemtu līdzekļus pret atbilstošiem aktīviem. Normālos apstākļos nav kredītlimitu vai citu ierobežojumu, kas regulētu darījuma partneru piekļuvi šai iespējai, izņemot prasību nodrošināt pietiekamus pamatā esošos aktīvus. Maksimālā tirgus procentu likme darījumiem uz nakti parasti nepārsniedz aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi;

— darījuma partneri var izmantot *noguldījumu iespēju* noguldījumiem uz nakti nacionālajās centrālajās bankās. Normālos apstākļos nav noguldījumu limita vai citu ierobežojumu, kas regulētu darījuma partneru piekļuvi šai iespējai. Minimālā tirgus procentu likme darījumiem uz nakti parasti nav zemāka par noguldījumu iespējas procentu likmi.

Pastāvīgās iespējas decentralizēti pārvalda nacionālās centrālās bankas.

1.3.3. *Obligātās rezerves*

Eurosistēmas obligāto rezervju sistēma attiecas uz euro zonas kredītiestādēm, un tās mērķis galvenokārt ir naudas tirgus procentu likmju stabilizēšana un strukturāla likviditātes deficīta radīšana (vai palielināšana). Katras iestādes obligāto rezervju apjoms tiek noteikts atbilstoši tās bilances sastāvdaļām. Lai sasniegtu mērķi — stabilizētu procentu likmes —, Eurosistēmas obligāto rezervju sistēma ļauj iestādēm izmantot rezervju vidējā atlikuma nosacījumu. Rezervju prasību izpildi nosaka, pamatojoties uz iestādes dienas vidējo rezervju konta atlikumu rezervju prasību izpildes periodā. Atlīdzība iestādei par obligāto rezervju turēšanu tiek maksāta saskaņā ar Eurosistēmas galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi.

1.4. **Darījuma partneri**

Eurosistēmas monetārās politikas principi formulēti tā, lai nodrošinātu plaša darījuma partneru loka dalību. Iestādes, uz kurām attiecas obligāto rezervju prasības saskaņā ar ECBS Statūtu 19.1. pantu, var izmantot pastāvīgās iespējas un piedalīties atklātā tirgus operācijās, izmantojot standartizsoles. Eurosistēma var izvēlēties ierobežotu darījuma partneru skaitu dalībai precizējošajās operācijās. Tiešajos darījumos darījuma partneru loks *a priori* netiek ierobežots. Valūtas mijmaiņas darījumos, ko veic monetārās politikas mērķiem, iesaista aktīvus valūtas tirgus dalībniekus. Darījuma partneru loks šajās operācijās ir ierobežots — piedalās vienīgi tās Eurosistēmas valūtas intervences operācijām izraudzītās iestādes, kuras atrodas euro zonā.

1.5. **Pamatā esošie aktīvi**

Saskaņā ar ECBS Statūtu 18.1. pantu visām Eurosistēmas kredītoperācijām (t.i., likviditāti palielinošajām operācijām) jābūt atbilstošam nodrošinājumam. Eurosistēma savu operāciju nodrošinājumam pieņem dažādus pamatā esošos aktīvus. Tiek nošķirti (galvenokārt Eurosistēmas iekšējām vajadzībām) divi atbilstošo aktīvu līmeņi: pirmais līmenis un otrais līmenis. Pirmā līmeņa aktīvi ir tirgojami parāda instrumenti, kas atbilst vienotiem ECB noteiktiem atbilstības kritērijiem visā euro zonā. Otro līmeni veido tirgojami un netirgojami papildu aktīvi, kuri ir īpaši svarīgi nacionālajiem finanšu tirgiem un banku sistēmām un kuru atbilstības kritērijus nosaka nacionālās centrālās bankas, bet apstiprina ECB. Attiecībā uz aktīvu kvalitāti un to atbilstību dažādiem Eurosistēmas monetārās politikas operāciju veidiem starp šiem līmeņiem nav atšķirību (izņemot to, ka otrā līmeņa aktīvus Eurosistēma parasti neizmanto tiešajos darījumos). Atbilstošos aktīvus var izmantot pārrobežu darījumos, lietojot centrālo banku korespondentattiecību modeli (CCBM) vai atbilstošas ES vērtspapīru norēķinu sistēmu (VNS) saiknes kā visu Eurosistēmas kredītu veidu nodrošinājumu ([6]). Visus Eurosistēmas monetārās politikas operācijām atbilstošos aktīvus var izmantot arī kā nodrošinājumu dienas ietvaros izsniegtajam kredītam.

1.6. **Monetārās politikas principu grozījumi**

ECB Padome jebkurā laikā var mainīt Eurosistēmas monetārās politikas operāciju instrumentus, nosacījumus, kritērijus un procedūras.

1. TABULA

Eurosistēmas monetārās politikas operācijas

Monetārās politikas operācijas	Darījumu veidi		Termiņš	Biežums	Procedūra
	Likviditātes palielināšana	Likviditātes samazināšana			
Atklātā tirgus operācijas					
Galvenās refinansēšanas operācijas	Reversie darījumi	—	1 nedēļa	Katru nedēļu	Standartizsoles
Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas	Reversie darījumi	—	3 mēneši	Katru mēnesi	Standartizsoles
Precizējošās operācijas	— Reversie darījumi — Valūtas mijmaiņas darījumi	— Reversie darījumi — Noguldījumu ar noteiktu termiņu piesaiste — Valūtas mijmaiņas darījumi	Nestandartizēts	Neregulāri	— Ātrās izsoles — Divpusējās procedūras
	Tiešā pirkšana	Tiešā pārdošana	—	Neregulāri	Divpusējās procedūras
Strukturālās operācijas	Reversie darījumi	Parāda sertifikātu emisija	Standartizēts/ nestandartizēts	Regulāri un neregulāri	Standartizsoles
	Tiešā pirkšana	Tiešā pārdošana	—	Neregulāri	Divpusējās procedūras
Pastāvīgās iespējas					
Aizdevumu iespēja uz nakti	Reversie darījumi	—	Uz nakti	Piekļuve pēc darījuma partneru ieskatiem	
Noguldījumu iespēja	—	Noguldījumi	Uz nakti	Piekļuve pēc darījuma partneru ieskatiem	

([6]) Sk. 6.6.1. un 6.6.2. sadaļu.

2. NODAĻA

2. ATBILSTOŠIE DARĪJUMA PARTNERI

2.1. Vispārējie atbilstības kritēriji

Eurosistēmas monetārās politikas operāciju darījuma partneriem jāatbilst noteiktiem atbilstības kritērijiem ([7]). Šie kritēriji noteikti, lai plašam iestāžu lokam nodrošinātu piekļuvi Eurosistēmas monetārās politikas operācijām, veicinot vienlīdzīgu attieksmi pret iestādēm visā euro zonā un nodrošinot to, ka darījuma partneri ievēro noteiktas darbības un piesardzības prasības:

— vienīgi tās iestādes, uz kurām attiecas Eurosistēmas obligāto rezervju sistēma, kas noteikta saskaņā ar ECBS Statūtu 19.1. pantu, var būt darījuma partneres. Iestādes, kuras atbrīvotas no saistībām Eurosistēmas obligāto rezervju sistēmā (sk. 7.2. sadaļu), nevar kļūt par darījuma partnerēm Eurosistēmas pastāvīgajās iespējās un atklātā tirgus operācijās;

— darījuma partneriem jābūt finansiāli stabiliem. Tiem obligāti jāpiemēro vismaz viena no ES/EET saskaņotās uzraudzības formām, un to veic valsts iestādes ([8]). Tomēr finansiāli stabilas iestādes, uz kurām attiecas līdzvērtīga līmeņa nesaskaņota valsts uzraudzība, arī var pieņemt kā darījuma partneres, piemēram, euro zonā reģistrētas tādu iestāžu filiāles, kuru galvenais birojs atrodas ārpus Eiropas Ekonomiskās zonas (EEZ);

— darījuma partneriem jāatbilst visiem darbības kritērijiem, ko paredz attiecīgie līgumi vai reglamentējošie nosacījumi, ko piemēro attiecīgā nacionālā centrālā banka (vai ECB), lai nodrošinātu efektīvu Eurosistēmas monetārās politikas operāciju veikšanu.

Minētie vispārējie atbilstības kritēriji saskaņoti visā euro zonā. Iestādes, kas atbilst vispārējiem atbilstības kritērijiem, var:

— piekļūt Eurosistēmas pastāvīgajām iespējām; un

— piedalīties Eurosistēmas atklātā tirgus operācijās, ko veic, īstenojot standartizsoles.

Iestāde var piekļūt Eurosistēmas pastāvīgajām iespējām un atklātā tirgus operācijām, ko veic, īstenojot standartizsoles, tikai ar tās dalībvalsts nacionālās centrālās bankas starpniecību, kurā iestāde reģistrēta. Ja iestādei ir institūti (galvenais birojs vai filiāles) vairāk nekā vienā dalībvalstī, katram institūtam ir piekļuve šīm operācijām ar tās dalībvalsts nacionālās centrālās bankas starpniecību, kurā tā atrodas, kaut arī pieteikumus izsolei var iesniegt tikai viens institūts (vai nu galvenais birojs, vai izraudzītā filiāle) katrā dalībvalstī.

2.2. Darījuma partneru atlase ātrajām izsolēm un divpusējām operācijām

Tiešajos darījumos darījuma partneru loks *a priori* netiek ierobežots.

Valūtas mijmaiņas darījumos, ko veic monetārās politikas mērķiem, darījuma partneriem jāspēj efektīvi veikt liela apjoma valūtas operācijas jebkuros tirgus apstākļos. Valūtas mijmaiņas darījuma partneru loks atbilst to darījuma partneru lokam, kuri atrodas euro zonā un izraudzīti Eurosistēmas valūtas intervences operācijām. Kritēriji un procedūras, ko piemēro darījuma partneru atlasei ārvalstu valūtas intervences operācijām, sniegti 3. pielikumā.

Citām operācijām, kas pamatojas uz ātrajām izsolēm un divpusējām procedūrām (precizējošajiem reversajiem darījumiem un noguldījumu ar noteiktu termiņu piesaisti), katra nacionālā centrālā banka izvēlas darījuma partneru grupu no tām dalībvalstīs reģistrētajām iestādēm, kuras atbilst darījuma partneru vispārējiem atbilstības kritērijiem. Tādējādi aktivitāte naudas tirgū ir galvenais izvēles kritērijs. Citi kritēriji, kurus varētu ņemt vērā, ir, piemēram, tirgus operāciju nodaļas efektivitāte un tas, cik ievērojami ir potenciāli piedāvājamie aktīvi.

Ātrajās izsolēs un divpusējās operācijās nacionālā centrālā banka sadarbojas vienīgi ar tiem darījuma partneriem, kuri iekļauti to attiecīgajās precizējošo operāciju darījuma partneru grupās. Ja operacionālu iemeslu dēļ nacionālā centrālā banka katrā operācijā nevar sadarboties ar visiem tās precizējošo operāciju darījuma partneriem, šajā dalībvalstī darījuma partnerus atlasa pēc rotācijas principa, lai nodrošinātu vienlīdzīgu piekļuvi.

ECB Padome lemj, vai ārkārtas apstākļos precizējošās divpusējās operācijas ECB var veikt pati. Ja ECB būtu jāveic divpusējās operācijas, darījuma partneru atlasi šādos gadījumos veiktu ECB, piemērojot rotācijas principu tiem darījuma partneriem euro zonā, kuri tiesīgi piedalīties ātrajās izsolēs un divpusējās operācijās, lai nodrošinātu vienlīdzīgu piekļuvi.

([7]) Tiešajos darījumos darījuma partneru loku *a priori* netiek ierobežots.

([8]) Kredītiestāžu saskaņotā uzraudzība balstās uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 20. marta Direktīvu Nr. 2000/12/EK par kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu (ņemot vērā grozījumus); OV L 126, 26.5.2000., 1. lpp.

2.3. **Sankcijas darījuma partneru saistību neizpildes gadījumā**

Iestādēm, kas nepilda no ECB regulām un lēmumiem saistībā ar obligāto rezervju piemērošanu izrietošās saistības, ECB piemēro sankcijas saskaņā ar Padomes 1998. gada 23. novembra Regulu (EK) Nr. 2532/98 par Eiropas Centrālās bankas pilnvarām piemērot sankcijas ([9]), Eiropas Centrālās bankas 1999. gada 23. septembra Regulu (EK) Nr. 2157/1999 par Eiropas Centrālās bankas pilnvarām piemērot sankcijas (ECB/1999/4) ([10]), Padomes 1998. gada 23. novembra Regulu (EK) Nr. 2531/98 par obligāto rezervju piemērošanu, ko veic Eiropas Centrālā banka ([11]) (ar grozījumiem), un Eiropas Centrālās bankas 2003. gada 12. septembra Regulu (EK) Nr. 1745/2003 par obligāto rezervju piemērošanu (ECB/2003/9) ([12]). Atbilstošās sankcijas un to piemērošanas kārtība izklāstīta minētajās regulās. Turklāt, ja pieļauti nopietni obligāto rezervju prasību pārkāpumi, Eurosistēma var pārtraukt darījuma partneru dalību atklātā tirgus operācijās.

Saskaņā ar līgumiem vai regulējošiem nosacījumiem, ko piemēro attiecīgā nacionālā centrālā banka (vai ECB), Eurosistēma darījuma partneriem piemēro finansiālus sodus vai pārtrauc darījuma partneru dalību atklātā tirgus operācijās, ja darījuma partneri neizpilda saistības, kas izriet no līgumiem vai regulējošiem nosacījumiem, kurus piemēro nacionālās centrālās bankas (vai ECB), kā norādīts tālāk.

Tas attiecas uz izsoles noteikumu pārkāpumiem (ja darījuma partneris nevar pārvest pietiekamu pamatā esošo aktīvu apjomu, lai norēķinātos par līdzekļiem, kas tam piešķirti likviditāti palielinošā operācijā, vai ja tas nevar nodrošināt pietiekamus naudas līdzekļus, lai veiktu norēķinu par tam piešķirto summu likviditāti samazinošās operācijās) un divpusējo darījumu pārkāpumiem (ja darījuma partneris nevar piegādāt pietiekamu atbilstošo pamatā esošo aktīvu apjomu vai ja tas nevar nodrošināt pietiekamus naudas līdzekļus, lai veiktu norēķinu par divpusējo darījumu līgumsummu).

Tas attiecas arī uz gadījumiem, kad darījuma partneris neievēro pamatā esošo aktīvu izmantošanas noteikumus (ja darījuma partneris izmanto aktīvus, kas ir vai ir kļuvuši neatbilstoši, vai ja šis darījuma partneris tos nevar izmantot, piemēram, tāpēc, ka starp emitentu/garantijas devēju un darījuma partneri ir ciešas saiknes vai tie ir identiski), un uz gadījumiem, kad netiek ievērotas dienas beigu procedūras un nosacījumi attiecībā uz piekļuvi aizdevumu iespējai uz nakti (ja darījuma partneris, kam dienas beigās ir negatīva norēķinu konta bilance, neievēro nosacījumus attiecībā uz piekļuvi aizdevumu iespējai uz nakti).

Turklāt darbības apturēšanu, ko piemēro darījuma partnerim, kurš nepilda saistības, var piemērot tās pašas iestādes filiālēm, kas atrodas citās dalībvalstīs. Ja kā ārkārtas pasākums darbības apturēšana piemērota sakarā ar pārkāpuma smagumu, par ko liecina, piemēram, tā biežums vai ilgums, darījuma partnerim uz noteiktu laiku var liegt dalību jebkādās monetārās politikas operācijās nākotnē.

Finansiālos sodus, ko piemēro nacionālās centrālās bankas, ja pieļauti pārkāpumi attiecībā uz izsoļu noteikumiem, divpusējiem darījumiem, pamatā esošajiem aktīviem, dienas beigu procedūrām vai piekļuves nosacījumiem aizdevumu iespējai uz nakti, aprēķina pēc iepriekš noteiktas soda procentu likmes (kā norādīts 6. pielikumā).

2.4. **Piekļuves pārtraukšana vai liegšana piesardzības apsvērumu dēļ**

Saskaņā ar līgumiem vai regulējošiem nosacījumiem, ko piemēro attiecīgā nacionālā centrālā banka (vai ECB), Eurosistēma piesardzības apsvērumu dēļ darījuma partnerim var pārtraukt vai liegt piekļuvi monetārās politikas instrumentiem.

([9]) OV L 318, 27.11.1998., 4. lpp.
([10]) OV L 264, 12.10.1999., 21. lpp.
([11]) OV L 318, 27.11.1998., 1. lpp.
([12]) OV L 250, 02.10.2003., 10. lpp.

Turklāt darījuma partneru piekļuves pārtraukšanas vai liegšanas pasākumus var piemērot dažos gadījumos, uz kuriem attiecināms jēdziens "kāda darījuma partnera saistību neizpilde", kā definēts līgumos vai regulējošajos nosacījumos, ko piemēro nacionālās centrālās bankas.

3. NODAĻA

3. ATKLĀTĀ TIRGUS OPERĀCIJAS

Atklātā tirgus operācijām ir svarīga nozīme Eurosistēmas monetārajā politikā, lai ietekmētu procentu likmju virzību, pārvaldītu likviditāti tirgū un informētu par monetārās politikas nostāju. Atbilstoši mērķiem, biežumam un procedūrām Eurosistēmas atklātā tirgus operācijas var iedalīt četrās kategorijās: galvenās refinansēšanas operācijas, ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas, precizējošās operācijas un strukturālās operācijas. Attiecībā uz izmantotajiem instrumentiem reversie darījumi ir galvenais Eurosistēmas atklātā tirgus instruments, un to var izmantot visās četrās operāciju kategorijās, bet parāda sertifikātus var izmantot strukturālajās likviditāti samazinošajās operācijās. Turklāt Eurosistēmai precizējošo operāciju veikšanai pieejami trīs citi instrumenti: tiešie darījumi, valūtas mijmaiņas darījumi un noguldījumu ar noteiktu termiņu piesaiste. Turpmākajās sadaļās detalizēti izklāstītas dažādo Eurosistēmā izmantoto atklātā tirgus instrumentu raksturīgās iezīmes.

3.1. Reversie darījumi

3.1.1. *Vispārīgie apsvērumi*

a) Instrumenta veids

Reversie darījumi attiecas uz operācijām, kurās Eurosistēma pērk vai pārdod atbilstošos aktīvus saskaņā ar atpirkšanas līgumiem vai veic kreditēšanas operācijas pret atbilstošo aktīvu nodrošinājumu. Reversie darījumi tiek izmantoti galvenajās refinansēšanas operācijās un ilgāka termiņa refinansēšanas operācijās. Turklāt Eurosistēma var izmantot reversos darījumus strukturālajās un precizējošajās operācijās.

b) Juridiskā būtība

Nacionālās centrālās bankas var veikt reversos darījumus vai nu atpirkšanas līgumu veidā (t.i., īpašuma tiesības uz aktīvu pāriet kreditoram, bet puses vienojas veikt reverso darījumu, kādā brīdī nākotnē nodot aktīvu atpakaļ debitoram), vai arī kā nodrošinātus aizdevumus (t.i., attiecībā uz aktīviem tiek nodrošinātas tiesības saņemt vērtspapīru procentu ienākumus, bet, ja parādsaistības tiek nokārtotas, īpašuma tiesības uz aktīvu saglabā debitors). Detalizēti nosacījumi reversajiem darījumiem, kuru pamatā ir atpirkšanas līgumi, izklāstīti līguma noteikumos, ko piemēro attiecīgā nacionālā centrālā banka (vai ECB). Attiecībā uz reversajiem darījumiem, kuru pamatā ir nodrošināti aizdevumi, ņem vērā dažādas procedūras un formalitātes, kas dažādās jurisdikcijās nepieciešamas, lai nodibinātu un pēc tam īstenotu attiecīgās tiesības uz nodrošinājumu (piemēram, ķīlu).

c) Procentu nosacījumi

Starpība starp pirkšanas cenu un atpirkšanas cenu atpirkšanas līgumā atbilst procentiem, kas jāmaksā par aizņēmuma vai aizdevuma summu operācijas termiņa laikā, t.i., atpirkšanas cenā iekļauts attiecīgais procentu maksājums. Procentu likmi reversajiem darījumiem nodrošināta aizdevuma veidā nosaka, kredīta summai operācijas termiņā piemērojot noteiktu procentu likmi. Procentu likme, ko piemēro Eurosistēmas reversajām atklātā tirgus operācijām, ir vienkārša procentu likme saskaņā ar dienu aprēķina principu "faktiskais dienu skaits/360".

3.1.2. *Galvenās refinansēšanas operācijas*

Galvenās refinansēšanas operācijas ir svarīgākās Eurosistēmas veiktās atklātā tirgus operācijas, kurām ir izšķiroša nozīme, lai ietekmētu procentu likmju virzību, pārvaldītu likviditāti tirgū un informētu par monetārās politikas nostāju. Turklāt tās nodrošina lielāko finanšu sektora refinansēšanas daļu.

Galveno refinansēšanas operāciju iezīmes var būt šādas:

— tās ir likviditāti palielinošas operācijas;

— tās veic regulāri katru nedēļu ([13]);

— parasti to termiņš ir 1 nedēļa ([14]);

— tās decentralizēti veic nacionālās centrālās bankas;

— tās veic ar standartizsoļu palīdzību (kā noteikts 5.1. sadaļā);

— visi darījuma partneri, kas atbilst vispārējiem atbilstības kritērijiem (kā noteikts 2.1. sadaļā), var iesniegt izsoles pieteikumus galvenajām refinansēšanas operācijām; un

— kā pamatā esošos aktīvus galvenajām refinansēšanas operācijām var izmantot gan pirmā, gan otrā līmeņa aktīvus (kā noteikts 6. nodaļā).

3.1.3. *Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas*

Eurosistēma veic arī regulāras refinansēšanas operācijas, kuru termiņš parasti ir 3 mēneši un kuras paredzētas, lai finanšu sektoram nodrošinātu papildu ilgāka termiņa refinansējumu. Šīs operācijas ir tikai ierobežota globālā refinansēšanas apjoma daļa. Tā kā šīs operācijas nekad netiek veiktas, lai sūtītu signālus tirgum, Eurosistēma parasti tās īsteno, piemērojot tai piedāvātās procentu likmes. Tādējādi ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas parasti veic ar mainīgas procentu likmes izsoļu palīdzību, un ECB periodiski norāda turpmākajās izsolēs piedāvāto apjomu. Ārkārtas apstākļos Eurosistēma var veikt arī ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas ar fiksētas procentu likmes izsoļu starpniecību.

Ilgāka termiņa refinansēšanas operāciju iezīmes var būt šādas:

— tās ir likviditāti palielinošas operācijas;

— tās veic regulāri katru mēnesi ([15]);

— parasti to termiņš ir 3 mēneši ([16]);

— tās decentralizēti veic nacionālās centrālās bankas;

— tās veic ar standartizsoļu palīdzību (kā noteikts 5.1. sadaļā);

— visi darījuma partneri, kas atbilst vispārējiem atbilstības kritērijiem (kā noteikts 2.1. sadaļā), var iesniegt izsoles pieteikumus ilgāka termiņa refinansēšanas operācijām; un

— kā pamatā esošos aktīvus ilgāka termiņa refinansēšanas operācijām var izmantot gan pirmā, gan otrā līmeņa aktīvus (kā noteikts 6. nodaļā).

3.1.4. *Precizējošās reversās operācijas*

Eurosistēma var veikt precizējošās operācijas reverso atklātā tirgus darījumu veidā. Precizējošo operāciju mērķis ir pārvaldīt likviditāti tirgū un ietekmēt procentu likmju virzību, īpaši — lai mazinātu negaidītu tirgus likviditātes svārstību ietekmi uz procentu likmēm. Tā kā pastāv potenciāla vajadzība ātri rīkoties neparedzētu tirgus pārmaiņu gadījumā, vēlams, lai Eurosistēma saglabātu augstu elastības pakāpi, izvēloties procedūras un darbības iezīmes šādu operāciju veikšanai.

Precizējošo reverso operāciju iezīmes var būt šādas:

— tās var būt likviditāti palielinošas vai likviditāti samazinošas operācijas;

— to biežums nav noteikts;

— to termiņš nav noteikts;

— likviditāti palielinošos precizējošos reversos darījumus parasti veic ar ātro izsoļu palīdzību, lai gan nav liegta iespēja izmantot divpusējās procedūras (sk. 5. nodaļu);

([13]) Galvenās un ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas veic saskaņā ar Eurosistēmas iepriekš paziņoto izsoļu kalendāru (sk. arī 5.1.2. sadaļu), ko var atrast ECB mājaslapā (www.ecb.int); sk. arī Eurosistēmas mājaslapas (5. pielikums).

([14]) Galveno un ilgāka termiņa refinansēšanas operāciju termiņi dažkārt var mainīties arī atkarībā no dalībvalstu svētku dienām.

([15]) Sk. 13. zemsvītras piezīmi.

([16]) Sk. 14. zemsvītras piezīmi.

— likviditāti samazinošos precizējošos reversos darījumus vienmēr veic ar divpusējo procedūru palīdzību (kā noteikts 5.2. sadaļā);

— parasti šādas operācijas decentralizēti veic nacionālās centrālās bankas (ECB Padome lemj, vai ārkārtas apstākļos divpusējās precizējošās reversās operācijas var veikt ECB);

— saskaņā ar 2.2. sadaļā noteiktajiem kritērijiem Eurosistēma var izraudzīties ierobežotu darījuma partneru skaitu, kas piedalīsies precizējošajās reversajās operācijās; un

— kā pamatā esošos aktīvus precizējošajām reversajām operācijām var izmantot gan pirmā, gan otrā līmeņa aktīvus (kā noteikts 6. nodaļā).

3.1.5. *Strukturālās reversās operācijas*

Eurosistēma var veikt strukturālās operācijas reverso atklātā tirgus darījumu veidā, lai koriģētu Eurosistēmas strukturālo pozīciju attiecībā pret finanšu sektoru.

Šo operāciju iezīmes var būt šādas:

— tās ir likviditāti palielinošas operācijas;

— to biežums var būt regulārs vai neregulārs;

— to termiņš *a priori* nav noteikts;

— tās veic ar standartizsoļu palīdzību (kā noteikts 5.1. sadaļā);

— tās decentralizēti veic nacionālās centrālās bankas;

— visi darījuma partneri, kas atbilst vispārējiem atbilstības kritērijiem (kā noteikts 2.1. sadaļā), var iesniegt izsoles pieteikumus strukturālajām reversajām operācijām; un

— kā pamatā esošos aktīvus strukturālajām reversajām operācijām var izmantot gan pirmā, gan otrā līmeņa aktīvus (kā noteikts 6. nodaļā).

3.2. **Tiešie darījumi**

a) Instrumenta veids

Tiešie atklātā tirgus darījumi attiecas uz operācijām, kurās Eurosistēma pērk vai pārdod atbilstošos aktīvus tieši tirgū. Šādas operācijas veic tikai strukturālos un precizējošos nolūkos.

b) Juridiskā būtība

Tiešais darījums paredz pilnīgu īpašuma tiesību pāreju no pārdevēja pircējam bez saistītas reversas īpašuma tiesību pārejas. Darījumus veic saskaņā ar tirgus principiem, kas piemērojami darījumā izmantotajam parāda instrumentam.

c) Cenu noteikumi

Aprēķinot cenas, Eurosistēma darbojas saskaņā ar plašāk izmantotajiem tirgus principiem, kas piemērojami darījumā izmantotajiem parāda instrumentiem.

d) Citas iezīmes

Eurosistēmas tiešo darījumu iezīmes var būt šādas:

— tās var būt likviditāti palielinošas (tiešā pirkšana) vai likviditāti samazinošas (tiešā pārdošana) operācijas;

— to biežums nav noteikts;

— tos veic ar divpusējo procedūru palīdzību (kā noteikts 5.2. sadaļā);

— parasti tos decentralizēti veic nacionālās centrālās bankas (ECB Padome lemj, vai ārkārtas apstākļos precizējošās tiešās operācijas var veikt ECB);

— darījuma partneru lokam *a priori* nav noteikti nekādi ierobežojumi; un

— tiešajos darījumos kā pamatā esošie aktīvi parasti tiek izmantoti tikai pirmā līmeņa instrumenti (kā noteikts 6.1. sadaļā).

3.3. **ECB parāda sertifikātu emisija**

a) Instrumenta veids

ECB var emitēt parāda sertifikātus, lai koriģētu Eurosistēmas strukturālo pozīciju attiecībā pret finanšu sektoru, lai radītu (vai palielinātu) likviditātes deficītu tirgū.

b) Juridiskā būtība

Sertifikāti ir ECB parādsaistības attiecībā pret sertifikāta turētāju. Sertifikātus emitē un ieraksta veidā glabā euro zonas vērtspapīru depozitārijos. ECB nepiemēro nekādus ierobežojumus sertifikātu pārvedamībai. Detalizēti noteikumi par ECB parāda sertifikātiem tiks iekļauti nosacījumos attiecībā uz šādiem sertifikātiem.

c) Procentu nosacījumi

Sertifikātus emitē ar diskontu, t.i., tos emitē zem nominālvērtības un dzēšanas datumā dzēš atbilstoši nominālvērtībai. Emisijas apjoma un dzēšanas apjoma starpība ir vienāda ar to procentu summu, kas saskaņā ar noteikto procentu likmi uzkrāta emisijas apjomam sertifikāta termiņā. Piemērojamā procentu likme ir vienkārša procentu likme ar dienu aprēķina principu "faktiskais dienu skaits/360". Emisijas apjoma aprēķins sniegts 1. ielikumā.

1. IELIKUMS

ECB parāda sertifikātu emisija

Kur:

N = parāda sertifikāta nominālvērtība;

r_I = procentu likme (%);

D = parāda sertifikāta termiņš (dienās);

P_T = parāda sertifikāta emisijas apjoms.

Emisijas apjoms ir:

$$P_T = N \times \frac{1}{1 + \frac{r_I \times D}{36\,000}}$$

d) Citas iezīmes

ECB parāda sertifikātu emisijas iezīmes var būt šādas:

— sertifikātus emitē, lai mazinātu tirgus likviditāti;

— sertifikātus var emitēt regulāri vai neregulāri;

— sertifikātu termiņš ir īsāks par 12 mēnešiem;

— sertifikātus emitē ar standartizsoļu palīdzību (kā noteikts 5.1. sadaļā);

— sertifikātus decentralizēti izsola un dzēš nacionālās centrālās bankas; un

— visi darījuma partneri, kas atbilst vispārējiem atbilstības kritērijiem (kā noteikts 2.1. sadaļā), var iesniegt izsoļu pieteikumus, lai parakstītos uz ECB parāda sertifikātiem.

3.4. **Valūtas mijmaiņas darījumi**

a) Instrumenta veids

Monetārās politikas mērķiem veiktie valūtas mijmaiņas darījumi sastāv no vienlaikus veiktiem tagadnes un nākotnes darījumiem, kuros euro maina pret ārvalstu valūtu. Tos izmanto precizēšanas vajadzībām, galvenokārt, lai pārvaldītu likviditāti tirgū un ietekmētu procentu likmju virzību.

b) Juridiskā būtība

Monetārās politikas mērķiem veiktie valūtas mijmaiņas darījumi attiecas uz operācijām, kurās Eurosistēma pērk (vai pārdod) euro par ārvalstu valūtu tagadnes darījumā un vienlaikus pārdod (vai pērk) tos atpakaļ nākotnes darījumā noteiktā atpirkšanas datumā. Detalizēti valūtas mijmaiņas darījumu nosacījumi ietverti līgumā, ko piemēro attiecīgā nacionālā centrālā banka (vai ECB).

c) Valūtas un valūtas kursu nosacījumi

Eurosistēma vienmēr veic operācijas tikai ar plaši tirgotām valūtām un saskaņā ar standarta tirgus praksi. Katrā valūtas mijmaiņas operācijā Eurosistēma un darījuma partneri vienojas par mijmaiņas darījuma punktiem. Mijmaiņas darījuma punkti ir starpība starp nākotnes darījuma valūtas kursu un tagadnes darījuma valūtas kursu. Euro mijmaiņas darījuma punkti attiecībā pret attiecīgo ārvalstu valūtu tiek noteikti saskaņā ar vispārējiem tirgus principiem. Valūtas mijmaiņas darījumu valūtas kursa nosacījumi noteikti 2. ielikumā.

2. IELIKUMS

Valūtas mijmaiņas darījumi

S = euro (EUR) sākumkurss (valūtas mijmaiņas darījuma noslēgšanas dienā) attiecībā pret kādu valūtu ABC:

$$S = \frac{x \times ABC}{1 \times EUR}$$

F_M = euro beigu kurss attiecībā pret kādu valūtu ABC mijmaiņas darījuma atpirkšanas datumā (M):

$$F_M = \frac{y \times ABC}{1 \times EUR}$$

Δ_M = nākotnes kursu starpības punkti starp euro un ABC mijmaiņas darījuma atpirkšanas datumā (M):

$$\Delta_M = F_M - S$$

N(.) = — tagadnes valūtas summa; $N(.)_M$ ir nākotnes valūtas summa:

$$N(ABC) = N(EUR) \times S \text{ vai } N(EUR) = \frac{N(ABC)}{S}$$

$$N(ABC)_M = N(EUR)_M \times F_M \text{ vai } N(EUR)_M = \frac{N(ABC)_M}{F_M}$$

d) Citas iezīmes

Valūtas mijmaiņas darījumu iezīmes var būt šādas:

— tās var būt likviditāti palielinošas vai likviditāti samazinošas operācijas;

— to biežums nav noteikts;

— to termiņš nav noteikts;

— tos veic ar ātro izsoļu vai divpusējo procedūru palīdzību (sk. 5. nodaļu);

— parasti tos decentralizēti veic nacionālās centrālās bankas (ECB Padome lemj, vai ārkārtas apstākļos divpusējus valūtas mijmaiņas darījumus var veikt ECB); un

— saskaņā ar 2.2. sadaļā un 3. pielikumā noteiktajiem kritērijiem Eurosistēma var izraudzīties ierobežotu darījuma partneru skaitu dalībai valūtas mijmaiņas darījumos.

3.5. **Noguldījumu ar noteiktu termiņu piesaiste**

a) Instrumenta veids

Eurosistēma var piedāvāt darījuma partneriem izvietot noguldījumus ar noteiktu termiņu, par kuriem tiek maksāta atlīdzība, tās dalībvalsts centrālajā bankā, kurā reģistrēts darījuma partneris. Noguldījumu ar noteiktu termiņu piesaiste paredzēta tikai precizējošām vajadzībām, lai mazinātu likviditāti tirgū.

b) Juridiskā būtība

No darījuma partneriem pieņemtie noguldījumi ir ar noteiktu termiņu un nemainīgu procentu likmi. Nacionālās centrālās bankas apmaiņā pret noguldījumiem nesniedz nekādu nodrošinājumu.

c) Procentu nosacījumi

Noguldījumam piemērotā procentu likme ir vienkārša procentu likme ar dienu aprēķina principu "faktiskais dienu skaits/360". Procentus maksā noguldījuma termiņa beigās.

d) Citas iezīmes

Noguldījumu ar noteiktu termiņu piesaistes iezīmes var būt šādas:

— noguldījumus piesaista, lai mazinātu likviditāti;

— noguldījumu piesaistes biežums nav noteikts;

— noguldījumu termiņš nav noteikts;

— noguldījumu piesaisti parasti veic ar ātro izsoļu palīdzību, lai gan nav liegta iespēja izmantot divpusējās procedūras (sk. 5. nodaļu);

— parasti noguldījumu piesaisti decentralizēti veic nacionālās centrālās bankas (ECB Padome lemj, vai ārkārtas apstākļos noguldījumu ar noteiktu termiņu ([17]) divpusēju piesaisti var veikt ECB); un

— saskaņā ar 2.2. sadaļā noteiktajiem kritērijiem Eurosistēma var izraudzīties ierobežotu darījuma partneru skaitu noguldījumu ar noteiktu termiņu piesaistei.

4. NODAĻA

4. **PASTĀVĪGĀS IESPĒJAS**

4.1. **Aizdevumu iespēja uz nakti**

a) Instrumenta veids

Darījuma partneri var izmantot aizdevumu iespēju uz nakti, lai no nacionālajām centrālajām bankām uz nakti saņemtu naudas līdzekļus pret atbilstošiem aktīviem ar iepriekš noteiktu procentu likmi (kā noteikts 6. nodaļā). Minētā iespēja paredzēta darījuma partneru īslaicīgu likviditātes vajadzību nodrošināšanai. Parastos apstākļos maksimālā tirgus procentu likme darījumiem uz nakti ir šīs iespējas procentu likme. Šīs iespējas izmantošanas nosacījumi visā euro zonā ir vienādi.

b) Juridiskā būtība

Nacionālās centrālās bankas var palielināt likviditāti, izmantojot aizdevumu iespēju uz nakti vai nu atpirkšanas līgumu uz nakti veidā (t.i., īpašuma tiesības uz aktīvu pāriet kreditoram, bet puses vienojas veikt reverso darījumu, nākamajā darbadienā nododot aktīvu atpakaļ debitoram), vai arī kā nodrošinātus aizdevumus uz nakti (t.i., attiecībā uz aktīviem tiek nodrošinātas tiesības saņemt vērtspapīru procentu ienāku-

([17]) Noguldījumi ar noteiktu termiņu tiek turēti nacionālo centrālo banku kontos; tā tas būtu arī tad, ja šādas operācijas centralizēti būtu jāveic ECB.

mus, bet, ja parādsaistības tiek nokārtotas, īpašuma tiesības uz aktīvu saglabā debitors). Detalizēti atpirkšanas līgumu nosacījumi ietverti līgumos, ko piemēro attiecīgā nacionālā centrālā banka. Noteikumos par likviditātes palielināšanu, izmantojot aizdevumu, ņem vērā dažādas procedūras un formalitātes, kas dažādās jurisdikcijās nepieciešamas, lai nodibinātu un pēc tam īstenotu attiecīgās tiesības uz nodotu nodrošinājumu (ķīlu).

c) Piekļuves nosacījumi

Iestādes, kas atbilst 2.1. sadaļā noteiktajiem darījuma partneru vispārējiem atbilstības kritērijiem, var piekļūt aizdevumu iespējai uz nakti. Piekļuvi aizdevumu iespējai uz nakti nodrošina tās dalībvalsts nacionālā centrālā banka, kurā reģistrēta attiecīgā iestāde. Piekļuvi aizdevumu iespējai uz nakti nodrošina tikai dienās, kad darbojas attiecīgā nacionālā reālā laika bruto norēķinu (*RTGS*) sistēma un attiecīgā(-ās) vērtspapīru norēķinu sistēma(-as) (VNS).

Dienas beigās debeta pozīcijas darījuma partneru norēķinu kontos nacionālajā centrālajā bankā automātiski uzskata par pieprasījumu aizdevumu iespējas uz nakti izmantošanai. Piekļuves procedūras aizdevumu iespējai uz nakti dienas beigās noteiktas 5.3.3. sadaļā.

Darījuma partneris var iegūt piekļuvi aizdevumu iespējai uz nakti, arī nosūtot pieprasījumu tās dalībvalsts nacionālajai centrālajai bankai, kurā šis darījuma partneris reģistrēts. Lai nacionālā centrālā banka varētu apstrādāt pieprasījumu tajā pašā dienā, tai jāsaņem pieprasījums ne vēlāk kā 30 minūtes pēc faktiskā *TARGET* slēgšanas laika ([18]), ([19]). *TARGET* sistēmas slēgšanas laiks vienmēr ir plkst. 18.00 pēc ECB laika (Viduseiropas laiks). Pēdējā Eurosistēmas rezervju prasību izpildes perioda darbadienā termiņš, kas noteikts piekļuves pieprasījumam aizdevumu iespējai uz nakti, tiek pagarināts vēl par 30 minūtēm. Pieprasījumā jānorāda kredīta summa un, ja darījuma pamatā esošie aktīvi nav jau iepriekš noguldīti nacionālajā centrālajā bankā, jānorāda pamatā esošie aktīvi, kas tiks izmantoti kā nodrošinājums darījuma veikšanai.

Izņemot prasību uzrādīt pietiekamus pamatā esošos atbilstošos aktīvus, nav nekādu ierobežojumu līdzekļiem, ko var piešķirt, izmantojot aizdevumu iespēju uz nakti.

d) Termiņš un procentu nosacījumi

Kredīts, izmantojot aizdevumu iespēju, tiek izsniegts uz nakti. Darījuma partneriem, kas tieši piedalās *TARGET*, kredītu atmaksā laikā, kad tiek atvērta attiecīgā nacionālā *RTGS* sistēma un attiecīgā(-ās) VNS, nākamajā šo sistēmu darbības dienā.

Eurosistēma procentu likmi paziņo iepriekš, un to aprēķina kā vienkāršu procentu likmi saskaņā ar dienu aprēķina principu "faktiskais dienu skaits/360". ECB var mainīt procentu likmi jebkurā laikā, pārmaiņām stājoties spēkā ne agrāk kā nākamajā Eurosistēmas darbadienā ([20]). Aizdevumu iespējas procentus un kredītu atmaksā vienlaikus.

e) Iespējas darbības pārtraukšana

Piekļuvi iespējai nodrošina tikai saskaņā ar ECB mērķiem un vispārīgiem monetārās politikas apsvērumiem. ECB var jebkurā laikā mainīt iespējas nosacījumus vai pārtraukt tās darbību.

4.2. **Noguldījumu iespēja**

a) Instrumenta veids

Darījuma partneri var izmantot noguldījumu iespēju, lai veiktu noguldījumus uz nakti nacionālajās centrālajās bankās. Par noguldījumiem tiek maksāta atlīdzība saskaņā ar iepriekš noteiktu procentu likmi. Parastos apstākļos minimālā tirgus procentu likme darījumiem uz nakti ir noguldījumu iespējas procentu likme. Noguldījumu iespējas nosacījumi visā euro zonā ir vienādi ([21]).

([18]) Dažās dalībvalstīs nacionālā centrālā banka (vai dažas tās filiāles) var būt slēgta monetārās politikas operāciju veikšanai konkrētās Eurosistēmas darbadienās valsts vai reģionālo svētku dienu dēļ. Šādos gadījumos attiecīgā nacionālā centrālā banka atbild par darījuma partneru iepriekšēju informēšanu par kārtību, kā piekļūt aizdevumu iespējai uz nakti svētku dienās.

([19]) Par *TARGET* slēgšanas dienām tiek paziņots ECB mājaslapā (www.ecb.int); sk. arī Eurosistēmas mājaslapas (5. pielikums).

([20]) Visā dokumentā termins "Eurosistēmas darbadiena" attiecas uz jebkuru dienu, kad ECB un vismaz viena no nacionālajām centrālajām bankām ir atvērta Eurosistēmas monetārās politikas operāciju veikšanai.

([21]) Euro zonas valstīs var būt darbības atšķirības sakarā ar nacionālo centrālo banku dažādajām kontu struktūrām.

b) Juridiskā būtība

Par noguldījumiem uz nakti, kas pieņemti no darījuma partneriem, tiek maksāta atlīdzība pēc fiksētas procentu likmes. Apmaiņā pret noguldījumu darījuma partnerim netiek sniegts nodrošinājums.

c) Piekļuves nosacījumi ([22])

Iestādes, kas atbilst 2.1. sadaļā noteiktajiem darījuma partneru vispārējiem atbilstības kritērijiem, var piekļūt noguldījumu iespējai. Piekļuvi noguldījumu iespējai piešķir tās dalībvalsts nacionālā centrālā banka, kurā reģistrēta iestāde. Piekļuvi noguldījumu iespējai piešķir tikai dienās, kad atvērta attiecīgā nacionālā *RTGS* sistēma.

Lai varētu iegūt noguldījumu iespēju, darījuma partnerim jānosūta pieprasījums tās dalībvalsts nacionālajai centrālajai bankai, kurā šis darījuma partneris reģistrēts. Lai nacionālā centrālā banka varētu apstrādāt pieprasījumu tajā pašā dienā, tai jāsaņem pieprasījums ne vēlāk kā 30 minūtes pēc faktiskā *TARGET* slēgšanas laika, kas vienmēr ir plkst. 18.00 pēc ECB laika (Viduseiropas laiks) ([23]), ([24]). Pēdējā Eurosistēmas rezervju prasību izpildes perioda darbadienā termiņš, kas noteikts piekļuves pieprasījumam noguldījumu iespējai, tiek pagarināts vēl par 30 minūtēm. Pieprasījumā jānorāda summa, kas tiks noguldīta, izmantojot noguldījumu iespēju.

Summa, ko darījuma partneris var noguldīt, izmantojot noguldījumu iespēju, netiek ierobežota.

d) Termiņš un procentu nosacījumi

To noguldījumu termiņš, kuri veikti, izmantojot noguldījumu iespēju, ir nakts. Darījuma partneriem, kas tieši piedalās *TARGET*, to noguldījumu termiņš, kuri veikti, izmantojot noguldījumu iespēju, ir laiks, kad tiek atvērta attiecīgā nacionālā *RTGS* sistēma, nākamajā šīs sistēmas darbības dienā.

Procentu likmi Eurosistēma paziņo iepriekš, un to aprēķina kā vienkāršu procentu likmi saskaņā ar dienu aprēķina principu "faktiskais dienu skaits/360". ECB var mainīt procentu likmi jebkurā laikā, un tā stājas spēkā ne agrāk kā nākamajā Eurosistēmas darbadienā. Procentus par noguldījumiem maksā noguldījuma termiņa beigās.

e) Iespējas darbības pārtraukšana

Piekļuvi noguldījumu iespējai nodrošina tikai saskaņā ar ECB mērķiem un vispārīgiem monetārās politikas apsvērumiem. ECB jebkurā laikā var mainīt iespējas nosacījumus vai pārtraukt tās darbību.

5. NODAĻA

5. **PROCEDŪRAS**

5.1. **Izsoles procedūras**

5.1.1. *Vispārīgie apsvērumi*

Parasti Eurosistēmas atklātā tirgus operācijas veic izsoļu procedūru veidā. Eurosistēmas izsoles procedūras īsteno sešos posmos, kā noteikts 3. ielikumā.

Eurosistēma izmanto divu dažādu veidu izsoļu procedūras — standartizsoles un ātrās izsoles. Gan standartizsoļu, gan ātro izsoļu procedūras ir vienādas, izņemot laika grafikus un darījuma partneru loku.

([22]) Ņemot vērā nacionālo centrālo banku dažādās kontu struktūras, ECB var atļaut nacionālajām centrālajām bankām piemērot piekļuves nosacījumus, kas mazliet atšķiras no minētajiem. Nacionālās centrālās bankas sniedz informāciju par katru atkāpi no šajā dokumentā sniegtajiem piekļuves nosacījumiem.

([23]) Dažās dalībvalstīs nacionālā centrālā banka (vai dažas tās filiāles) var būt slēgta monetārās politikas operāciju veikšanai Eurosistēmas darbadienās valsts vai reģionālo svētku dienu dēļ. Šādos gadījumos attiecīgā nacionālā centrālā banka atbild par darījuma partneru iepriekšēju informēšanu par kārtību, lai piekļūtu noguldījumu iespējai svētku dienās.

([24]) Par *TARGET* slēgšanas dienām tiek paziņots ECB mājaslapā (www.ecb.int); sk. arī Eurosistēmas mājaslapas (5. pielikums).

3. IELIKUMS

Izsoles procedūru posmi

1. posms. Paziņojums par izsoli:

a) ECB paziņojums, izmantojot publiskos informācijas tīklus;

b) nacionālo centrālo banku paziņojums, izmantojot nacionālos informācijas tīklus un tieši individuāliem darījuma partneriem (ja nepieciešams).

2. posms. Darījuma partneru izsoles pieteikumu sagatavošana un iesniegšana.

3. posms. Eurosistēmas veikta izsoles pieteikumu apkopošana.

4. posms. Izsoles piešķīruma sadale un izsoles rezultātu paziņošana:

a) ECB piešķīruma lēmums;

b) piešķīruma rezultātu paziņošana.

5. posms. Individuālo piešķīruma rezultātu apstiprināšana.

6. posms. Darījumu norēķini (sk. 5.3. sadaļu).

a) Standartizsoles

Standartizsoles veic ne vēlāk kā 24 stundu laikā no paziņojuma par izsoli līdz piešķīruma rezultātu apstiprināšanai (ja starp pieteikuma iesniegšanas termiņu un piešķīruma rezultātu paziņošanu ir aptuveni divas stundas laika). 1. attēls sniedz pārskatu par standartizsoļu posmu parasto laika grafiku. ECB var nolemt mainīt atsevišķu operāciju laika grafiku, ja tas nepieciešams.

Galvenās refinansēšanas operācijas, ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas un strukturālās operācijas (izņemot tiešos darījumus) vienmēr tiek veiktas kā standartizsoles. Tajās var piedalīties darījuma partneri, kas atbilst 2.1. sadaļā minētajiem vispārējiem atbilstības kritērijiem.

1. ATTĒLS

Standartizsoļu posmu parastais laika grafiks

(ECB laiks (Viduseiropas laiks))

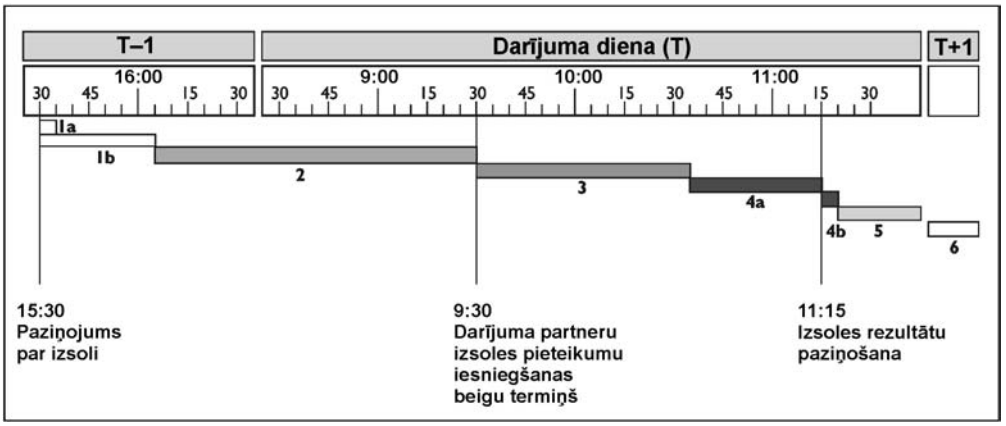

Piezīme: cipari attiecas uz posmiem, kas definēti 3. ielikumā.

b) Ātrās izsoles

Ātrās izsoles parasti veic stundas laikā no paziņojuma par izsoli līdz piešķīruma rezultātu apstiprināšanai, kas notiek tūlīt pēc izsoles rezultātu paziņošanas. Ātrās izsoles parastais laika grafiks parādīts 2. attēlā. ECB var nolemt mainīt atsevišķu operāciju laika grafiku, ja tas nepieciešams. Ātrās izsoles tiek izmantotas tikai precizējošo operāciju veikšanai. Saskaņā ar 2.2. sadaļā noteiktajiem kritērijiem un procedūrām Eurosistēma dalībai ātrajās izsolēs var izraudzīties ierobežotu darījuma partneru skaitu.

2. ATTĒLS

Ātro izsoļu posmu parastais laika grafiks

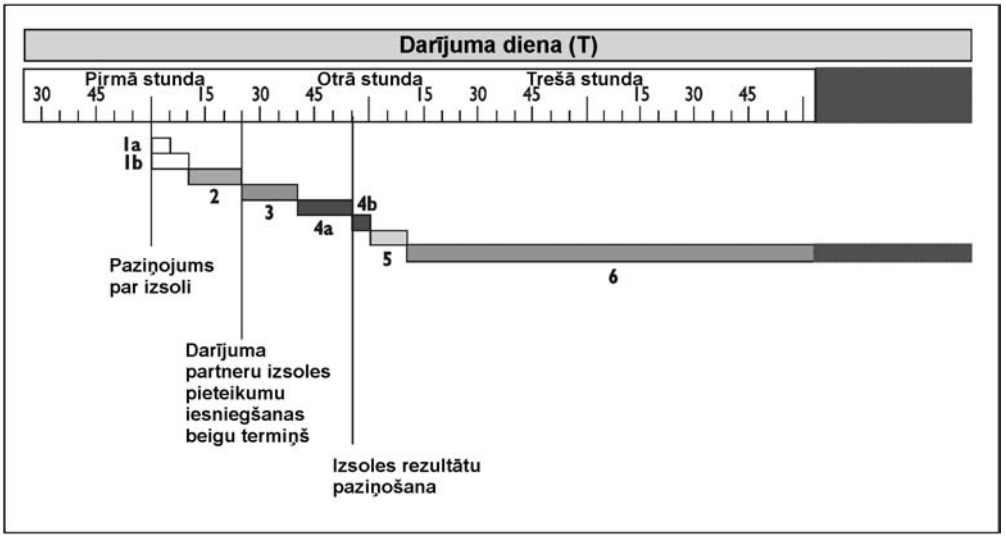

Piezīme: cipari attiecas uz posmiem, kas definēti 3. ielikumā.

c) Fiksētas procentu likmes un mainīgas procentu likmes izsoles

Eurosistēmai ir iespēja veikt vai nu fiksētas procentu likmes (apjoma), vai arī mainīgas procentu likmes (procentu) izsoles. Fiksētas procentu likmes izsolē ECB iepriekš nosaka procentu likmi un iesaistītie darījuma partneri iesniedz pieteikumus par naudas apjomu, ar kādu tie vēlas piedalīties darījumā ar fiksēto procentu likmi ([25]). Mainīgas procentu likmes izsolē darījuma partneri iesniedz pieteikumus par naudas apjomu un procentu likmi, ar kādu tie vēlas iesaistīties darījumos ar nacionālajām centrālajām bankām ([26]).

5.1.2. *Izsoļu operāciju grafiks*

a) Galvenās un ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas

Galvenās un ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas tiek veiktas saskaņā ar Eurosistēmas publicēto indikatīvo grafiku ([27]). Šo grafiku publicē ne vēlāk kā trīs mēnešus pirms tā gada sākuma, kurā šis grafiks būs spēkā. Galveno un ilgāka termiņa refinansēšanas operāciju parastās tirdzniecības dienas noteiktas 2. tabulā. ECB tiecas nodrošināt, lai visu dalībvalstu darījuma partneri varētu piedalīties galvenajās un ilgāka termiņa refinansēšanas operācijās. Tāpēc, veidojot šo operāciju grafiku, ECB veic nepieciešamās korekcijas parastajā grafikā, ņemot vērā atsevišķo dalībvalstu svētku dienas.

([25]) Fiksētas procentu likmes valūtas mijmaiņas darījumu izsolēs ECB nosaka operācijas mijmaiņas darījuma punktus un darījuma partneri piedāvā valūtas apjomu, kas tiek uzturēts nemainīgs un ko tie vēlas pārdot (un atpirkt) vai pirkt (un atpārdot) ar šo likmi.

([26]) Mainīgas procentu likmes valūtas mijmaiņas darījumu izsolēs darījuma partneri piedāvā valūtas apjomu, kas tiek uzturēts nemainīgs, un mijmaiņas darījuma punktu kotāciju, ar kuru tie vēlas iesaistīties operācijā.

([27]) Eurosistēmas izsoles operāciju grafiku var atrast ECB mājaslapā (www.ecb.int); sk. arī Eurosistēmas mājaslapas (5. pielikums).

2. TABULA

Galveno un ilgāka termiņa refinansēšanas operāciju parastās tirdzniecības dienas

Operācijas veids	Parastā tirdzniecības diena (T)
Galvenās refinansēšanas operācijas	Katra otrdiena
Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas	Katra kalendārā mēneša pēdējā trešdiena ([1])

([1]) Ņemot vērā Ziemassvētku laiku, decembrī operāciju parasti veic vienu nedēļu iepriekš, t.i., decembra priekšpēdējā trešdienā.

b) Strukturālās operācijas

Strukturālās operācijas standartizsoļu veidā nenotiek saskaņā ar kādu iepriekš izveidotu grafiku. Taču parasti tās tiek veiktas un par tām norēķinās tikai tajās dienās, kas visās dalībvalstīs ir NCB darbadienas ([28]).

c) Precizējošās operācijas

Precizējošās operācijas netiek veiktas saskaņā ar kādu iepriekš izveidotu grafiku. ECB var nolemt veikt precizējošās operācijas jebkurā Eurosistēmas darbadienā. Šādās operācijās piedalās tikai to dalībvalstu nacionālās centrālās bankas, kurās darījuma diena, norēķinu diena un atmaksāšanas diena ir NCB darbadienas.

5.1.3. *Izsoles operāciju izziņošana*

Eurosistēmas standartizsoles tiek publiski izziņotas, izmantojot informācijas tīklus. Turklāt nacionālās centrālās bankas var izziņot izsoles operāciju tieši darījuma partneriem, neizmantojot informācijas tīklus. Parasti publiskajā izsoles paziņojumā iekļauta šāda informācija:

— izsoles operācijas atsauces numurs;

— izsoles operācijas datums;

— operācijas veids (likviditātes palielināšana vai samazināšana un paredzētais monetārās politikas instrumenta veids);

— operācijas termiņš;

— izsoles veids (fiksētas vai mainīgas procentu likmes izsole);

— piešķiršanas metode ("holandiešu" vai "amerikāņu", kā noteikts 5.1.5. d) sadaļā);

— paredzētais operācijas apjoms (parasti tikai ilgāka termiņa refinansēšanas operācijām);

— fiksētas procentu likmes izsoles procentu likme/cena/mijmaiņas darījuma punkts (fiksētas procentu likmes izsolēm);

— minimālā/maksimālā apstiprinātā procentu likme/cena/mijmaiņas darījuma punkts (ja nepieciešams);

— operācijas sākuma datums un termiņa beigu datums (ja nepieciešams) vai instrumenta novērtējuma datums un termiņa beigu datums (parāda sertifikātu emisijai);

— iesaistītās valūtas un valūta, kuras apjoms tiek uzturēts nemainīgs (valūtas mijmaiņas darījumiem);

([28]) Visā dokumentā termins "NCB darbadiena" attiecas uz jebkuru dienu, kad konkrētās dalībvalsts nacionālā centrālā banka atvērta Eurosistēmas monetārās politikas operāciju veikšanai. Dažās dalībvalstīs nacionālās centrālās bankas filiāles var būt slēgtas NCB darbadienās vietējo vai reģionālo svētku dienu dēļ. Šādos gadījumos attiecīgā nacionālā centrālā banka atbild par darījuma partneru iepriekšēju informēšanu par to darījumu veikšanas kārtību, kuros iesaistītas minētās filiāles.

— darījuma atsauces sākumkurss, kas izmantojams izsoles pieteikumu aprēķināšanā (valūtas mijmaiņas darījumiem);

— izsoles pieteikuma maksimālais limits (ja tāds ir);

— minimālais pretendentam izsolē piešķiramais apjoms (ja tāds ir);

— minimālais piešķirtā apjoma koeficients (ja tāds ir);

— laika grafiks izsoles pieteikumu iesniegšanai;

— sertifikātu denominācija (parāda sertifikātu emisijai); un

— emisijas *ISIN* kods (parāda sertifikātu emisijai).

Lai veicinātu precizējošo operāciju caurredzamību, Eurosistēma ātrās izsoles parasti publiski izziņo iepriekš. Taču ārkārtas apstākļos ECB var nolemt ātrās izsoles iepriekš publiski neizziņot. Ātro izsoļu izziņošana notiek saskaņā ar tādām pašām procedūrām, kādas piemēro standartizsolēs. Ātrajās izsolēs (gan publiski izziņotās, gan publiski neizziņotās) ar izraudzītajiem darījuma partneriem tieši sazinās nacionālās centrālās bankas.

5.1.4. *Darījuma partneru izsoles pieteikumu sagatavošana un iesniegšana*

Darījuma partneru izsoles pieteikumiem jābūt noformētiem atbilstoši standartam, ko nacionālās centrālās bankas paredzējušas attiecīgajai operācijai. Izsoles pieteikumi jāiesniedz tās dalībvalsts nacionālajai centrālajai bankai, kurā atrodas iestādes institūts (galvenais birojs vai filiāle). Iestādes izsoles pieteikumus katrā dalībvalstī var iesniegt tikai viens institūts (galvenais birojs vai izraudzītā filiāle).

Fiksētas procentu likmes izsolēs darījuma partneriem izsoles pieteikumos jānorāda naudas summa, ko tie vēlas izmantot darījumā ar nacionālajām centrālajām bankām ([29]).

Mainīgas procentu likmes izsolēs darījuma partneri var iesniegt izsoles pieteikumus ar ne vairāk kā desmit dažādiem procentu likmju/cenu/mijmaiņas darījuma punktu līmeņiem. Katrā pieteikumā jānorāda naudas apjoms, ko tie vēlas izmantot darījumā ar nacionālajām centrālajām bankām, un attiecīgā procentu likme ([30]), ([31]). Procentu likmju pieteikumos procentu likmes solis ir 0,01 procentu punkts. Mainīgas procentu likmes valūtas mijmaiņas darījuma izsolēs mijmaiņas darījuma punkti nosakāmi saskaņā ar standarta tirgus principiem, un to solis ir 0,01 mijmaiņas darījuma punkts.

Galvenajām refinansēšanas operācijām minimālais pieteikuma apjoms ir 1 000 000 euro. Pieteikumos, kas pārsniedz šo summu, darījuma apjoma solis ir 100 000 euro. Tādu pašu minimālo darījuma apjoma soli un pieteikuma apjomu piemēro precizējošās un strukturālās operācijās. Minimālo pieteikuma apjomu piemēro katram atsevišķam procentu likmes/cenas/mijmaiņas darījuma punktu līmenim.

Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijām nacionālā centrālā banka nosaka minimālo pieteikuma apjomu robežās no 10 000 euro līdz 1 000 000 euro. Pieteikumos, kas pārsniedz šo summu, darījuma apjoma solis ir 10 000 euro. Minimālo pieteikuma apjomu piemēro atsevišķi katram procentu likmes līmenim.

ECB var noteikt maksimālo pieteikuma limitu, lai nepieļautu neatbilstoši lielus pieteikumus. Katrs šāds maksimālais pieteikuma limits vienmēr tiek norādīts publiskajā izsoles paziņojumā.

Darījuma partneriem vienmēr jāspēj segt tiem piešķirtos apjomus ar pietiekamu apjomu atbilstošo pamatā esošo aktīvu ([32]). Līgumu un normatīvo aktu nosacījumi, kurus piemēro attiecīgā nacionālā centrālā banka, pieļauj soda piemērošanu, ja darījuma partneris nespēj pārvest pamatā esošos aktīvus vai skaidro naudu pietiekamā apjomā, lai norēķinātos par summu, kas tam piešķirta izsoles operācijā.

([29]) Fiksētas procentu likmes valūtas mijmaiņas darījumos jāpaziņo valūtas apjoms, kas tiek uzturēts nemainīgs un ko darījuma partneris vēlas izmantot darījumā ar Eurosistēmu.

([30]) Attiecībā uz ECB parāda sertifikātu emisiju ECB var nolemt, ka pieteikumi jāizsaka kā cena, nevis kā procentu likme. Šādos gadījumos cenas jānorāda procentos no nominālvērtības.

([31]) Mainīgas procentu likmes valūtas mijmaiņas darījumos jānorāda valūtas apjoms, kas tiek uzturēts nemainīgs un ko darījuma partneris vēlas izmantot darījumā ar Eurosistēmu, kā arī attiecīgais mijmaiņas darījuma punktu līmenis.

([32]) Vai norēķināties skaidrā naudā likviditāti samazinošās operācijās.

Pieteikumus var atcelt līdz pat pieteikumu iesniegšanas termiņam. Pieteikumi, kas iesniegti pēc izsoles izziņošanas ziņojumā norādītā termiņa, ir nederīgi. Nacionālās centrālās bankas lemj par to, vai termiņš ievērots. Nacionālās centrālās bankas noraida visus darījuma partnera pieteikumus, ja pieteikumu kopsumma pārsniedz ECB noteikto maksimālo pieteikuma limitu. Nacionālās centrālās bankas noraida arī tos pieteikumus, kas mazāki par minimālo pieteikuma apjomu vai mazāki par minimālo vai pārsniedz maksimālo apstiprināto procentu likmi/cenu/mijmaiņas darījuma punktu. Turklāt nacionālās centrālās bankas var noraidīt pieteikumus, kas ir nepilnīgi vai neatbilst standartam. Ja pieteikums noraidīts, attiecīgā nacionālā centrālā banka informē darījuma partneri par savu lēmumu pirms izsoles piešķīruma.

5.1.5. *Izsoles piešķīruma procedūras*

a) Fiksētas procentu likmes izsoles

Sadalot fiksētas procentu likmes izsoles apjomu, darījuma partneru pieteikumi tiek summēti. Ja pieteikumu kopsumma pārsniedz kopējo piešķiramās likviditātes apjomu, iesniegtie pieteikumi tiek apmierināti proporcionāli piedāvātajam apjomam, pamatojoties uz izsoles apjoma attiecību pret pieteikumu kopsummu (sk. 4. ielikumu). Katram darījuma partnerim piešķirtais apjoms jānoapaļo līdz pilnam euro. Tomēr fiksētas procentu likmes izsolēs ECB var nolemt katram pretendentam piešķirt minimālo apjomu/daļu.

4. IELIKUMS

Fiksētas procentu likmes izsoļu piešķīrums

Kur:

A = kopējais piešķirtais apjoms;

n = darījuma partneru kopskaits;

a_i = darījuma partnera *i* pieteikuma apjoms;

all% = piešķīruma koeficients;

all_i = darījuma partnerim *i* piešķirtais kopapjoms.

Piešķīruma apjoma koeficients:

$$all\% = \frac{A}{\sum_{i=1}^{n} a_i}$$

Darījuma partnerim *i* piešķirtais apjoms:

$$all_i = all\% \times (a_i)$$

b) Euro veiktas mainīgas procentu likmes izsoles

Mainīgas procentu likmes izsolēs, kas veiktas euro un paredzētas likviditātes palielināšanai, pieteikumi tiek sakārtoti piedāvātās procentu likmes dilstošā secībā. Vispirms tiek apmierināti pieteikumi ar visaugstāko procentu likmi; pēc tam seko pieteikumi ar pakāpeniski zemākām procentu likmēm, līdz viss sadalāmais izsoles apjoms ir izlietots. Ja viszemākās apstiprinātās procentu likmes līmenī (t.i., robežlikmes līmenī) pieteikumu kopsumma pārsniedz atlikušo sadalāmo apjomu, to sadala proporcionāli starp pieteikumiem, pamatojoties uz neizsolītā apjoma attiecību pret pieteikumu kopsummu robežlikmes līmenī (sk. 5. ielikumu). Katram darījuma partnerim piešķirto apjomu noapaļo līdz pilnam euro.

5. IELIKUMS

Euro veiktās mainīgas procentu likmes izsoļu piešķīrums

(piemērs attiecas uz pieteikumiem, kas izteikti procentu likmju veidā)

Kur:

A = kopējais piešķirtais apjoms;

r_s = darījuma partneru procentu likmes *s* pieteikums;

n = darījuma partneru kopskaits;

$a(r_s)_i$ = darījuma partnera *i* pieteikuma apjoms ar procentu likmi *s* (r_s);

$a(r_s)$ = pieteikumu kopsumma ar konkrēto procentu likmi (r_s):

$$a(r_s) = \sum_{i=1}^{n} a(r_s)_i$$

r_m = robežlikme:

$r_1 \geq r_s \geq r_m$ likviditāti palielinošai izsolei;

$r_m \geq r_s \geq r_1$ likviditāti samazinošai izsolei;

r_{m-1} = procentu likme pirms robežlikmes (pēdējā procentu likme, ar kuru pieteikumi ir pilnībā apmierināti):

$r_{m-1} > r_m$ likviditāti palielinošai izsolei;

$r_m > r_{m-1}$ likviditāti samazinošai izsolei;

$all\%(r_m)$ = piešķīruma koeficients robežlikmes līmenī;

$all(r_s)_i$ = piešķīrums darījuma partnerim *i*, ja procentu likme ir *s*;

all_i = darījuma partnerim i piešķirtais kopapjoms.

Piešķīruma koeficients robežlikmes līmenī:

$$all\%(r_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)}{a(r_m)}$$

Piešķīrums darījuma partnerim i robežlikmes līmenī:

$$all(r_m)_i = all\%(r_m) \times a(r_m)_i$$

Darījuma partnerim *i* piešķirtais kopapjoms:

$$all_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)_i + all(r_m)_i$$

Mainīgas procentu likmes izsolēs, kas paredzētas likviditātes samazināšanai (tās var izmantot parāda sertifikātu emisijai un noguldījumu ar noteiktu termiņu piesaistei), pieteikumi tiek sakārtoti piedāvāto procentu likmju augošā secībā (vai piedāvāto cenu dilstošā secībā). Vispirms tiek apmierināti pieteikumi ar viszemāko procentu likmi (augstāko cenu), pēc tam — pieteikumi ar augstākām procentu likmēm (zemākām cenām), līdz izlietots viss likviditātes samazināšanai paredzētais līdzekļu apjoms. Ja visaugstākās apstiprinātās procentu likmes (viszemākās cenas) līmenī (t.i., robežlikmes/cenas līmenī) pieteikumu kopsumma pārsniedz atlikušo sadalāmo apjomu, to sadala proporcionāli starp pieteikumiem, pamatojoties uz atlikušā sadalāmā apjoma attiecību pret pieteikumu kopapjomu ar robežlikmi/cenu (sk. 5. ielikumu).

Parāda sertifikātu emisijai katram darījuma partnerim piešķirto apjomu noapaļo līdz tuvākajam parāda sertifikātu nominālvērtības darījuma solim. Citām likviditāti samazinošām operācijām katram darījuma partnerim piešķirtais apjoms jānoapaļo līdz pilnam euro.

Mainīgas procentu likmes izsolēs ECB var nolemt piešķirt katram veiksmīgajam pretendentam minimālo apjomu.

c) Mainīgas procentu likmes valūtas mijmaiņas darījumu izsoles

Mainīgas procentu likmes valūtas mijmaiņas darījumu izsolēs, kas paredzētas likviditātes palielināšanai, pieteikumi tiek sakārtoti mijmaiņas darījuma punktu kotācijas augošā secībā ([33]). Vispirms tiek apmierināti pieteikumi ar viszemāko mijmaiņas darījuma punktu kotāciju, pēc tam seko pieteikumi ar pakāpeniski augstāku mijmaiņas darījuma punktu kotāciju, līdz izlietots viss noteiktais sadalāmais valūtas apjoms. Ja visaugstākās apstiprinātās mijmaiņas darījuma punkta kotācijas līmenī (t.i., valūtas mijmaiņas darījuma robežpunkta kotācijas līmenī) pieteikumu kopsumma pārsniedz atlikušo sadalāmo apjomu, to sadala proporcionāli starp pieteikumiem, pamatojoties uz atlikušā sadalāmā apjoma attiecību pret pieteikumu kopsummu valūtas mijmaiņas darījuma robežpunkta kotācijas līmenī (sk. 6. ielikumu). Katram darījuma partnerim piešķirto apjomu noapaļo līdz pilnam euro.

6. IELIKUMS

Mainīgas procentu likmes valūtas mijmaiņas darījumu izsoļu piešķīrums

Kur:

A = kopējais piešķirtais apjoms;

Δ_s = darījuma partneru noteiktā mijmaiņas darījuma punkta kotācijas s pieteikums;

n = darījuma partneru kopskaits;

$a(\Delta_s)_i$ = darījuma partnera i pieteikuma apjoms, ja mijmaiņas darījuma punkta kotācija ir s (Δ_s);

$a(\Delta_s)$ = pieteikumu kopsumma, ja mijmaiņas darījuma punkta kotācija ir s (Δ_s):

$$a(\Delta_s) = \sum_{i=1}^{n} a(\Delta_s)_i$$

Δ_m = mijmaiņas darījuma robežpunkta kotācija:

$\Delta_m \geq \Delta_s \geq \Delta_1$ likviditāti palielinošam valūtas mijmaiņas darījumam;

$\Delta_1 \geq \Delta_s \geq \Delta_m$ likviditāti samazinošam valūtas mijmaiņas darījumam;

Δ_{m-1} = mijmaiņas darījuma punkta kotācija pirms valūtas mijmaiņas darījuma robežpunkta kotācijas (pēdējā mijmaiņas darījuma punkta kotācija, ar kuru visi pieteikumi tiek pilnīgi apmierināti):

$\Delta_m > \Delta_{m-1}$ likviditāti palielinošam valūtas mijmaiņas darījumam;

$\Delta_{m-1} > \Delta_m$ likviditāti samazinošam valūtas mijmaiņas darījumam;

$all\%(\Delta_m)$ = piešķīruma koeficients valūtas mijmaiņas darījuma robežpunkta kotācijas līmenī;

$all(\Delta_s)_i$ = piešķīrums darījuma partnerim i, ja valūtas mijmaiņas darījuma robežpunkta kotācija ir s;

all_i = darījuma partnerim i piešķirtais kopapjoms.

([33]) Mijmaiņas darījuma punkta kotācijas tiek uzskaitītas augošā secībā, ņemot vērā kotācijas zīmi, kas atkarīga no ārvalstu valūtas un euro procentu likmju starpības zīmes. Ja mijmaiņas darījuma terminā ārvalstu valūtas procentu likme ir augstāka par attiecīgo euro procentu likmi, mijmaiņas darījuma punkta kotācija ir pozitīva (t.i., euro kotē ar uzcenojumu attiecībā pret ārvalstu valūtu). Un otrādi — ja ārvalstu valūtas procentu likme ir zemāka par attiecīgo euro procentu likmi, mijmaiņas darījuma punkta kotācija ir negatīva (t.i., euro kotē ar pazeminājumu attiecībā pret ārvalstu valūtu).

Piešķirtā apjoma koeficients valūtas mijmaiņas darījuma robežpunkta kotācijas līmenī:

$$all\%(\Delta_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)}{a(\Delta_m)}$$

Piešķīrums darījuma partnerim *i* mijmaiņas darījuma robežpunkta kotācijas līmenī:

$$all(\Delta_m)_i = all\%(\Delta_m) \times a(\Delta_m)_i$$

Darījuma partnerim *i* piešķirtais kopapjoms:

$$all_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)_i + all(\Delta_m)_i$$

Mainīgas procentu likmes valūtas mijmaiņas darījumu izsolēs, kas paredzētas likviditātes samazināšanai, pieteikumus sakārto mijmaiņas darījuma punkta kotācijas dilstošā secībā. Vispirms tiek apmierināti pieteikumi ar visaugstāko mijmaiņas darījuma punkta kotāciju, pēc tam seko pieteikumi ar pakāpeniski zemākām mijmaiņas darījuma punkta kotācijām, līdz viss samazināmais noteiktais valūtas apjoms sadalīts. Ja viszemākās apstiprinātās mijmaiņas darījuma punkta kotācijas līmenī (t.i., valūtas mijmaiņas darījuma robežpunkta kotācijas līmenī) pieteikumu kopsumma pārsniedz atlikušo sadalāmo apjomu, to sadala proporcionāli starp pieteikumiem, pamatojoties uz atlikušā sadalāmā apjoma attiecību pret pieteikumu kopsummu valūtas mijmaiņas darījuma robežpunkta kotācijas līmenī (sk. 6. ielikumu). Katram darījuma partnerim piešķirto apjomu noapaļo līdz pilnam euro.

d) Izsoles veids

Mainīgas procentu likmes izsolēm Eurosistēma var piemērot vai nu vienas procentu likmes izsoles, vai arī vairāku procentu likmju izsoles procedūras. Vienas procentu likmes izsolē (holandiešu izsole) piešķirtā apjoma procentu likme/cena/mijmaiņas darījuma robežpunkta kotācija, ko piemēro visiem apmierinātajiem pieteikumiem, ir vienāda ar robežlikmi/cenu/mijmaiņas darījuma robežpunkta kotāciju (t.i., kotāciju, kurā izlietots kopējais izsoles apjoms). Vairāku procentu likmju izsolē (amerikāņu izsole) piešķirtā apjoma procentu likme/cena/mijmaiņas darījuma robežpunkta kotācija ir vienāda ar procentu likmi/cenu/mijmaiņas darījuma robežpunkta kotāciju, kas piedāvāta katrā atsevišķajā pieteikumā.

5.1.6. *Izsoles rezultātu paziņošana*

Standartizsoļu un ātro izsoļu rezultātus paziņo publiski, izmantojot informācijas tīklus. Turklāt nacionālās centrālās bankas var paziņot izsoles rezultātu tieši darījuma partneriem, neizmantojot informācijas tīklus. Parasti publiskajā izsoles rezultāta paziņojumā iekļauta šāda informācija:

— izsoles operācijas atsauces numurs;

— izsoles operācijas datums;

— operācijas veids;

— operācijas termiņš;

— Eurosistēmas darījuma partneru pieteikumu kopsumma;

— pieteikumu iesniedzēju skaits;

— iesaistītās valūtas (valūtas mijmaiņas darījumiem);

— kopējais piešķirtais/izsolītais apjoms;

— piešķirtā apjoma koeficients (fiksētas procentu likmes izsolēm);

— darījuma sākumkurss (valūtas mijmaiņas darījumiem);

— apstiprinātā robežlikme/cena/mijmaiņas darījuma punkts un robežlikmes/cenas/mijmaiņas darījuma punkta apstiprinātais piešķīruma apjoma koeficients (mainīgas procentu likmes izsolei);

— minimālā pieteikuma procentu likme, maksimālā pieteikuma procentu likme un vidējā svērtā piešķirtā apjoma likme (vairāku procentu likmju izsolēm);

— operācijas sākuma datums un termiņa beigu datums (ja nepieciešams) vai instrumenta novērtējuma datums un termiņa beigu datums (parāda sertifikātu emisijai);

— minimālais piešķīruma apjoms kādam darījuma partnerim (ja tāds ir);

— minimālais piešķīruma koeficients (ja tāds ir);

— sertifikātu nominālvērtība (parāda sertifikātu emisijai); un

— emisijas *ISIN* kods (parāda sertifikātu emisijai).

Nacionālās centrālās bankas tieši apstiprina veiksmīgajiem darījuma partneriem individuālos izsoles rezultātus.

5.2. **Divpusējo operāciju procedūras**

a) Vispārīgie apsvērumi

Nacionālās centrālās bankas var veikt operācijas, pamatojoties uz divpusējām procedūrām ([34]). Šīs procedūras var izmantot precizējošajās atklātā tirgus operācijās un strukturālajās tiešajās operācijās. Plašā nozīmē divpusējās operācijas ir jebkādas procedūras, kurās Eurosistēma veic darījumu ar vienu vai vairākiem darījuma partneriem, nerīkojot izsoli. Šajā ziņā izšķir divus dažādus divpusējo procedūru veidus: operācijas, kurās Eurosistēma ar darījuma partneriem sazinās tieši, un operācijas, kas tiek veiktas ar biržu un tirgus aģentu starpniecību.

b) Tieša sazināšanās ar darījuma partneriem

Šajā procedūrā nacionālās centrālās bankas tieši sazinās ar vienu vai vairākiem iekšzemes darījuma partneriem, kuri izraudzīti saskaņā ar 2.2. sadaļā noteiktajiem kritērijiem. Saskaņā ar precīzām ECB sniegtām instrukcijām nacionālās centrālās bankas lemj, vai iesaistīties darījumā ar šiem darījuma partneriem. Darījumi tiek veikti ar nacionālo centrālo banku starpniecību.

Ja ECB Padome nolemtu, ka ārkārtas apstākļos divpusējās operācijas varētu veikt arī pati ECB (vai arī viena vai vairākas nacionālās centrālās bankas, kas darbojas ECB vārdā), šādu operāciju procedūras tiktu attiecīgi pielāgotas. Tādā gadījumā ECB (vai nacionālā(-ās) centrālā(-ās) banka(-as), kas darbojas ECB vārdā) tieši sazinātos ar vienu vai vairākiem darījuma partneriem euro zonā, kuri izraudzīti saskaņā ar 2.2. sadaļā noteiktajiem kritērijiem. ECB (vai nacionālā(-ās) centrālā(-ās) banka(-as), kas darbojas ECB vārdā) lemtu par to, vai iesaistīties darījumā ar šiem darījuma partneriem. Taču darījumi tiktu veikti decentralizēti ar nacionālo centrālo banku starpniecību.

Divpusējās operācijas, ko veic, tieši sazinoties ar darījuma partneriem, var piemērot reversajiem darījumiem, tiešajiem darījumiem, valūtas mijmaiņas darījumiem un noguldījumu ar noteiktu termiņu piesaistei.

c) Ar biržu un tirgus aģentu starpniecību veiktās operācijas

Nacionālās centrālās bankas var veikt tiešos darījumus ar biržu un tirgus aģentu starpniecību. Šajās operācijās darījuma partneru loks *a priori* nav ierobežots un procedūras tiek pielāgotas tirgus principiem, ko piemēro attiecīgajiem parāda instrumentiem. ECB Padome lemj, vai ārkārtas apstākļos ECB pati (vai

([34]) ECB Padome lemj par to, vai ārkārtas apstākļos pati ECB var veikt precizējošās divpusējās operācijas.

nacionālā(-ās) centrālā(-ās) banka(-as), kas darbojas ECB vārdā) var veikt precizējošās tiešās operācijas ar biržu un tirgus aģentu starpniecību.

d) Divpusējo operāciju izziņošana

Parasti divpusējās operācijas iepriekš publiski neizziņo. Turklāt ECB var lemt par divpusējo operāciju rezultātu publisku neizziņošanu.

e) Operāciju veikšanas dienas

ECB var nolemt veikt precizējošās divpusējās operācijas jebkurā Eurosistēmas darbadienā. Šādās operācijās piedalās tikai tās dalībvalstu nacionālās centrālās bankas, kurās darījuma diena, norēķinu diena un atmaksāšanas diena ir NCB darbadienas.

Tiešas divpusējās operācijas strukturāliem mērķiem parasti veic un par tām norēķinās tikai tajās dienās, kas ir NCB darbadienas visās dalībvalstīs.

5.3. **Norēķinu procedūras**

5.3.1. *Vispārīgie apsvērumi*

Norēķinus par naudas darījumiem, kas saistīti ar Eurosistēmas pastāvīgajām iespējām vai dalību atklātā tirgus operācijās, veic, izmantojot darījuma partneru kontus nacionālajās centrālajās bankās (vai kontus norēķinu bankās, kas piedalās *TARGET* sistēmā). Naudas darījumu norēķinus veic tikai pēc galīgā operācijas pamatā esošo aktīvu pārveduma (vai vienlaikus ar šo pārvedumu). Tas nozīmē, ka pamatā esošajiem aktīviem jābūt iepriekš deponētiem vērtspapīru kontos nacionālajās centrālajās bankās vai arī norēķins ar šīm nacionālajām centrālajām bankām jāveic pēc principa — piegāde pret samaksu dienas laikā. Pamatā esošo aktīvu pārvedumu veic, izmantojot darījuma partneru vērtspapīru norēķinu kontus VNS, kas atbilst ECB obligātajiem standartiem ([35]). Darījuma partneri, kuriem nav vērtspapīru konta nacionālajā centrālajā bankā vai vērtspapīru norēķinu konta VNS, kas atbilst ECB obligātajiem standartiem, var veikt pamatā esošo aktīvu pārvedumu ar korespondentkredītiestādes vērtspapīru norēķinu konta vai vērtspapīru konta starpniecību.

Norēķinu procedūras sīkāk izklāstītas līgumu nosacījumos, ko nacionālās centrālās bankas (vai ECB) piemēro konkrētajiem monetārās politikas instrumentiem. Norēķinu procedūras dažādās nacionālajās centrālajās bankās var nedaudz atšķirties nacionālo tiesību aktu un nacionālās prakses atšķirību dēļ.

5.3.2. *Norēķini par atklātā tirgus operācijām*

Norēķinus par atklātā tirgus operācijām, kuru pamatā ir standartizsoles (t.i., galvenajām refinansēšanas operācijām, ilgāka termiņa refinansēšanas operācijām un strukturālajām operācijām), parasti veic pirmajā dienā pēc darījuma dienas, kurā atvērtas visas atbilstošās nacionālās *RTGS* sistēmas un VNS. Principā Eurosistēmas mērķis ir panākt, lai norēķini par darījumiem, kas saistīti ar tās atklātā tirgus operācijām, vienlaikus tiktu veikti visās dalībvalstīs ar visiem darījuma partneriem, kas nodrošinājuši pietiekamus pamatā esošos aktīvus. Taču darbības ierobežojumu un VNS tehnisko īpatnību dēļ norēķinu veikšanas konkrētais laiks dienas robežās atklātā tirgus operācijām euro zonā var atšķirties. Galveno un ilgāka termiņa refinansēšanas operāciju norēķinu veikšanas laiks parasti sakrīt ar laiku, kad veic atmaksu par iepriekšējo atbilstoša termiņa operāciju.

Eurosistēmas mērķis ir panākt, lai norēķini par atklātā tirgus operācijām, kuru pamatā ir ātrās izsoles un divpusējās procedūras, tiktu veikti darījuma dienā. Taču Eurosistēma operatīvu iemeslu dēļ dažkārt šīm operācijām, īpaši tiešajiem darījumiem (precizējošajām un strukturālajām operācijām) un valūtas mijmaiņas darījumiem, var piemērot citus norēķinu datumus (sk. 3. tabulu).

([35]) Euro zonas atbilstošo vērtspapīru norēķinu sistēmu (VNS) izmantošanas apraksta normas un jaunākos šai sistēmai atbilstošo saikņu sarakstus var atrast ECB mājaslapā (www.ecb.int).

3. TABULA

Eurosistēmas atklātā tirgus operāciju parastie norēķinu datumi ([1])

Monetārās politikas instruments	Norēķinu datums standartizsolēs	Norēķinu datums ātrajās izsolēs un divpusējās procedūrās
Reversie darījumi	T+1 ([2])	T
Tiešie darījumi	—	Saskaņā ar tirgus principiem attiecībā uz darījuma pamatā esošajiem aktīviem
Parāda sertifikātu emisija	T+1	—
Valūtas mijmaiņas darījumi	—	T, T+1 vai T+2
Noguldījumu ar noteikto termiņu piesaiste	—	T

([1]) T ir darījuma diena. Norēķinu datums attiecas uz Eurosistēmas darbadienām.
([2]) Ja parastais norēķinu datums galvenajām vai ilgāka termiņa refinansēšanas operācijām sakrīt ar svētku dienu, ECB var izlemt piemērot atšķirīgu norēķinu datumu ar iespēju veikt norēķinu tajā pašā dienā. Norēķinu datumi galvenajām un ilgāka termiņa refinansēšanas operācijām tiek iepriekš noteikti Eurosistēmas izsoļu grafikā (sk. 5.1.2. sadaļu).

5.3.3. *Dienas beigu procedūras*

Dienas beigu procedūras noteiktas dokumentācijā, kas attiecas uz nacionālajām *RTGS* sistēmām un *TARGET* sistēmu. *TARGET* sistēmas slēgšanas laiks vienmēr ir plkst. 18.00 pēc ECB laika (Viduseiropas laiks). Pēc slēgšanas turpmāki maksājuma uzdevumi apstrādei nacionālajās *RTGS* sistēmās netiek pieņemti, lai gan pirms slēgšanas pieņemto atlikušo maksājuma uzdevumu apstrāde turpinās. Darījuma partneru pieprasījumi par piekļuvi aizdevumu iespējai uz nakti vai noguldījumu iespējai uz nakti jāiesniedz attiecīgajai nacionālajai centrālajai bankai ne vēlāk kā 30 minūtes pēc faktiskās *TARGET* sistēmas slēgšanas ([36]).

Ja atbilstošo darījuma partneru norēķinu kontos (nacionālajās *RTGS* sistēmās) pēc dienas beigu kontroles procedūru veikšanas izveidojies negatīvs atlikums, tas automātiski tiek uzskatīts par pieprasījumu izmantot aizdevumu iespēju uz nakti (sk. 4.1. sadaļu).

6. NODAĻA

6. ATBILSTOŠIE AKTĪVI

6.1. Vispārīgie apsvērumi

Saskaņā ar ECBS Statūtu 18.1. pantu ECB un nacionālajām centrālajām bankām atļauts veikt darījumus finanšu tirgos, pērkot un pārdodot pamatā esošos aktīvus tieši vai saskaņā ar atpirkšanas līgumiem, un noteikts, ka visām Eurosistēmas kredītoperācijām jābūt ar atbilstošu nodrošinājumu. Tādējādi visas Eurosistēmas likviditāti palielinošās operācijas balstās uz pamatā esošajiem aktīviem, kurus darījuma partneri nodrošina vai nu nodotot aktīvu īpašuma tiesības (tiešo darījumu vai atpirkšanas līgumu gadījumā), vai ar ķīlu, ar kuru nodrošināti attiecīgie aktīvi (nodrošinātu aizdevumu gadījumā) ([37]).

([36]) Pēdējā Eurosistēmas obligāto rezervju izpildes perioda darbadienā termiņš piekļuves pieprasījumam Eurosistēmas pastāvīgajiem mehānismiem tiek pagarināts vēl par 30 minūtēm.
([37]) Likviditāti samazinošās tiešās un reversās atklātā tirgus operācijas arī balstās uz pamatā esošajiem aktīviem. To pamatā esošo aktīvu atbilstības kritēriji, kurus izmanto likviditāti samazinošās reversās atklātā tirgus operācijās, ir tādi paši kā pamatā esošajiem aktīviem, kurus izmanto likviditāti palielinošās reversās atklātā tirgus operācijās. Tomēr likviditāti samazinošajām operācijām nepiemēro novērtējuma diskontus.

Lai pasargātu Eurosistēmu no zaudējumiem monetārās politikas operācijās, nodrošinātu vienādu attieksmi pret darījuma partneriem un uzlabotu darbības efektivitāti, pamatā esošajiem aktīviem jāatbilst noteiktiem kritērijiem, lai tos varētu izmantot Eurosistēmas monetārās politikas operācijās.

Uzskata, ka atbilstības kritēriju saskaņošana euro zonā veicinās vienlīdzīgas attieksmes un darbības efektivitātes nodrošināšanu. Vienlaikus pienācīga uzmanība jāpievērš dalībvalstīs esošajām finanšu struktūras atšķirībām. Tāpēc galvenokārt Eurosistēmas iekšējām vajadzībām izšķir divas Eurosistēmas monetārās politikas operācijām atbilstošu aktīvu kategorijas. Šīs divas kategorijas attiecīgi tiek sauktas par "pirmo līmeni" un "otro līmeni":

— pirmo līmeni veido tirgojami parāda instrumenti, kas atbilst euro zonā vienotiem ECB noteiktiem atbilstības kritērijiem, un

— otro līmeni veido tirgojami un netirgojami papildu aktīvi, kuri ir īpaši svarīgi nacionālajiem finanšu tirgiem un banku sistēmām un kuru atbilstības kritērijus nosaka nacionālās centrālās bankas saskaņā ar ECB noteikto atbilstības kritēriju minimumu. ECB jāapstiprina attiecīgo nacionālo centrālo banku piemērotie īpašie otrā līmeņa atbilstības kritēriji.

Abi līmeņi neatšķiras pēc aktīvu kvalitātes un to atbilstības dažādiem Eurosistēmas monetārās politikas operāciju veidiem (izņemot to, ka otrā līmeņa aktīvus Eurosistēma parasti neizmanto tiešajos darījumos). Aktīvus, kas atbilst Eurosistēmas monetārās politikas operācijām, var izmantot kā pamatā esošos aktīvus dienas ietvaros izsniegtajam kredītam.

Uz pirmā līmeņa un otrā līmeņa aktīviem attiecas 6.4. sadaļā norādītie riska kontroles pasākumi.

Eurosistēmas darījuma partneri var izmantot atbilstošos aktīvus pārrobežu darījumos, t.i., tie var saņemt līdzekļus no tās dalībvalsts nacionālās centrālās bankas, kurā tie reģistrēti, izmantojot aktīvus, kas atrodas citā dalībvalstī (sk. 6.6. sadaļu).

6.2. **Pirmā līmeņa aktīvi**

ECB sagatavo un uztur pirmā līmeņa aktīvu sarakstu. Šis saraksts ir publiski pieejams ([38]).

ECB emitētie parāda sertifikāti tiek iekļauti sarakstā kā pirmā līmeņa aktīvi. Pirmā līmeņa aktīvu sarakstā tiek iekļauti arī parāda sertifikāti, kurus nacionālās centrālās bankas emitējušas, pirms attiecīgā dalībvalsts ieviesusi euro.

Pirmā līmeņa aktīviem piemēro šādus atbilstības kritērijus (sk. arī 4. tabulu):

— tiem jābūt parāda instrumentiem: a) ar fiksētu beznosacījumu pamatsummu un b) kuponu, kas nevar izraisīt negatīvu naudas plūsmu. Turklāt kuponam jābūt vienam no šāda veida kuponiem: 1) nulles kuponam; 2) fiksētas procentu likmes kuponam; vai arī 3) mainīgas procentu likmes kuponam, kas piesaistīts atsauces procentu likmei. Kupons var būt piesaistīts paša emitenta reitinga pārmaiņām. Turklāt atbilstošas ir arī obligācijas, kas indeksētas ar inflāciju. Šādas iezīmes jāsaglabā līdz saistību dzēšanai ([39]),

([38]) Sarakstu publicē un katru dienu atjauno ECB mājaslapā (www.ecb.int).

([39]) Pirmajā līmenī neiekļauj parāda instrumentus, kas dod tiesības uz pamatsummu un/vai procentiem, kas pakārtoti tā paša emitenta citu parāda instrumentu turētāju tiesībām (vai strukturētas emisijas gadījumā pakārtoti tās pašas emisijas citiem laidieniem).

— tiem jāatbilst augstiem kredītstandartiem. Novērtējot parāda instrumentu kredītstandartus, ECB turklāt ņem vērā pieejamos tirgus reitinga aģentūru piešķirtos reitingus, garantijas, kuras sniedz finansiāli stabili garantijas devēji ([40]), kā arī konkrētus oficiālus kritērijus, kas nodrošinātu ļoti lielu aizsardzību finanšu instrumentu turētājiem ([41]). Garantija tiks uzskatīta par pieņemamu, ja garantijas devējs bez nosacījumiem un neatsaucami būs galvojis par emitenta saistībām attiecībā uz pamatsummas, procentu un citu summu maksājumu, kas līdz to pilnai samaksai pienākas parāda instrumentu turētājiem. Garantija jāsamaksā pēc pirmā pieprasījuma (neatkarīgi no pamatā esošajām parādsaistībām). To valsts iestāžu sniegtās garantijas, kuras ir tiesīgas iekasēt nodokļus, vai nu jāsamaksā pēc pirmā pieprasījuma, vai arī citādi jānodrošina tūlītējs un precīzs maksājums pēc saistību neizpildes. Garantijas devēja saistības sakarā ar garantiju jāklasificē vismaz vienādi un proporcionāli (*pari passu*) ar citām garantijas devēja nenodrošinātajām saistībām. Garantijai jābūt noteiktai ar ES dalībvalsts normatīvajiem aktiem un juridiski jābūt spēkā esošai, kā arī garantijas devējam saistošai un realizējamai ([42]) pret to. Eurosistēmai ([43]) pēc formas un satura pieņemams likumīgs apstiprinājums attiecībā uz garantijas juridisko spēkā esamību, saistošām sekām un realizējamību ([44]) jāiesniedz, pirms ar garantiju apstiprinātu aktīvu var uzskatīt par atbilstošu. Prasība sniegt likumīgu apstiprinājumu neattiecas uz garantijām, kas sniegtas par parāda instrumentiem ar atsevišķu aktīvu reitingu vai uz to valsts iestāžu sniegtajām garantijām, kuras tiesīgas iekasēt nodokļus,

— tiem jābūt pārvedamiem dematerializētā veidā,

— tie jānogulda/jāreģistrē (jāemitē) EET centrālajā bankā vai centrālajā vērtspapīru depozitārijā (CVD), kas atbilst ECB noteikto standartu minimumam. Tiem jāatrodas (ar tiem jāveic norēķini) euro zonā, izmantojot Eurosistēmas vai VNS kontu, kas atbilst ECB noteiktajiem standartiem (lai uz reģistrāciju un realizāciju attiektos euro zonas valsts tiesību akti). Ja CVD, kas emitē aktīvu, un VNS, kurā tas atrodas turējumā, nav identiski, starp šīm iestādēm jāizveido ECB apstiprināta saikne ([45]),

— tiem jābūt izteiktiem euro ([46]),

— tie jāemitē (vai jāgarantē) EET reģistrētām iestādēm ([47]),

— tie jāiekļauj vērtspapīru sarakstos vai jākotē regulētā tirgū, kā noteikts Padomes 1993. gada 10. maija Direktīvā Nr. 93/22/EEK par ieguldījumu pakalpojumiem vērtspapīru jomā ([48]), vai jāiekļauj sarakstos, jākotē vai jāveic tirdzniecība konkrētos neregulētos tirgos, kā noteikusi ECB ([49]). Turklāt, nosakot atsevišķu parāda instrumentu atbilstību, ECB jāņem vērā tirgus likviditāte.

Neraugoties uz iekļaušanu pirmā līmeņa sarakstā, darījuma partneris nedrīkst kā pamatā esošos aktīvus iesniegt parāda instrumentus, kurus emitējis vai garantē darījuma partneris vai jebkura cita iestāde, ar kuru darī-

([40]) Garantijas devējiem jābūt reģistrētiem EET.

([41]) Parāda instrumentus, kurus emitējušas kredītiestādes, kas precīzi neatbilst Padomes 1985. gada 20. decembra Direktīvas Nr. 85/611/EEK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) (OV L 375, 31.12.1985., 3. lpp.), kurā veikti grozījumi ar Padomes 1988. gada 22. marta Direktīvu Nr. 88/220/EEK (OV L 100, 19.4.1988., 31. lpp.), Padomes 2002. gada 21. janvāra Direktīvu Nr. 2001/107/EK (OV L 41, 13.2.2002., 20. lpp.) un Padomes 2002. gada 21. janvāra Direktīvu Nr. 2001/108/EK (OV L 41, 13.2.2002., 35. lpp.), 22. panta 4. punktā noteiktajiem kritērijiem, iekļauj pirmajā līmenī, ja katrai šādai emisijai piešķirts (reitinga aģentūras) reitings, kas norāda, ka atbilstoši Eurosistēmas prasībām parāda instruments atbilst augstiem kredītstandartiem. Tādu parāda instrumentu atbilstību, kuri emitēti saskaņā ar emisijas programmu, novērtē, pamatojoties uz šīs programmas reitingu.

([42]) Uz garantijas realizēšanas prasību attiecas jebkurš maksātnespējas vai bankrota likums, vispārējie kapitāla vērtspapīru principi un citi līdzīgi likumi un principi, kas attiecināmi uz garantijas devēju un vispār ietekmē kreditoru tiesības pret garantijas devēju.

([43]) Likumīgs apstiprinājums jāiesniedz izskatīšanai NCB, kura paziņo par konkrēta ar garantiju apstiprināta aktīva iekļaušanu atbilstošo aktīvu sarakstā. NCB, kas sniedz paziņojumu par konkrētu aktīvu, parasti ir tās valsts NCB, kurā aktīvu reģistrēs, tirgos vai kotēs. Ja vērtspapīrs iekļauts vairākos vērtspapīru sarakstos, jebkādi jautājumi jāadresē ECB *Eligible Assets Hotline* Eligible-Assets.hotline@ecb.int

([44]) Ja garantijas devējs reģistrēts citā jurisdikcijā, nevis tajā, kuras tiesību akti nosaka garantiju, ar likumīgu apstiprinājumu jāapstiprina arī garantijas spēkā esamība un realizējamība saskaņā ar likumu, kas nosaka garantijas devēja reģistrācijas vietu.

([45]) Aprakstu par atbilstošas VNS izmantošanas standartiem euro zonā un šo sistēmu savstarpējo atbilstošo saikņu aktualizētu sarakstu var atrast ECB mājaslapā (www.ecb.int).

([46]) Euro vai izteikti nacionālajā valūtā.

([47]) Prasība, lai emisijas iestāde būtu reģistrēta EEZ, neattiecas uz starptautiskām un starpvalstu iestādēm.

([48]) OV L 141, 11.6.1993., 27. lpp.

([49]) Parāda instrumentus, kurus emitējušas kredītiestādes, kas precīzi neatbilst Padomes 1985. gada 20. decembra Direktīvas Nr. 85/611/EEK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) (ar grozījumiem) 22. panta 4. punktā noteiktajiem kritērijiem, iekļauj pirmajā līmenī tikai tad, ja tie iekļauti biržas sarakstos vai kotēti regulētā tirgū, kā noteikts saskaņā ar Padomes 1993. gada 10. maija Direktīvu Nr. 93/22/EEK par ieguldījumu pakalpojumiem vērtspapīru jomā.

juma partnerim ir ciešas saiknes ([50]), kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 20. marta Direktīvas Nr. 2000/12/EK par kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu 1. panta 26. punktā ([51]), ([52]).

Neraugoties uz iekļaušanu pirmā līmeņa sarakstā, nacionālās centrālās bankas var nolemt nepieņemt kā pamatā esošos aktīvus šādus instrumentus:

— parāda instrumentus, kas jādzēš pirms tās monetārās politikas operācijas termiņa beigu datuma, kurai tos izmanto kā pamatā esošos aktīvus ([53]), un

— parāda instrumentus ar ienākumu plūsmu (piemēram, kupona maksājums) laika periodā līdz tās monetārās politikas operācijas termiņa beigu datumam, kurai tos izmanto kā pamatā esošus aktīvus.

Visiem pirmā līmeņa aktīviem jābūt izmantojamiem pārrobežu darījumos visā euro zonā. Tādējādi visiem Eurosistēmas darījuma partneriem jābūt spējīgiem izmantot šādus aktīvus vai nu ar saikņu ar savu iekšzemes VNS, vai arī ar citu atbilstošu mehānismu palīdzību, lai saņemtu kredītu no tās dalībvalsts nacionālās centrālās bankas, kurā darījuma partneris reģistrēts (sk. 6.6. sadaļu).

Pirmā līmeņa aktīvi ir atbilstoši visām monetārās politikas operācijām, kas balstās uz pamatā esošajiem aktīviem, t.i., reversajiem un tiešajiem atklātā tirgus darījumiem un aizdevumu iespējai uz nakti.

6.3. **Otrā līmeņa aktīvi**

Papildus tiem parāda instrumentiem, kuri atbilst pirmā līmeņa atbilstības kritērijiem, nacionālās centrālās bankas var uzskatīt par atbilstošiem aktīviem otrā līmeņa aktīvus, kuri ir īpaši svarīgi to nacionālajiem finanšu tirgiem un banku sistēmām. Otrā līmeņa aktīvu atbilstības kritērijus nosaka nacionālās centrālās bankas saskaņā ar turpmāk minēto atbilstības kritēriju minimumu. Otrā līmeņa aktīvu konkrētie nacionālie atbilstības kritēriji jāapstiprina ECB. Nacionālās centrālās bankas sagatavo un uztur konkrētās valsts atbilstošo otrā līmeņa aktīvu sarakstus. Šie saraksti ir publiski pieejami ([54]).

Otrā līmeņa aktīviem jāatbilst šādam atbilstības kritēriju minimumam (sk. arī 4. tabulu):

— tie var būt parāda instrumenti (tirgojami vai netirgojami) ar a) fiksētu beznosacījumu pamatsummu un b) kuponu, kas nevar izraisīt negatīvu naudas plūsmu. Turklāt šim kuponam jābūt vienam no šāda veida

([50]) Ja darījuma partneris izmanto aktīvus, kurus viņš nevar izmantot vai vairs neizmanto neatmaksāta kredīta nodrošināšanai tā identitātes ar emitentu/garantijas devēju vai arī starp tiem pastāvošo ciešo saikņu dēļ, tam par to nekavējoties jāziņo attiecīgajai nacionālajai centrālajai bankai. Nākamajā novērtējuma datumā aktīvus novērtē ar nulles vērtību un pieprasa papildu nodrošinājumu (sk. 6. pielikumu). Turklāt darījuma partnerim šādu aktīvu jāpārtrauc izmantot pēc iespējas ātrāk.

([51]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 20. marta Direktīvas Nr. 2000/12/EK par kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu 1. panta 26. punkts ir šāds:
"Uzskata, ka ciešas saiknes ir arī stāvoklis, kad divām vai vairāk fiziskajām vai juridiskajām personām ar vienu un to pašu personu ilgstoši ir kontroles saistība:
a) *līdzdalība*, kas ir tiešs vai pārvaldībā nodots īpašums, ko veido vismaz 20 % no uzņēmuma balsstiesībām vai kapitāla, vai
b) *kontrole*, kas ir saistība starp mātesuzņēmumu un meitasuzņēmumu, kā tā definēta Direktīvas 83/349/EEK 1. panta 1. un 2. punktā, vai līdzīga saistība starp fizisko vai juridisko personu un kādu uzņēmumu; meitasuzņēmumu meitasuzņēmumus uzskata par galvenā mātesuzņēmuma meitasuzņēmumiem."

([52]) Šis nosacījums neattiecas uz: 1) ciešām saiknēm starp darījuma partneri un EEZ valstu valsts iestādēm (t.sk. gadījumos, kad valsts iestāde ir emitenta garantijas devēja); 2) tirdzniecības vekseļiem, par kuriem papildus darījuma partnerim ir atbildīga vismaz vēl viena iestāde (kas nav kredītiestāde); 3) parāda instrumentiem, kas precīzi atbilst Padomes 1985. gada 20. decembra Direktīvas Nr. 85/611/EEK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) (ar grozījumiem) 22. panta 4. punktā minētajiem kritērijiem; vai 4) gadījumiem, kuros parāda instrumentus aizsargā īpaši tiesiskās aizsardzības pasākumi, ko var pielīdzināt 3) punktam.

([53]) Ja nacionālajām centrālajām bankām būtu jāatļauj izmantot instrumentus, kuru termiņš ir īsāks par to monetārās politikas operāciju termiņu, kurās tos izmanto kā pamatā esošos aktīvus, darījuma partneriem vajadzētu aizstāt šādus aktīvus pirms termiņa vai termiņa iestāšanās brīdī.

([54]) Šos sarakstus publicē un katru dienu aktualizē ECB mājaslapā (www.ecb.int). Attiecībā uz otrā līmeņa netirgojamiem aktīviem un parāda instrumentiem ar ierobežotu likviditāti un īpašām iezīmēm nacionālās centrālās bankas var nolemt neizpaust informāciju par atsevišķām emisijām, emitentiem/debitoriem vai garantiju devējiem, publicējot savu valstu otrā līmeņa sarakstus, taču tām jāpiedāvā alternatīva informācija, lai nodrošinātu to, ka darījuma partneri visā euro zonā var viegli novērtēt konkrēta aktīva atbilstību.

kuponiem: 1) nulles kuponam; 2) fiksētas procentu likmes kuponam vai 3) mainīgas procentu likmes kuponam, kas piesaistīts attiecīgajai atsauces procentu likmei. Kupons var būt piesaistīts paša emitenta reitinga pārmaiņām. Turklāt atbilstošas ir arī obligācijas, kas indeksētas ar inflāciju. Šādas parāda instrumentu iezīmes jānodrošina līdz attiecīgo saistību dzēšanai. Tie var būt arī kapitāla vērtspapīri (tirgoti regulētā tirgū, kā noteikts Padomes 1993. gada 10. maija Direktīvā Nr. 93/22/EEK par ieguldījumu pakalpojumiem vērtspapīru jomā ([55])). Kredītiestāžu emitētie kapitāla vērtspapīri un parāda instrumenti, kas precīzi neatbilst Padomes 1985. gada 20. decembra Direktīvas Nr. 85/611/EEK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) ([56]) (kurā izdarīti grozījumi ar Padomes 1988. gada 22. marta Direktīvu Nr. 88/220/EEK ([57]), 2002. gada 21. janvāra Direktīvu Nr. 2001/107/EK ([58]) un 2002. gada 21. janvāra Direktīvu Nr. 2001/108/EK ([59])) 22. panta 4. punktā noteiktajiem kritērijiem, parasti neatbilst iekļaušanai otrā līmeņa aktīvu sarakstos. Tomēr ECB var atļaut nacionālajām centrālajām bankām iekļaut šādus aktīvus to otrā līmeņa sarakstos ar dažiem nosacījumiem un ierobežojumiem.

4. TABULA

Eurosistēmas monetārās politikas operācijām atbilstošie aktīvi

Kritēriji	Pirmais līmenis	Otrais līmenis
Aktīva veids	— ECB parāda sertifikāti — Citi tirgojami parāda instrumenti ([1]) ([2])	— Tirgojami parāda instrumenti ([1]) — Netirgojami parāda instrumenti ([1]) — Kapitāla vērtspapīri, kurus tirgo regulētā tirgū
Norēķinu procedūras	Instrumenti jāglabā centralizēti dematerializētā veidā nacionālajā centrālajā bankā vai VNS, kas atbilst ECB noteikto standartu minimumam	Aktīviem jābūt viegli pieejamiem nacionālajai centrālajai bankai, kura tos iekļāvusi otrā līmeņa sarakstā
Emitents	— Centrālās bankas — Valsts sektors — Privātais sektors ([3]) — Starptautiskās un starpvalstu iestādes	— Valsts sektors — Privātais sektors ([4])
Kredītstandarts	ECB jāatzīst aktīvs par augstas kredītkvalitātes aktīvu (kas varētu ietvert atbilstošu tāda EEZ garantijas devēja garantiju, kuru ECB atzinusi par finansiāli stabilu)	Nacionālajai centrālajai bankai, kas iekļāvusi aktīvu otrā līmeņa sarakstā (kas varētu ietvert atbilstošu tāda euro zonas garantijas devēja garantiju, kuru par finansiāli stabilu atzinusi nacionālā centrālā banka, kas iekļāvusi aktīvu savā otrā līmeņa aktīvu sarakstā), jāatzīst aktīvs par augstas kredītkvalitātes aktīvu
Emitenta (vai garantijas devēja) reģistrācijas vieta	EEZ ([5])	Euro zona

([55]) OV L 141, 11.6.1993., 27. lpp.
([56]) OV L 375, 31.12.1985., 3. lpp.
([57]) OV L 100, 19.04.1988., 31. lpp.
([58]) OV L 41, 13.02.2002., 20. lpp.
([59]) OV L 41, 13.02.2002., 35. lpp.

Kritēriji	Pirmais līmenis	Otrais līmenis
Aktīva atrašanās vieta	— Emisijas vieta: EEZ — Norēķinu veikšanas vieta: euro zona ([6])	Euro zona ([6])
Valūta	Euro ([7])	Euro ([7])
Izmantošana pārrobežu darījumos	Jā	Jā

([1]) Tiem jābūt gan ar: a) fiksētu beznosacījumu pamatsummu, gan b) kuponu, kas nevar radīt negatīvu naudas plūsmu. Turklāt kuponam jābūt: 1) nulles kuponam; 2) fiksētas procentu likmes kuponam vai 3) mainīgas procentu likmes kuponam, kas piesaistīts attiecīgajai atsauces procentu likmei. Kupons var būt piesaistīts paša emitenta reitinga pārmaiņām. Turklāt atbilstošas ir obligācijas, kas indeksētas ar inflāciju. Šādas iezīmes jāsaglabā līdz saistību dzēšanai.

([2]) Parāda instrumenti, kas piešķir tiesības uz pamatsummu un/vai procentiem, kas pakārtoti citu tā paša emitenta parāda instrumentu turētāju tiesībām (vai strukturētā emisijā pakārtoti tās pašas emisijas citiem laidieniem), netiek iekļauti pirmajā līmenī.

([3]) Parāda instrumentus, kurus emitējušas kredītiestādes, kas precīzi neatbilst Padomes 1985. gada 20. decembra Direktīvas Nr. 85/611/EEK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) (ar grozījumiem) 22. panta 4. punktā noteiktajiem kritērijiem, iekļauj pirmajā līmenī vienīgi saskaņā ar šādiem diviem nosacījumiem. Pirmkārt, katrai emisijai jāpiešķir (reitinga aģentūras) reitings, kas norāda, ka atbilstoši Eurosistēmas prasībām parāda instruments atbilst augstiem kredītstandartiem. Tādu parāda instrumentu atbilstību, kuri emitēti saskaņā ar emisijas programmu, novērtē, pamatojoties uz šīs programmas reitingu. Otrkārt, parāda instrumenti jāiekļauj vērtspapīru sarakstā vai jākotē regulētā tirgū, kā noteikts Padomes 1993. gada 10. maija Direktīvā Nr. 93/22/EEK par ieguldījumu pakalpojumiem vērtspapīru jomā.

([4]) Kapitāla vērtspapīri un parāda instrumenti, ko emitējušas kredītiestādes, kuras precīzi neatbilst Padomes 1985. gada 20. decembra Direktīvas Nr. 85/611/EEK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) (ar grozījumiem) 22. panta 4. punktā noteiktajiem kritērijiem, parasti neatbilst iekļaušanai otrā līmeņa sarakstos. Tomēr ECB var atļaut nacionālajām centrālajām bankām iekļaut šādus aktīvus otrā līmeņa sarakstos ar konkrētiem nosacījumiem un ierobežojumiem.

([5]) Prasība, lai emisijas iestāde būtu reģistrēta EEZ, neattiecas uz starptautiskām un starpvalstu iestādēm.

([6]) Tādējādi uz reģistrēšanu un realizāciju attiecas euro zonas dalībvalsts likumi.

([7]) Euro vai izteikti nacionālajā valūtā.

— tiem jābūt parāda saistībām pret tādiem uzņēmumiem, kurus nacionālā centrālā banka, kas iekļāvusi to aktīvus otrā līmeņa sarakstā, uzskata par finansiāli stabilām, vai šādu uzņēmumu kapitāla vērtspapīriem (vai to garantētiem kapitāla vērtspapīriem). Garantija tiks uzskatīta par pieņemamu, ja garantijas devējs bez nosacījumiem un neatsaucami būs galvojis par emitenta saistībām attiecībā uz pamatsummas, procentu un citu summu maksājumu, kas līdz to pilnai samaksai pienākas parāda instrumentu turētājiem. Garantija jāsamaksā pēc pirmā pieprasījuma (neatkarīgi no pamatā esošajām parādsaistībām). To valsts iestāžu sniegtās garantijas, kuras ir tiesīgas iekasēt nodokļus, vai nu jāsamaksā pēc pirmā pieprasījuma, vai citādi jānodrošina tūlītējs un precīzs maksājums pēc saistību neizpildes. Garantijas devēja saistības sakarā ar garantiju jāklasificē vismaz vienādi un proporcionāli *(pari passu)* ar citām garantijas devēja nenodrošinātajām saistībām. Garantijai jābūt noteiktai ar ES dalībvalsts tiesību aktiem un juridiski spēkā esošai, kā arī garantijas devējam saistošai un realizējamai ([60]) pret to. Eurosistēmai ([61]) pēc formas un satura pieņemams likumīgs apstiprinājums attiecībā uz garantijas juridisko spēkā esamību, saistošām sekām un realizējamību ([62]) jāiesniedz, pirms ar garantiju apstiprinātu aktīvu var uzskatīt par atbilstošu. Prasība sniegt likumīgu apstiprinājumu neattiecas uz garantijām, kas sniegtas par parāda instrumentiem ar atsevišķu aktīvu reitingu vai uz to valsts iestāžu sniegtajām garantijām, kuras tiesīgas iekasēt nodokļus,

([60]) Uz garantijas realizēšanas prasību attiecas jebkurš maksātnespējas vai bankrota likums, vispārējie kapitāla vērtspapīru principi un citi līdzīgi likumi un principi, kas attiecināmi uz garantijas devēju un vispār ietekmē kreditoru tiesības pret garantijas devēju.

([61]) Likumīgs apstiprinājums jāiesniedz izskatīšanai NCB, kura paziņo par konkrēta ar garantiju apstiprināta aktīva iekļaušanu atbilstošo aktīvu sarakstā. NCB, kas sniedz paziņojumu par konkrētu aktīvu, parasti ir tās valsts NCB, kurā aktīvu reģistrēs, tirgos vai kotēs. Ja vērtspapīrs iekļauts vairākos vērtspapīru sarakstos, jebkādi jautājumi jāadresē ECB *Eligible Assets Hotline* Eligible-Assets.hotline@ecb.int

([62]) Ja garantijas devējs reģistrēts citā jurisdikcijā, nevis tajā, kuras tiesību akti nosaka garantiju, ar likumīgu apstiprinājumu jāapstiprina arī garantijas spēkā esamība un realizējamība saskaņā ar likumu, kas nosaka garantijas devēja reģistrācijas vietu.

— tiem jābūt viegli pieejamiem nacionālajai centrālajai bankai, kura šos aktīvus iekļāvusi otrā līmeņa sarakstā,

— tiem jāatrodas euro zonā (lai uz to reģistrāciju un realizāciju attiektos euro zonas valsts tiesību akti),

— tiem jābūt izteiktiem euro ([63]),

— tie jāemitē (vai jāgarantē) uzņēmumiem, kas reģistrēti euro zonā.

Neraugoties uz iekļaušanu otrā līmeņa sarakstos, darījuma partneris nedrīkst kā pamatā esošos aktīvus iesniegt parāda saistības pret darījuma partneri vai darījuma partnera vai kādas citas iestādes, ar kuru darījumu partnerim ir ciešas saiknes ([64]), kapitāla vērtspapīrus, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 20. marta Direktīvas Nr. 2000/12/EK par kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu 1. panta 26. punktā ([65]), ([66]).

Neraugoties uz iekļaušanu otrā līmeņa sarakstos, nacionālās centrālās bankas var nolemt nepieņemt kā pamatā esošos aktīvus šādus aktīvus:

— parāda instrumentus, kas jāatmaksā pirms tās monetārās politikas operācijas termiņa beigu datuma, kurai tos izmanto kā pamatā esošos aktīvus ([67]),

— parāda instrumentus ar ienākumu plūsmu (piemēram, kupona maksājums) laika periodā līdz tās monetārās politikas operācijas termiņa beigu datumam, kurai tos izmanto kā pamatā esošos aktīvus, vai

— kapitāla vērtspapīrus, attiecībā uz kuriem paredzēti jebkāda veida maksājumi vai tiesības, kas var ietekmēt to piemērotību izmantošanai par pamatā esošiem aktīviem laika periodā pirms tās monetārās politikas operācijas termiņa beigu datuma, kurai tos izmanto kā pamatā esošos aktīvus.

Visiem otrā līmeņa aktīviem jābūt izmantojamiem pārrobežu darījumos visā euro zonā. Tādējādi visiem Eurosistēmas darījuma partneriem jābūt spējīgiem izmantot šādus aktīvus vai nu ar saikņu ar savu iekšzemes VNS, vai arī ar citu atbilstošu mehānismu palīdzību, lai saņemtu līdzekļus no tās dalībvalsts nacionālās centrālās bankas, kurā darījumu partneris reģistrēts (sk. 6.6. sadaļu).

Otrā līmeņa aktīvus var izmantot reversajiem atklātā tirgus darījumiem un aizdevumu iespējai uz nakti. Eurosistēma tos tiešajos darījumos parasti neizmanto.

([63]) Euro vai izteikti nacionālajā valūtā.

([64]) Tāpat kā pirmā līmeņa aktīviem, ja darījuma partneris izmanto aktīvus, kurus viņš nevar izmantot vai vairs neizmanto neatmaksāta kredīta nodrošināšanai tā identitātes ar emitentu/garantijas devēju vai pastāvošo ciešo saikņu dēļ, tam par to nekavējoties jāziņo attiecīgajai nacionālajai centrālajai bankai. Nākamajā novērtējuma datumā aktīvus novērtē ar nulles vērtību un pieprasa papildu nodrošinājumu (sk. 6. pielikumu). Turklāt darījuma partnerim šādu aktīvu jāpārtrauc izmantot pēc iespējas ātrāk.

([65]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 20. marta Direktīvas Nr. 2000/12/EK par kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu 1. panta 26. punkts ir šāds:
"ciešas saiknes ir stāvoklis, kad divas vai vairāk fiziskās vai juridiskās personas saista:
a) *līdzdalība*, kas ir tiešs vai pārvaldībā nodots īpašums, ko veido vismaz 20 % no uzņēmuma balsstiesībām vai kapitāla, vai
b) *kontrole*, kas ir saistība starp mātesuzņēmumu un meitasuzņēmumu, kā tā definēta Direktīvas 83/349/EEK 1. panta 1. un 2. punktā, vai līdzīga saistība starp fizisko vai juridisko personu un kādu uzņēmumu; meitasuzņēmumu meitasuzņēmumus uzskata par galvenā mātesuzņēmuma meitasuzņēmumiem.
Uzskata, ka ciešas saiknes ir arī stāvoklis, kad divām vai vairāk fiziskajām vai juridiskajām personām ar vienu un to pašu personu ilgstoši ir kontroles saistība."

([66]) Tāpat kā pirmā līmeņa aktīviem, šis nosacījums neattiecas uz 1) ciešām saiknēm starp darījuma partneri un EEZ valstu valsts iestādēm (t.sk. gadījumos, kad valsts iestāde ir emitenta garantijas devēja); 2) tirdzniecības vekseļiem, par kuriem papildus darījuma partnerim ir atbildīga vismaz vēl viena iestāde (kas nav kredītiestāde); 3) parāda instrumentiem, kas precīzi atbilst Padomes 1985. gada 20. decembra Direktīvas Nr. 85/611/EEK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) (ar grozījumiem) 22. panta 4. punktā minētajiem kritērijiem vai 4) gadījumiem, kuros parāda instrumentus aizsargā īpaši tiesiskās aizsardzības pasākumi, ko var pielīdzināt 3) punktam.

([67]) Tāpat kā pirmā līmeņa aktīviem, ja nacionālajām centrālajām bankām būtu jāatļauj izmantot instrumentus, kuru termiņš ir īsāks par to monetārās politikas operāciju termiņu, kurās tos izmanto kā pamatā esošos aktīvus, darījuma partneriem vajadzētu aizstāt šādus aktīvus pirms termiņa vai termiņa iestāšanās brīdī.

6.4. **Riska kontroles pasākumi**

Riska kontroles pasākumus piemēro aktīviem, kas ir Eurosistēmas monetārās politikas operāciju pamatā, lai pasargātu Eurosistēmu no finansiālu zaudējumu riska, ja pamatā esošie aktīvi jārealizē darījuma partnera saistību nepildīšanas dēļ. Eurosistēmas rīcībā esošie riska kontroles pasākumi aprakstīti 7. ielikumā.

7. IELIKUMS

Riska kontroles pasākumi

Pašlaik Eurosistēma veic šādus riska kontroles pasākumus:

— **Novērtējuma diskonti**

Pamatā esošo aktīvu novērtēšanā Eurosistēma piemēro "novērtējuma diskontus". Tas nozīmē, ka pamatā esošā aktīva vērtību aprēķina kā aktīva tirgus vērtību pēc noteikta procenta (novērtējuma diskonta) atskaitīšanas;

— **Starpība līdz tirgus vērtībai (novērtējums pēc tirgus cenas)**

Eurosistēma pieprasa, lai laika gaitā tiktu uzturēta likviditāti nodrošinošo reverso darījumu pamatā esošo aktīvu ar diskontu koriģēta tirgus vērtība. Tas nozīmē, ja, veicot regulāru pārvērtēšanu, tiek konstatēts, ka pamatā esošo aktīvu vērtība kļuvusi zemāka par noteiktu līmeni, nacionālā centrālā banka prasa darījuma partneriem nodrošināt papildu aktīvus vai naudas līdzekļus (t.i., veic papildu nodrošinājuma pieprasījumu). Līdzīgi, ja pamatā esošo aktīvu vērtība pēc pārvērtēšanas pārsniedz noteiktu līmeni, darījuma partneris var saņemt atpakaļ tos aktīvus vai naudas līdzekļus, kuri veido līmeņa pārsniegumu (11. ielikumā sniegti aprēķini, kas attiecas uz papildu nodrošinājuma pieprasījuma veikšanu).

Pašlaik Eurosistēma neveic šādus riska kontroles pasākumus:

— **Sākotnējās rezerves**

Likviditāti papildinošajos reversajos darījumos Eurosistēma var piemērot sākotnējās rezerves. Tas nozīmē, ka darījuma partneriem jānodrošina pamatā esošie aktīvi, kuru vērtība ir vismaz vienāda ar Eurosistēmas piešķirto līdzekļu un sākotnējās rezerves vērtības summu;

— **Ierobežojumi attiecībā uz emitentiem/debitoriem vai garantiju devējiem**

Eurosistēma var piemērot risku ierobežojumus attiecībā uz emitentiem/debitoriem vai garantiju devējiem;

— **Papildu garantijas**

Lai pieņemtu noteiktus aktīvus, Eurosistēma var pieprasīt papildu garantijas no finansiāli stabilām iestādēm;

— **Izslēgšana**

Eurosistēma var neļaut izmantot noteiktus aktīvus tās monetārās politikas operācijās.

6.4.1. *Riska kontroles pasākumi pirmā līmeņa aktīviem*

Eurosistēma veic īpašus riska kontroles pasākumus atbilstoši darījuma partnera piedāvātajiem pamatā esošo aktīvu veidiem. Pirmā līmeņa aktīviem atbilstošos riska kontroles pasākumus nosaka ECB. Riska kontroles pasākumi pirmā līmeņa aktīviem pamatā ir saskaņoti visā euro zonā ([68]). Riska kontroles struktūra pirmā līmeņa aktīviem ietver šādus galvenos elementus.

— Atbilstoši pirmā līmeņa aktīvi tiek iekļauti vienā no četrām kategorijām likviditātes dilstošā secībā, pamatojoties uz emitenta klasifikāciju un aktīva veidu. Atbilstošo pirmā līmeņa aktīvu iekļaušana četrās likviditātes kategorijās aprakstīta 8. ielikumā.

8. IELIKUMS

Pirmā līmeņa aktīvu likviditātes kategorijas ([1])

I kategorija	**II kategorija**	**III kategorija**	**IV kategorija**
Centrālo valdību parāda instrumenti	Vietējo un reģionālo valdību parāda instrumenti	Tradicionālie *Pfandbrief* veida parāda instrumenti	Ar aktīviem nodrošināti vērtspapīri ([2])
Centrālo banku emitētie parāda instrumenti ([3])	*Jumbo Pfandbrief* veida parāda instrumenti ([4])	Kredītiestāžu parāda instrumenti	
	Aģentūru parāda instrumenti ([5])	Uzņēmumu un citu emitentu emitētie parāda instrumenti ([5])	
	Starpvalstu parāda instrumenti		

([1]) Emitenta klasifikācija parasti nosaka likviditātes kategoriju. Tomēr IV kategorijā tiek iekļauti visi ar aktīviem nodrošinātie vērtspapīri, neņemot vērā emitenta klasifikāciju, un *Jumbo Pfandbrief* veida parāda instrumenti tiek iekļauti II kategorijā pretstatā citiem kredītiestāžu emitētiem parāda instrumentiem, kas iekļauti III kategorijā.
([2]) Ar aktīviem nodrošināti vērtspapīri iekļauti IV likviditātes kategorijā, neņemot vērā emitenta klasifikāciju.
([3]) ECB emitētie parāda sertifikāti un nacionālo centrālo banku emitētie parāda instrumenti, kas emitēti pirms euro ieviešanas attiecīgajā dalībvalstī, iekļauti I likviditātes kategorijā.
([4]) Tikai tie instrumenti, kuru emisijas apjoms ir vismaz 500 milj. euro un kuriem vismaz divi tirgus veidotāji nosaka regulāras pirkšanas un pārdošanas cenas, iekļauti *Jumbo Pfandbrief* veida instrumentu klasē.
([5]) Likviditātes II kategorijā iekļauti tikai tie vērtspapīri, kuru emitentus ECB klasificē kā aģentūras. Citu starpnieku emitētie vērtspapīri iekļauti III likviditātes kategorijā.

— Atsevišķiem parāda instrumentiem piemēro konkrētu "novērtējuma diskontu". Diskontus piemēro, no pamatā esošā aktīva tirgus vērtības atskaitot konkrētus procentus. Diskonti ir atšķirīgi atbilstoši parāda instrumentu atlikušajam termiņam un kupona struktūrai, kas aprakstīta 9. un 10. ielikumā.

([68]) Ņemot vērā dažādās dalībvalstīs pastāvošās darbības atšķirības saistībā ar darījuma partneru pamatā esošo aktīvu piegādes procedūrām nacionālajām centrālajām bankām (nacionālajai centrālajai bankai ieķīlāta nodrošinājuma pūla veidā vai atpirkšanas līgumu veidā, kas balstās uz atsevišķiem katram darījumam noteiktiem aktīviem), nelielas atšķirības var rasties saistībā ar novērtēšanas laiku un citām riska kontroles struktūras darbības iezīmēm.

9. IELIKUMS

Novērtējuma diskontu līmeņi (%), kas piemēroti atbilstošiem pirmā līmeņa aktīviem attiecībā uz fiksētas procentu likmes kupona un nulles kupona instrumentiem

Likviditātes kategorijas

	I kategorija		**II kategorija**		**III kategorija**		**IV kategorija**	
Atlikušais termiņš (gados)	fiksēts kupons	nulles kupons	fiksēts kupons	nulles kupons	fiksēts kupons	nulles kupons	fiksēts kupons	nulles kupons
0–1	0,5	0,5	1	1	1,5	1,5	2	2
1–3	1,5	1,5	2,5	2,5	3	3	3,5	3,5
3–5	2,5	3	3,5	4	4,5	5	5,5	6
5–7	3	3,5	4,5	5	5,5	6	6,5	7
7–10	4	4,5	5,5	6,5	6,5	8	8	10
> 10	5,5	8,5	7,5	12	9	15	12	18

— Visiem pirmā līmeņa fiksētas procentu likmes kupona un nulles kupona instrumentiem piemērotie novērtējuma diskonti aprakstīti 9. ielikumā ([69]).

— Visiem pirmā līmeņa apgriezti mainīgas procentu likmes instrumentiem tiek piemēroti tie paši novērtējuma diskonti, kas ir vienādi visām likviditātes kategorijām un aprakstīti 10. ielikumā.

10. IELIKUMS

Novērtējuma diskontu līmeņi (%), kas piemēroti atbilstošiem pirmā līmeņa apgriezti mainīgas procentu likmes instrumentiem

Atlikušais termiņš (gados)	**Apgriezti mainīgas procentu likmes kupons**
0–1	2
1–3	7
3–5	10
5–7	12
7–10	17
> 10	25

— Parāda instrumentiem ar mainīgas procentu likmes kuponu ([70]) piemēro to pašu diskontu, kas tiek piemērots tādiem instrumentiem ar fiksētas procentu likmes kuponu, kuru termiņu grupa ir 0–1 gads, tajā likviditātes kategorijā, kurā instruments iekļauts.

— Riska kontroles pasākumi, kas piemēroti parāda instrumentam ar vairāk nekā viena veida kupona maksājumu, atkarīgi tikai no atlikušajā instrumenta pastāvēšanas laikā veiktajiem kupona maksājumiem. Šādam instrumentam piemērotais novērtējuma diskonts noteikts vienāds ar vislielāko diskontu, kas piemērojams parāda instrumentiem ar tādu pašu atlikušo termiņu, un tiek ņemti vērā jebkura veida kupona maksājumi, kurus veic atlikušajā instrumenta pastāvēšanas laikā.

— Likviditāti samazinošām operācijām nepiemēro novērtējuma diskontus.

— Atkarībā no jurisdikcijas un nacionālajām operacionālajām sistēmām nacionālās centrālās bankas pieļauj pamatā esošo aktīvu pūla veidošanu un/vai pieprasa iezīmēt aktīvus, kas izmantoti katrā konkrētā darījumā. Pūla sistēmās darījuma partneris izveido pietiekamu pamatā esošo aktīvu pūlu, kas pieejams centrā-

([69]) Novērtējuma diskonta līmeņi, kurus piemēro fiksētas procentu likmes kupona vērtspapīriem, piemērojami arī parāda instrumentiem, kuru kupons piesaistīts paša emitenta reitinga maiņai vai obligācijām, kas indeksētas ar inflāciju.

([70]) Kupona maksājumu uzskata par mainīgas procentu likmes maksājumu, ja kupons saistīts ar atsauces procentu likmi un ja šim kuponam atbilstošais mainītās procentu likmes periods nav ilgāks par 1 gadu. Kupona maksājumus, kuru periods, kad var mainīt procentu likmi ir ilgāks par 1 gadu, uzskata par maksājumiem ar fiksētu procentu likmi, un attiecīgais diskonta termiņš ir parāda instrumenta atlikušais termiņš.

lajai bankai, lai segtu atbilstošos kredītus, ko tā piešķīrusi, tādējādi tas nozīmē, ka atsevišķi aktīvi nav saistīti ar noteiktām kredītoperācijām. Turpretī iezīmēšanas sistēmā katra kredītoperācija saistīta ar konkrētiem identificējamiem aktīviem.

— Aktīvi jānovērtē katru dienu. Nacionālās centrālās bankas katru dienu aprēķina nepieciešamo pamatā esošo aktīvu vērtību, ņemot vērā kredītu atlikuma pārmaiņas, 6.5. sadaļā izklāstītos novērtēšanas principus un nepieciešamos novērtējuma diskontus.

— Ja pēc novērtēšanas pamatā esošie aktīvi neatbilst attiecīgajā dienā aprēķinātajām prasībām, tiek pieprasīti vienādi papildu nodrošinājumi. Lai samazinātu papildu nodrošinājuma pieprasīšanas biežumu, nacionālās centrālās bankas var piemērot kontrolslieksni. Ja to piemēro, kontrolslieksnis ir 0,5 % no nodrošinātās likviditātes apjoma. Atkarībā no jurisdikcijas nacionālās centrālās bankas var pieprasīt papildu nodrošinājumu vai nu sniedzot papildu aktīvus, vai veicot maksājumus skaidrā naudā. Tas nozīmē, ka pamatā esošo aktīvu tirgus vērtībai samazinoties zemāk par zemāko kontrolslieksni, darījuma partneriem jānodrošina papildu aktīvi (vai skaidrā nauda). Līdzīgi, ja pamatā esošo aktīvu tirgus vērtība pēc to pārvērtēšanas pārsniegtu augšējo kontrolslieksni, nacionālā centrālā banka izsniegtu atpakaļ darījuma partnerim aktīvus (vai naudas līdzekļus), kas veido pārsniegumu (sk. 11. ielikumu).

11. IELIKUMS

Pieprasīto papildu nodrošinājumu aprēķināšana

Kopējo atbilstošo aktīvu daudzumu J (kur j = 1 līdz J; vērtība $C_{j,t}$ laikā t), kas darījuma partnerim jānodrošina vairākām likviditāti palielinošām operācijām I (kur i = 1 līdz I; daudzums $L_{i,t}$ laikā t), nosaka ar šādu formulu:

$$\sum_{i=1}^{I} L_{i,t} \leq \sum_{j=1}^{J} (1 - h_j) C_{j,t} \qquad (1),$$

kur:

h_j ir novērtējuma diskonts, kas piemērots atbilstošajam aktīvam j.

Pieņemsim, ka τ ir laika posms starp divām pārvērtēšanām. Pieprasītā papildu nodrošinājuma bāze laikā $t + \tau$ ir vienāda ar:

$$M_{t+\tau} = \sum_{i=1}^{I} L_{i,t+\tau} - \sum_{j=1}^{J} (1 - h_j) C_{j,t+\tau} \qquad (2).$$

Atkarībā no nacionālo centrālo banku nodrošinājuma pārvaldības sistēmu darbības iezīmēm nacionālās centrālās bankas, aprēķinot pieprasītā papildu nodrošinājuma bāzi, var ņemt vērā arī esošajās operācijās nodrošinātajai likviditātei uzkrātos procentus.

Papildu nodrošinājumu pieprasa tikai tad, ja pieprasītā papildu nodrošinājuma bāze pārsniedz noteiktu kontrolsliekšņa līmeni.

Pieņemsim, ka k = 0,5 % atbilst kontrolslieksnim. Iezīmēšanas sistēmā (I = 1) papildu nodrošinājumu pieprasa, ja:

$$M_{t+\tau} > k \cdot L_{i,t+\tau}$$

(darījuma partneris maksā pieprasīto papildu nodrošinājumu nacionālajai centrālajai bankai) vai

$$M_{t+\tau} < -k \cdot L_{i,t+\tau}$$

(nacionālā centrālā banka maksā pieprasīto papildu nodrošinājumu darījuma partnerim).

Pūla sistēmā darījuma partnerim pūlā jāiegulda vairāk aktīvu, ja:

$$M_{t+\tau} > k \cdot \sum_{i=1}^{I} L_{i,t+\tau}$$

Pretēji tam pūla sistēmā darījuma partnerim pieejamā dienas ietvaros izsniegtā kredīta apjomu var izteikt šādi:

$$IDC = -M_{t+\tau} + k \cdot \sum_{i=1}^{I} L_{i,t+\tau} \qquad (ja\ pozitīvs)$$

Gan iezīmēšanas, gan pūla sistēmā ar pieprasītajiem papildu nodrošinājumiem jāpanāk, lai (1) formulā izteiktā attiecība tiktu atjaunota.

— Pūla sistēmās darījuma partneri katru dienu var aizstāt pamatā esošos aktīvus.

— Iezīmēšanas sistēmās nacionālās centrālās bankas var atļaut pamatā esošo aktīvu aizstāšanu.

— ECB jebkurā laikā var nolemt svītrot atsevišķus parāda instrumentus no atbilstošo pirmā līmeņa instrumentu saraksta ([71]).

6.4.2. *Riska kontroles pasākumi otrā līmeņa aktīviem*

Piemērotus riska kontroles pasākumus otrā līmeņa aktīviem veic tā nacionālā centrālā banka, kura iekļāvusi šos aktīvus otrā līmeņa sarakstā. Nacionālo centrālo banku riska kontroles pasākumu piemērošana jāapstiprina ECB. Nosakot atbilstošus riska kontroles pasākumus, Eurosistēma cenšas nodrošināt nediskriminējošus nosacījumus otrā līmeņa aktīviem visā euro zonā. Šādā sistēmā otrā līmeņa aktīviem piemērotie novērtējuma diskonti atspoguļo īpašus riskus, kas saistīti ar šiem aktīviem, un ir vismaz tikpat obligāti kā pirmā līmeņa aktīviem piemērotie novērtējuma diskonti. Otrā līmeņa aktīvus iedala četrās dažādās diskontu grupās, atspoguļojot to būtisko pazīmju un likviditātes atšķirības. Otrā līmeņa aktīvu likviditātes kategorijas un novērtējuma diskonti aprakstīti 12. ielikumā.

([71]) Ja laikā, kad parāda instruments tiek svītrots no pirmā līmeņa saraksta, to izmanto Eurosistēmas kredītoperācijā, to jāpārtrauc izmantot pēc iespējas ātrāk.

12. IELIKUMS

Novērtējuma diskontu līmeņi, kas piemēroti atbilstošajiem otrā līmeņa aktīviem

1. **Novērtējuma diskonti, kas piemēroti kapitāla vērtspapīriem**

Visiem atbilstošajiem kapitāla vērtspapīriem piemērotais novērtējuma diskonts ir 22 %.

2. **Novērtējuma diskonti (%), kas piemēroti tirgojamiem parāda instrumentiem ar ierobežotu likviditāti** ([1])

Atlikušais termiņš (gados)	Fiksēts kupons	Nulles kupons
0–1	2	2
1–3	3,5	3,5
3–5	5,5	6
5–7	6,5	7
7–10	8	10
>10	12	18

Otrā līmeņa apgriezti mainīgas procentu likmes instrumentiem piemērotie papildu diskonti

Visiem otrā līmeņa apgriezti mainīgas procentu likmes instrumentiem piemērotie novērtējuma diskonti ir vienādi ar tiem, kas piemēroti pirmā līmeņa apgriezti mainīgas procentu likmes instrumentiem.

3. **Novērtējuma diskonti (%), kas piemēroti parāda instrumentiem ar daļēju likviditāti un īpašām iezīmēm**

Atlikušais termiņš (gados)	Fiksēts kupons	Nulles kupons
0–1	4	4
1–3	8	8
3–5	15	16
5–7	17	18
7–10	22	23
>10	24	25

4. **Novērtējuma diskonti, kas piemēroti netirgojamiem parāda instrumentiem**

Tirdzniecības vekseļiem: 4 % instrumentiem ar atlikušo termiņu līdz 6 mēnešiem.

Banku aizdevumiem: 12 % aizdevumiem ar atlikušo termiņu līdz 6 mēnešiem un
22 % aizdevumiem ar atlikušo termiņu no 6 mēnešiem līdz 2 gadiem.

Ar hipotēkām nodrošinātām parādzīmēm: 22 %.

([1]) Jāatgādina, ka, neraugoties uz to, ka parāda instrumenti, ko emitējušas kredītiestādes, kuras precīzi neatbilst Padomes 1985. gada 20. decembra Direktīvas Nr. 85/611/EEK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) (ar grozījumiem) 22. panta 4. punktā minētajiem kritērijiem, neatbilst iekļaušanai otrā līmeņa sarakstos, ECB var atļaut nacionālajām centrālajām bankām iekļaut šādus aktīvus otrā līmeņa sarakstos saskaņā ar dažiem nosacījumiem un ierobežojumiem. Šādiem instrumentiem papildus otrā līmeņa diskontam piemēro vēl 10 %.

Otrā līmeņa aktīvu iekļaušanu vienā no šādām likviditātes grupām ierosina nacionālās centrālās bankas, un ECB tā jāapstiprina.

1. Kapitāla vērtspapīri

2. Tirgojami parāda instrumenti ar ierobežotu likviditāti

Lielākā daļa otrā līmeņa aktīvu iekļauti šajā kategorijā. Lai gan likviditātes pakāpē var būt dažas atšķirības, kopumā aktīvi ir līdzīgi tajā ziņā, ka to otrreizējais tirgus ir neliels, to cenas var nenoteikt katru dienu un parasta apjoma tirdzniecība var ietekmēt cenu.

3. Parāda instrumenti ar daļēju likviditāti un īpašām iezīmēm

Šiem aktīviem, kam piemīt daži tirgojamības aspekti, nepieciešams papildu laiks, lai tirgū tos realizētu. Tas attiecas uz aktīviem, kas parasti nav tirgojami, bet kam ir īpašas iezīmes, kuras tos padara daļēji tirgojamus, ieskaitot tirgus izsoles procedūras (ja nepieciešams aktīvus realizēt) un cenas novērtēšanu katru dienu.

4. Netirgojami parāda instrumenti

Praksē šie instrumenti ir netirgojami, tāpēc to likviditāte ir zema vai tās nav.

Uz otrā līmeņa aktīviem ar mainīgas procentu likmes kuponiem un parāda instrumentiem ar vairāk nekā viena veida kuponu maksājumiem attiecas tie paši noteikumi, kuri attiecas uz pirmā līmeņa aktīviem, ja vien ECB nav noteikusi citādi ([72]).

Pieprasīto papildu nodrošinājumu sniegšanai otrā līmeņa aktīviem nacionālās centrālās bankas piemēro to pašu kontrolslieksni (ja tāds nepieciešams), ko piemēro pirmā līmeņa aktīviem. Turklāt nacionālās centrālās bankas var ierobežot otrā līmeņa aktīvu pieņemšanu, pieprasīt papildu garantijas un jebkurā laikā nolemt svītrot atsevišķus aktīvus no saviem otrā līmeņa sarakstiem.

6.5. **Pamatā esošo aktīvu novērtēšanas principi**

Nosakot reversajos darījumos izmantoto pamatā esošo aktīvu vērtību, Eurosistēma piemēro šādus principus.

— Katram tirgojamam aktīvam, kas atbilst pirmajam vai otrajam līmenim, Eurosistēma nosaka vienu atsauces cenas avotu. Tas arī nozīmē, ka aktīviem, kas iekļauti vērtspapīru sarakstā, kotēti vai tirgoti vairāk nekā vienā tirgū, par attiecīgā aktīva cenas avotu izmanto tikai vienu no šiem tirgiem.

— Katram atsauces tirgum Eurosistēma nosaka reprezentatīvāko cenu, kas jāizmanto tirgus vērtības aprēķināšanā. Ja kotēta vairāk nekā viena cena, izmanto zemāko no šīm cenām (parasti piedāvājuma cenu).

— Tirgojamo aktīvu vērtību aprēķina, pamatojoties uz reprezentatīvāko cenu darbadienā pirms novērtējuma datuma.

— Ja konkrētajam aktīvam darbadienā pirms novērtējuma datuma nav noteikta reprezentatīvākā cena, izmanto pēdējo tirdzniecības cenu. Ja tirdzniecības cena nav pieejama, nacionālā centrālā banka nosaka cenu, ņemot vērā pēdējo atsauces tirgū noteikto aktīva cenu.

— Parāda instrumenta tirgus vērtību aprēķina, ieskaitot uzkrātos procentus.

— Atkarībā no nacionālo tiesību sistēmu atšķirībām un darbības prakses ar reversā darījuma laikā saņemtu aktīvu saistītās ienākumu plūsmas (piemēram, kuponu maksājumu) novērtēšana dažādās nacionālajās centrālajās bankās var būt atšķirīga. Ja šī ienākumu plūsma tiek pārvesta uz darījuma partnera kontu, nacionālās centrālās bankas pirms ienākumu pārveduma pārbauda, vai attiecīgās darbības joprojām pilnā apmērā sedz pietiekams pamatā esošo aktīvu apjoms. Nacionālās centrālās bankas cenšas nodrošināt to, lai ienākumu plūsmu novērtēšanas ekonomiskais efekts būtu tāds pats kā situācijā, kurā ienākumus darījuma partnerim pārskaita norēķinu dienā ([73]).

— Netirgojamiem otrā līmeņa aktīviem nacionālā centrālā banka, kas iekļāvusi aktīvus otrā līmeņa sarakstā, nosaka atsevišķus novērtēšanas principus.

([72]) Dažiem otrā līmeņa aktīviem ar mainītas procentu likmes iezīmēm, ja šāda maiņa tiek veikta noteiktā un nepārprotamā veidā saskaņā ar tirgus standartiem un ECB sniegto apstiprinājumu, attiecīgais termiņš noteikts atbilstoši mainītajam termiņam.

([73]) Nacionālās centrālās bankas var nolemt reversajos darījumos kā pamatā esošos aktīvus nepieņemt parāda instrumentus ar ienākumu plūsmu (piemēram, kuponu maksājumi) vai kapitāla vērtspapīrus ar jebkādu samaksu (vai ar citām tiem piesaistītām tiesībām, kas var ietekmēt to piemērotību izmantošanai par pamatā esošajiem aktīviem) laika posmā pirms monetārās politikas operācijas termiņa beigu datuma (sk. 6.2. un 6.3. sadaļu).

6.6. **Atbilstošo aktīvu izmantošana pārrobežu darījumos**

Eurosistēmas darījuma partneri var izmantot pamatā esošos aktīvus pārrobežu darījumos, t.i., tie var saņemt līdzekļus no tās dalībvalsts nacionālās centrālās bankas, kurā tie reģistrēti, izmantojot aktīvus, kas atrodas citā dalībvalstī. Pamatā esošajiem aktīviem jābūt izmantojamiem pārrobežu darījumos visā euro zonā, veicot visu veidu operācijas, kurās Eurosistēma nodrošina likviditāti pret atbilstošiem aktīviem.

Nacionālās centrālās bankas (un ECB) izstrādājušas mehānismu, lai nodrošinātu, ka visus atbilstošos euro zonā emitētos/noguldītos aktīvus var izmantot pārrobežu darījumos. Tas ir centrālo banku korespondentattiecību modelis (*CCBM*), saskaņā ar kuru nacionālās centrālās bankas rīkojas kā vērtspapīru kontu turētājas ("korespondentes") cita citai (un ECB) saistībā ar to vietējā depozitārijā vai norēķinu sistēmā pieņemtajiem aktīviem. Īpašus risinājumus var izmantot netirgojamiem aktīviem vai otrā līmeņa aktīviem ar ierobežotu likviditāti un īpašām iezīmēm, kurus nevar pārvest ar VNS starpniecību ([74]). *CCBM* var izmantot, lai nodrošinātu Eurosistēmas visu veidu kredītoperācijas. Papildus *CCBM* vērtspapīru pārrobežu pārvedumiem var izmantot atbilstošas savstarpējās VNS saiknes ([75]).

6.6.1. *Centrālo banku korespondentattiecību modelis*

Centrālo banku korespondentattiecību modelis aplūkojams 3. attēlā.

3. ATTĒLS

Centrālo banku korespondentattiecību modelis

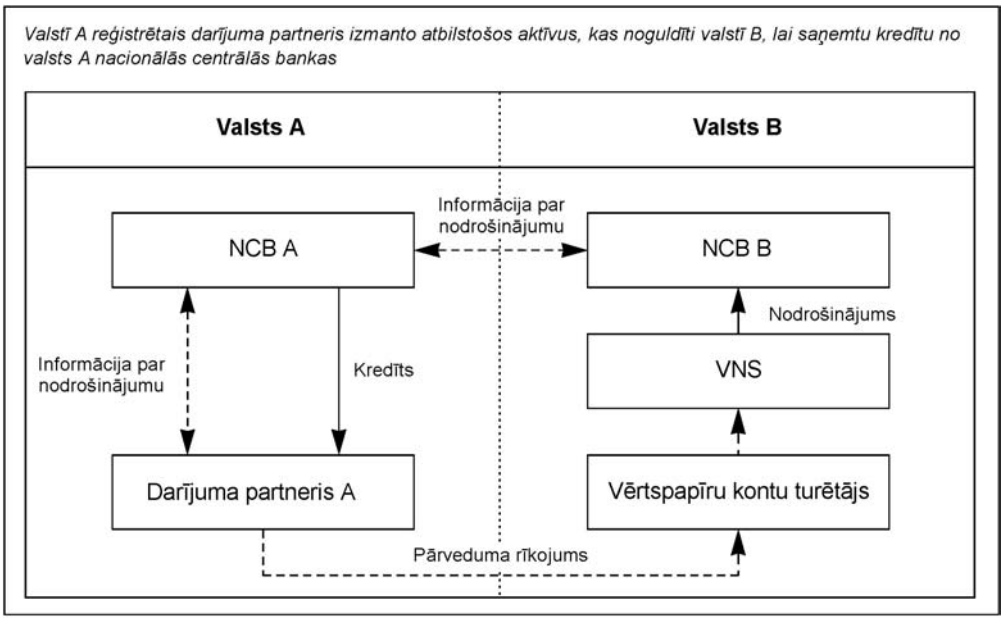

Visas nacionālās centrālās bankas cita citā uztur vērtspapīru kontus atbilstošo aktīvu izmantošanai pārrobežu darījumos. Precīza *CCBM* procedūra atkarīga no tā, vai atbilstošie aktīvi piesaistīti katram konkrētam darījumam vai tie atrodas pamatā esošo aktīvu pūlā ([76]).

([74]) Detalizēta informācija sniegta brošūrā *Correspondent Central Banking Model*, kas pieejama ECB mājaslapā (www.ecb.int).

([75]) Atbilstošos aktīvus var izmantot ar centrālās bankas konta starpniecību tādā VNS, kas atrodas valstī, kurā neatrodas attiecīgā centrālā banka, ja Eurosistēma apstiprinājusi šāda konta izmantošanu. Kopš 2000. gada augusta *Central Bank and Financial Services Authority of Ireland* atļauts atvērt šādu kontu *Euroclear*. Šo kontu var izmantot visiem atbilstošajiem aktīviem, kas tiek turēti *Euroclear*, t.i., ieskaitot atbilstošos aktīvus, kuri pārvesti uz *Euroclear* ar atbilstošo saikņu palīdzību.

([76]) Tālākus paskaidrojumus sk. brošūrā *Correspondent Central Banking Model*.

— Iezīmēšanas sistēmā, tiklīdz tās dalībvalsts nacionālā centrālā banka, kurā darījumu partneris reģistrēts (t.i., "vietējā centrālā banka"), apstiprina kredīta pieteikumu, darījuma partneris sniedz rīkojumu (ja nepieciešams, ar sava vērtspapīru konta turētāja starpniecību) tās valsts VNS, kurā tiek turēti viņa vērtspapīri, pārvest vietējās centrālās bankas kontam paredzētos vērtspapīrus uz šīs valsts centrālo banku. Kad centrālā banka korespondentbanka informējusi vietējo centrālo banku par nodrošinājuma saņemšanu, tā pārskaita līdzekļus darījuma partnerim. Centrālās bankas neizsniedz līdzekļus, kamēr tās nav pārliecinātas, ka centrālā banka korespondentbanka saņēmusi darījuma partnera vērtspapīrus. Ja nepieciešams iekļauties norēķinu termiņos, darījuma partneri centrālās bankas korespondentbankas kontā, izmantojot *CCBM* procedūras, var iepriekš noguldīt vietējai centrālajai bankai paredzētos aktīvus.

— Pūla sistēmā darījuma partneris jebkurā laikā centrālajā bankā korespondentbankā var noguldīt vietējai centrālajai bankai paredzētos vērtspapīrus. Tiklīdz centrālā banka korespondentbanka informējusi vietējo centrālo banku par vērtspapīru saņemšanu, vietējā centrālā banka pievieno šos vērtspapīrus darījuma partnera pūla kontam.

CCBM pieejams darījuma partneriem no plkst. 9.00 līdz plkst. 16.00 pēc ECB laika (Viduseiropas laiks) katrā Eurosistēmas darbadienā. Darījuma partnerim, kas vēlas izmantot *CCBM*, par to jāpaziņo nacionālajai centrālajai bankai, no kuras tas vēlas saņemt kredītu, t.i., tā vietējai centrālajai bankai, līdz plkst. 16.00 pēc ECB laika (Viduseiropas laiks). Turklāt darījuma partnerim jāpanāk, lai monetārās politikas operācijas nodrošinājums būtu pārvests uz centrālās bankas korespondentbankas kontu, vēlākais, līdz plkst. 6.45 pēc ECB laika (Viduseiropas laiks). Rīkojumus vai pārvedumus, kas saņemti pēc minētā termiņa, izskatīs kredīta piešķiršanai tikai nākamajā darbadienā. Ja darījuma partneri paredz nepieciešamību izmantot *CCBM* vēlu pēcpusdienā, tiem, ja iespējams, jāpārved aktīvi iepriekš (t.i., aktīvi jānogulda iepriekš). Ārkārtas apstākļos vai, ja tas nepieciešams monetārās politikas mērķiem, ECB var nolemt pagarināt *CCBM* slēgšanas laiku līdz *TARGET* slēgšanas laikam.

6.6.2. *Vērtspapīru norēķinu sistēmu saiknes*

Papildus *CCBM* vērtspapīru pārrobežu pārvedumiem var izmantot atbilstošas ES VNS savstarpējās saiknes.

4. ATTĒLS

Vērtspapīru norēķinu sistēmu savstarpējās saiknes

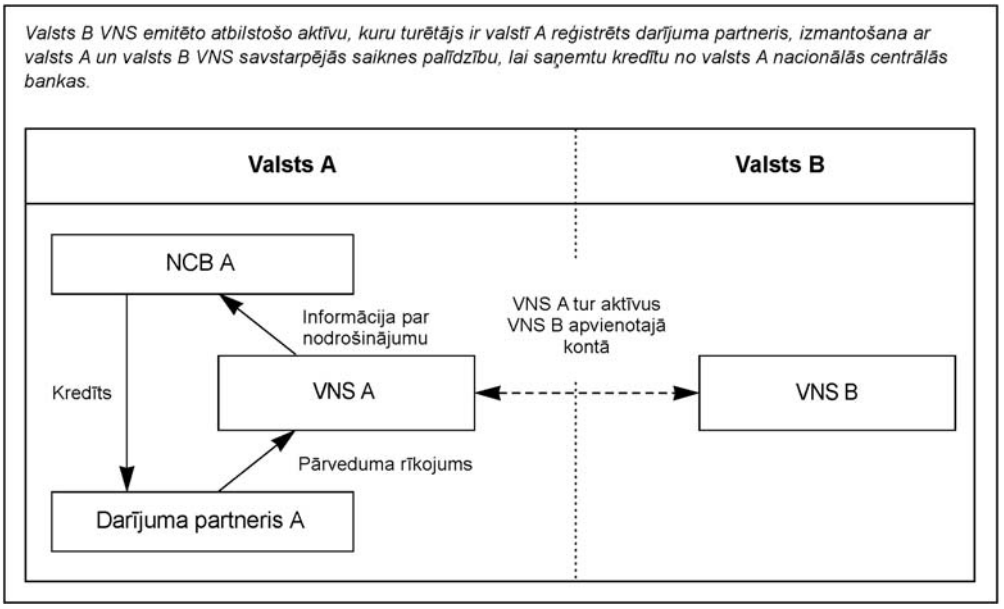

Saikne starp divām VNS dod iespēju vienas VNS dalībniekam turēt otrā VNS emitētos vērtspapīrus, nepiedaloties otrā VNS. Pirms šīs saiknes var izmantot nodrošinājuma pārvedumam Eurosistēmas kredītoperācijām, tās jānovērtē un jāapstiprina saskaņā ar ES VNS izmantošanas standartiem ([77]), ([78]).

([77]) Aktualizētu atbilstošo saikņu sarakstu var atrast ECB mājaslapā (www.ecb.int).
([78]) Sk. *Standards for the use of EU securities settlement systems in ECBS credit operations*, 1998. gada janvāris.

No Eurosistēmas viedokļa *CCBM* un ES VNS savstarpējām saiknēm ir vienāda loma — ļaut darījuma partneriem izmantot nodrošinājumu pārrobežu darījumos, t.i., tās ļauj darījuma partneriem izmantot nodrošinājumu, lai saņemtu kredītu no to vietējās centrālās bankas pat tad, ja šis nodrošinājums emitēts citas valsts VNS. *CCBM* un VNS saiknes veic šo funkciju dažādos veidos. *CCBM* pārrobežu attiecības pastāv starp nacionālajām centrālajām bankām. Tās darbojas kā vērtspapīru kontu turētājas cita citai. Izmantojot saiknes, pārrobežu attiecības pastāv starp VNS. Tās cita citai atver kopējos kontus. Aktīvus, kas noguldīti centrālajā bankā korespondentbankā, var izmantot tikai Eurosistēmas kredītoperāciju nodrošināšanai. Aktīvus, kas noguldīti ar saiknes palīdzību, var izmantot gan Eurosistēmas kredītoperācijām, gan jebkuram citam darījuma partnera izvēlētam mērķim. Izmantojot saiknes starp VNS, darījuma partneri glabā aktīvus savā kontā, kas atrodas to vietējā VNS, un tiem nav nepieciešams vērtspapīru kontu turētājs.

7. NODAĻA

7. OBLIGĀTĀS REZERVES ([79])

7.1. Vispārīgie apsvērumi

ECB pieprasa, lai Eurosistēmas obligāto rezervju sistēmas ietvaros kredītiestādes turētu obligātās rezerves nacionālo centrālo banku kontos. Šīs sistēmas tiesiskais pamatojums izklāstīts ECBS Statūtu 19. pantā, Padomes 1998. gada 23. novembra Regulā (EK) Nr. 2531/98 par Eiropas Centrālās bankas obligāto rezervju piemērošanu ([80]) un Eiropas Centrālās bankas Regulā (EK) Nr. 1745/2003 par obligāto rezervju piemērošanu (ECB/2003/9) ([81]). ECB Regulas (EK) Nr. 1745/2003 par obligātajām rezervēm (ECB/2003/9) piemērošana nodrošina to, ka Eurosistēmas obligāto rezervju nosacījumi ir vienādi visā euro zonā.

Obligāto rezervju apjoms, kas jātur katrai iestādei, tiek noteikts saistībā ar tās rezervju bāzi. Eurosistēmas obligāto rezervju sistēma ļauj darījuma partneriem izmantot vidējā atlikuma nosacījumus, kas nozīmē to, ka rezervju prasību izpilde noteikta, pamatojoties uz darījuma partneru rezervju kontu vidējiem atlikumiem izpildes perioda kalendārās dienas beigās. Iestādēm obligāto rezervju turējumu maksā atlīdzību pēc Eurosistēmas galveno refinansēšanas operāciju likmes.

Eurosistēmas obligāto rezervju sistēma galvenokārt veic šādas monetārās funkcijas.

— *Naudas tirgus procentu likmju stabilizēšana*

  Eurosistēmas obligāto rezervju sistēmas vidējā atlikuma nosacījuma mērķis ir veicināt naudas tirgus procentu likmju stabilizēšanos, stimulējot iestādes izlīdzināt īslaicīgo likviditātes svārstību radītās sekas.

— *Strukturālā likviditātes deficīta izveidošana vai palielināšana*

  Eurosistēmas obligāto rezervju sistēma veicina strukturālā likviditātes deficīta izveidošanos vai palielināšanos. Tas var palīdzēt uzlabot Eurosistēmas spēju efektīvi darboties kā likviditātes nodrošinātājai.

Piemērojot obligātās rezerves, ECB jārīkojas saskaņā ar Eurosistēmas mērķiem, kas noteikti Līguma 105. panta 1. punktā un ECBS Statūtu 2. pantā, kas turklāt ietver izvairīšanās no būtiskas nevēlamas pārvietošanas vai atteikšanās no starpniekpakalpojumiem principu.

7.2. Iestādes, uz kurām attiecas obligāto rezervju prasības

Saskaņā ar ECBS Statūtu 19.1. pantu ECB pieprasa dalībvalstīs reģistrētām kredītiestādēm turēt obligātās rezerves. Tas nozīmē, ka Eurosistēmas obligāto rezervju sistēma attiecas arī uz euro zonā nereģistrētu iestāžu filiālēm, kas atrodas euro zonā. Tomēr šī sistēma neattiecas uz euro zonā reģistrētu kredītiestāžu filiālēm, kas neatrodas euro zonā.

([79]) Šīs nodaļas teksts sniegts vienīgi informatīvā nolūkā.
([80]) OV L 318, 27.11.1998., 1. lpp.
([81]) OV L 250, 2.10.2003., 10. lpp.

Iestādes automātiski tiek atbrīvotas no rezervju prasībām tā izpildes perioda sākumā, kura laikā to atļauja darboties kā kredītiestādei ir atsaukta vai nodota vai kura laikā iesaistītās dalībvalsts tiesu iestāde vai cita kompetenta iestāde pieņem lēmumu par iestādes likvidācijas procesa uzsākšanu. Saskaņā ar Padomes 1998. gada 23. novembra Regulu (EK) Nr. 2531/98 par Eiropas Centrālās bankas obligāto rezervju piemērošanu un ECB Regulu (EK) Nr. 1745/2003 par obligāto rezervju piemērošanu (ECB/2003/9) ECB var arī nediskriminējošā veidā atbrīvot iestādes no to saistībām Eurosistēmas obligāto rezervju sistēmā, ja šīs sistēmas mērķi netiks sasniegti, piemērojot saistības konkrētajām iestādēm. Pieņemot lēmumu par katru šādu atbrīvojumu, ECB ņem vērā vienu vai vairākus šādus kritērijus:

— iestāde veic īpašas mērķfunkcijas;

— iestāde neveic aktīvas bankas darbības funkcijas, konkurējot ar citām kredītiestādēm; un/vai

— visi iestādes noguldījumi paredzēti mērķiem, kas saistīti ar palīdzību reģionālajai un/vai starptautiskajai attīstībai.

ECB izveido un uztur to iestāžu sarakstu, uz kurām attiecas Eurosistēmas obligāto rezervju sistēma. ECB arī publisko to iestāžu sarakstu, kuras atbrīvotas no saistībām Eurosistēmas obligāto rezervju sistēmā citu iemeslu dēļ, nevis sakarā ar reorganizācijas pasākumiem ([82]). Darījuma partneri var paļauties uz šiem sarakstiem, lemjot, vai to saistības ir parāds pret citu iestādi, uz kuru attiecas rezervju prasības. Saraksti, kas publiski pieejami pēc Eurosistēmas darbadienas beigām katra kalendārā mēneša pēdējā dienā, spēkā rezervju bāzes aprēķināšanai izpildes periodam, kas sākas kalendārajā mēnesī pēc diviem mēnešiem. Piemēram, februāra beigās publicētais saraksts būtu spēkā rezervju bāzes aprēķināšanai izpildes periodam, kas sākas aprīlī.

7.3. **Obligāto rezervju noteikšana**

a) Rezervju bāze un rezervju normas

Iestādes rezervju bāzi nosaka saistībā ar tās bilances sastāvdaļām. Par bilances datiem nacionālajām centrālajām bankām tiek ziņots saskaņā ar vispārējo ECB naudas un banku statistikas sistēmu (sk. 7.5. sadaļu) ([83]). To iestāžu, uz kurām attiecas prasība sniegt pilnīgu pārskatu, bilances dati konkrētā kalendārā mēneša beigās tiek izmantoti, lai noteiktu rezervju bāzi izpildes periodam, kas sākas kalendārajā mēnesī pēc diviem mēnešiem. Piemēram, rezervju bāzi, kas aprēķināta pēc bilances datiem februāra beigās, varētu izmantot, lai aprēķinātu rezervju prasības, kuras darījuma partneriem jāizpilda izpildes periodā, kas sākas aprīlī.

ECB naudas un banku statistikas pārskata sniegšanas sistēmā ietverta iespēja daļēji atbrīvot nelielas iestādes no pārskata sniegšanas pienākuma. Iestādēm, uz kurām attiecas šis nosacījums, katru ceturksni jāsniedz pārskats par ierobežotu bilances datu kopumu (ceturkšņa beigu dati) un noteikts ilgāks pārskata iesniegšanas termiņš nekā lielākām iestādēm. Šo iestāžu bilances datus, kas sniegti par konkrēto ceturksni, izmanto, lai ar divu mēnešu aizkavēšanos noteiktu rezervju bāzi trim nākamajiem izpildes periodiem. Piemēram, bilance pirmā ceturkšņa beigās — martā — būtu izmantojama rezervju bāzes aprēķināšanai izpildes periodiem, kas sākas jūnijā, jūlijā un augustā.

Saskaņā ar Padomes 1998. gada 23. novembra Regulu (EK) Nr. 2531/98 par Eiropas Centrālās bankas obligāto rezervju piemērošanu ECB ir tiesīga iestāžu rezervju bāzē iekļaut saistības, kas rodas, pieņemot līdzekļus, un saistības, kas rodas ārpusbilances posteņos. Eurosistēmas obligāto rezervju sistēmas rezervju bāzē tiek iekļautas tikai saistību kategorijas "noguldījumi" un "emitētās parādzīmes" (sk. 13. ielikumu).

Rezervju bāzē netiek iekļautas saistības pret citām iestādēm, kas ietvertas to iestāžu sarakstā, uz kurām attiecas Eurosistēmas obligāto rezervju sistēma, un saistības pret ECB un nacionālajām centrālajām bankām. Šajā sakarā saistību kategorijā "emitētie parāda vērtspapīri" emitentam, lai atskaitītu tos no rezervju bāzes, jāpierāda faktiskais šo instrumentu apjoms, kas atrodas citu iestāžu, uz kurām attiecas Eurosistēmas obligāto rezervju sistēma, turējumā. Ja šādu pierādījumu sniegt nav iespējams, emitenti šim bilances postenim var piemērot fiksētas procentuālas daļas standartizētu atvilkumu ([84]).

([82]) Saraksti pieejami sabiedrībai ECB mājaslapā (www.ecb.int).

([83]) ECB naudas un banku statistikas pārskata sniegšanas sistēma izklāstīta 4. pielikumā.

([84]) Sk. Eiropas Centrālās bankas 2003. gada 12. septembra Regulu (EK) Nr. 1745/2003 par obligāto rezervju piemērošanu (ECB/2003/9). Sīkāka informācija par standartizēta atvilkuma normu skatāma ECB mājaslapā (www.ecb.int); sk. arī Eurosistēmas mājaslapas (5. pielikums).

Rezervju normas nosaka ECB, ievērojot maksimāli pieļaujamo limitu, kas norādīts Padomes 1998. gada 23. novembra Regulā (EK) Nr. 2531/98 par Eiropas Centrālās bankas obligāto rezervju piemērošanu. ECB piemēro vienotu rezervju normu, kas nav nulle, lielākajai daļai rezervju bāzē iekļauto pozīciju. Šī rezervju norma norādīta ECB Regulā par obligātajām rezervēm. ECB nosaka nulles rezervju normu šādām saistību kategorijām: "noguldījumi ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem", "noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ilgāku par 2 gadiem", "*repo*" un "parāda vērtspapīri ar termiņu ilgāku par 2 gadiem" (sk. 13. ielikumu). ECB var mainīt rezervju normas jebkurā laikā. Par rezervju normu pārmaiņām ECB paziņo pirms pirmā izpildes perioda sākuma, kurā pārmaiņas stājas spēkā.

13. IELIKUMS

Rezervju bāze un rezervju normas

A. Saistības, kuras iekļautas rezervju bāzē un kurām tiek piemērota pozitīva rezervju norma

Noguldījumi

— Noguldījumi uz nakti

— Noguldījumi ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem

— Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 2 gadiem

Emitētie parāda vērtspapīri

— Parāda vērtspapīri ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem

B. Saistības, kuras iekļautas rezervju bāzē un kurām tiek piemērota nulles rezervju norma

Noguldījumi

— Noguldījumi ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem

— Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ilgāku par 2 gadiem

— *Repo*

Emitētie parāda vērtspapīri

— Parāda vērtspapīri ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem

C. Saistības, kas nav iekļautas rezervju bāzē

— Saistības pret citām iestādēm, uz kurām attiecas Eurosistēmas obligāto rezervju sistēma

— Saistības pret ECB un nacionālajām centrālajām bankām

b) Rezervju prasību aprēķināšana

Katras atsevišķas iestādes rezervju prasības tiek aprēķinātas, attiecīgo saistību apjomam piemērojot atbilstošajām saistību kategorijām noteiktās rezervju normas.

Katra iestāde no tās rezervju prasībām veic atskaitījumu 100 000 euro apjomā katrā dalībvalstī, kurā tā pārstāvēta. Šāda atskaitījuma piešķīrums nedrīkst ierobežot to iestāžu juridiskās saistības, uz kurām attiecas Eurosistēmas obligāto rezervju sistēma ([85]).

Rezervju prasība katram izpildes periodam tiek noapaļota līdz pilnam euro.

([85]) Iestādēm, kurām saskaņā ar ECB naudas un banku statistikas pārskatu sniegšanas sistēmu (sk. 4. pielikumu) atļauts sniegt statistiskos datus konsolidēti kā grupai, visai grupai piešķir tikai vienu šādu atskaitījumu, ja vien iestādes nesniedz pietiekami detalizētus datus par rezervju bāzi un rezervju turējumiem, lai Eurosistēma varētu pārbaudīt to precizitāti un kvalitāti un noteikt attiecīgo rezervju prasību katrai grupā iekļautajai iestādei atsevišķi.

7.4. **Rezervju turēšana**

a) Izpildes periods

ECB publicē rezervju prasību izpildes periodu kalendāru vismaz trīs mēnešus pirms katra gada sākuma ([86]). Izpildes periods sākas dienā, kad veicams norēķins par pirmo galveno refinansēšanas operāciju, kas tiek veikta pēc ECB Padomes sēdes, kurā paredzēts sniegt monetārās politikas kārtējā mēneša novērtējumu. Īpašos gadījumos, t.sk. atkarībā no pārmaiņām ECB Padomes sēžu grafikā, publicēto kalendāru iespējams labot.

b) Rezerves

Katrai iestādei jātur savas obligātās rezerves vienā vai vairākos rezervju kontos tās dalībvalsts centrālajā bankā, kurā iestāde reģistrēta. Iestādēs, kurām dalībvalstī ir vairāk nekā viens institūts, par kopējo obligāto rezervju prasību izpildi visos iestādes vietējos institūtos atbild galvenais birojs ([87]). Iestādei, kurai ir institūti vairāk nekā vienā dalībvalstī, jāuztur obligātās rezerves katrā tās dalībvalsts nacionālajā centrālajā bankā, kurā tai ir institūts, saistībā ar tās rezervju bāzi attiecīgajā dalībvalstī.

Iestādes norēķinu kontus nacionālajās centrālajās bankās var izmantot kā rezervju kontus. Rezerves, kas atrodas norēķinu kontos, var izmantot norēķiniem dienas ietvaros. Iestādes dienas rezerves tiek aprēķinātas, pamatojoties uz tās rezervju konta atlikumu dienas beigās.

Iestāde var vērsties pie tās dalībvalsts centrālās bankas, kurā tā pastāvīgi atrodas, lai saņemtu atļauju turēt obligātās rezerves netieši ar starpnieka palīdzību. Iespēju turēt obligātās rezerves ar starpnieka palīdzību vienmēr sniedz tikai tām iestādēm, kurās daļu pārvaldes funkciju (piemēram, finanšu līdzekļu pārvaldību) veic starpnieks (piemēram, krājbanku un kooperatīvo banku tīkli var centralizēt savu rezervju turējumu). Nosacījumi, kas attiecas uz obligāto rezervju turējumu ar starpnieka palīdzību, minēti ECB Regulā par obligātajām rezervēm.

c) Atlīdzība par rezervēm

Par nepieciešamo rezervju turējumu tiek maksāta atlīdzība pēc galveno refinansēšanas operāciju vidējās ECB likmes izpildes periodā (to nosaka saskaņā ar kalendāro dienu skaitu), ko aprēķina, izmantojot 14. ielikumā minēto formulu. Par rezervju turējumiem, kas pārsniedz nepieciešamās rezerves, atlīdzība netiek maksāta. Atlīdzību izmaksā otrajā NCB darbadienā pēc tā izpildes perioda beigām, kurā atlīdzība nopelnīta.

([86]) ECB paziņojumā presei parasti iepazīstina ar kalendāru, kas atrodams ECB mājaslapā (www.ecb.int). Turklāt šis kalendārs tiek publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* un NCB mājaslapās.

([87]) Ja iestādei nav galvenā biroja dalībvalstī, kurā tā reģistrēta, tai jānosaka galvenā filiāle, kas būs atbildīga par to, lai tiktu izpildītas kopējās obligātās rezervju prasības, kas paredzētas attiecīgās iestādes institūtiem konkrētajā dalībvalstī.

14. IELIKUMS

Atlīdzības par nepieciešamo rezervju turējumu aprēķināšana

Par nepieciešamo rezervju turējumu tiek maksāta atlīdzība saskaņā ar šādu formulu:

$$R_t = \frac{H_t \cdot n_t \cdot r_t}{100 \cdot 360}$$

$$r_t = \sum_{i=1}^{n_t} \frac{MR_i}{n_t}$$

kur:

R_t = atlīdzība, ko izmaksā par nepieciešamo rezervju turējumu izpildes periodā *t*;

H_t = vidējais nepieciešamo rezervju dienas turējums izpildes periodā *t*;

n_t = kalendāro dienu skaits izpildes periodā *t*;

r_t = atlīdzības lielums, ko izmaksā par nepieciešamo rezervju turējumu izpildes periodā *t*. Atlīdzības lieluma standartnoapaļošana jāveic līdz diviem cipariem aiz komata;

i = izpildes perioda *t* kārtējā kalendārā diena;

MR_i = pēdējās galvenās refinansēšanas operācijas, kas veikta pirms kalendārās dienas *i* vai šajā dienā, robežlikme.

7.5. **Pārskata sniegšana par rezervju bāzi, tās apstiprināšana un pārbaude**

Rezervju bāzes posteņus, kas tiek ņemti vērā obligāto rezervju piemērošanai, aprēķina iestādes, uz kurām attiecas obligāto rezervju prasības, un paziņo par tām nacionālajām centrālajām bankām saskaņā ar vispārējo ECB naudas un banku statistikas sistēmu (sk. 4. pielikumu). Iestādes rezervju bāzes un rezervju prasību paziņošanas un apstiprināšanas procedūras noteiktas Eiropas Centrālās bankas 2003. gada 12. septembra Regulas (EK) Nr. 1745/2003 par obligāto rezervju piemērošanu (ECB/2003/9) 5. pantā.

Iestādes obligāto rezervju paziņošanas un apstiprināšanas procedūra ir šāda. Iniciatīvu aprēķināt attiecīgās iestādes obligātās rezerves attiecīgajam izpildes periodam uzņemas vai nu attiecīgā iesaistītā nacionālā centrālā banka, vai pati iestāde. Tā puse, kas aprēķinājusi obligātās rezerves, izziņo tās ne vēlāk kā triju NCB darbadienu laikā pirms izpildes perioda sākuma. Attiecīgā iesaistītā nacionālā centrālā banka var norādīt agrāku datumu nekā obligāto rezervju paziņošanas termiņš. Tā var arī norādīt papildu laika limitus, kuros iestāde paziņo par jebkādām pārmaiņām rezervju bāzē un jebkādām pārmaiņām izziņotajās obligātajās rezervēs. Pusei, kurai sniegts paziņojums, aprēķinātās obligātās rezerves jāapstiprina ne vēlāk kā NCB pēdējā darbadienā pirms izpildes perioda sākuma. Ja puse, kurai sniegts paziņojums, nav atbildējusi uz paziņojumu līdz NCB pēdējās darbadienas beigām pirms izpildes perioda sākuma, tiek uzskatīts, ka tā apstiprinājusi iestādes obligāto rezervju apjomu attiecīgajam izpildes periodam. Ja iestādes obligātās rezerves attiecīgajam izpildes periodam apstiprinātas, tās nevar mainīt.

Iestādēm, kuras var darboties kā starpnieki citu iestāžu rezervju netiešā turēšanā, ECB Regulā par obligātajām rezervēm noteiktas īpašas pārskatu sniegšanas prasības. Rezervju turēšana ar starpnieka palīdzību nemaina iestādēm, kas uztur rezerves ar starpnieka palīdzību, noteiktās statistikas pārskatu sniegšanas saistības.

ECB un nacionālajām centrālajām bankām ir tiesības saskaņā ar Padomes Regulā (EK) par Eiropas Centrālās bankas obligāto rezervju piemērošanu iekļautajiem nosacījumiem pārbaudīt savākto datu precizitāti un kvalitāti.

7.6. **Obligāto rezervju saistību neizpilde**

Obligāto rezervju saistības nav izpildītas, ja iestādes kalendāro dienu beigu rezervju konta(-u) vidējais atlikums izpildes periodā ir mazāks nekā tās rezervju prasības attiecīgajam izpildes periodam.

Ja iestāde neizpilda visas rezervju prasības vai to daļu, saskaņā ar Padomes 1998. gada 23. novembra Regulu (EK) Nr. 2531/98 par Eiropas Centrālās bankas obligāto rezervju piemērošanu ECB var piemērot jebkuru no šādām sankcijām:

— maksājumu, kas līdz pat 5 procentu punktiem pārsniedz aizdevumu uz nakti procentu likmi, ko piemēro tam rezervju prasību apjomam, kuru attiecīgā iestāde nav nodrošinājusi; vai

— maksājumu, kas ir līdz pat divām reizēm lielāks nekā aizdevuma uz nakti procentu likme, ko piemēro tam rezervju prasību apjomam, kuru attiecīgā iestāde nav nodrošinājusi; vai

— prasību atbilstošajai iestādei veikt bezprocentu noguldījumu ECB vai nacionālajās centrālajās bankās, kas līdz pat trim reizēm pārsniedz rezervju prasību apjomu, kuru attiecīgā iestāde nav nodrošinājusi. Noguldījuma termiņš nedrīkst būt ilgāks par periodu, kurā iestāde nav izpildījusi rezervju prasības.

Ja iestāde nepilda citas saistības, kas paredzētas ECB regulās un lēmumos saistībā ar Eurosistēmas obligāto rezervju sistēmu (piemēram, ja tā laikus nesniedz svarīgus datus vai arī tie ir neprecīzi), ECB ir tiesības piemērot sankcijas saskaņā ar Padomes 1998. gada 23. novembra Regulu (EK) Nr. 2532/98 par Eiropas Centrālās bankas pilnvarām piemērot sankcijas un ECB 1999. gada 23. septembra Regulu par ECB pilnvarām piemērot sankcijas (ECB/1999/4). ECB Valde var norādīt un publicēt kritērijus, saskaņā ar kuriem tā piemēros sankcijas, kas noteiktas Padomes 1998. gada 23. novembra Regulas (EK) Nr. 2531/98 par Eiropas Centrālās bankas obligāto rezervju piemērošanu 7. panta 1. punktā ([88]).

Turklāt obligāto rezervju prasību nopietnu pārkāpumu gadījumā Eurosistēma var pārtraukt darījuma partneru dalību atklātā tirgus operācijās.

([88]) Šie kritēriji publicēti "Eiropas Centrālās bankas paziņojumā par sankciju piemērošanu obligāto rezervju uzturēšanas saistību neizpildes gadījumā" *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī* 2000. gada 11. februārī.

PIELIKUMS

1. PIELIKUMS

Monetārās politikas operāciju un procedūru piemēri

Piemēru saraksts

1. piemērs Likviditāti palielinošs reversais darījums fiksētas procentu likmes izsolē

2. piemērs Likviditāti palielinošs reversais darījums mainīgas procentu likmes izsolē

3. piemērs ECB parāda sertifikātu emisija mainīgas procentu likmes izsolē

4. piemērs Likviditāti samazinošs valūtas mijmaiņas darījums mainīgas procentu likmes izsolē

5. piemērs Likviditāti palielinošs valūtas mijmaiņas darījums mainīgas procentu likmes izsolē

6. piemērs Riska kontroles pasākumi

1. PIEMĒRS

Likviditāti palielinošs reversais darījums fiksētas procentu likmes izsolē

ECB nolemj palielināt tirgus likviditāti ar reversā darījuma palīdzību, izmantojot fiksētas procentu likmes izsoles procedūru.

Trīs darījuma partneri iesniedz šādus pieteikumus.

Darījuma partneris	**Pieteikums** (milj. euro)
1. banka	30
2. banka	40
3. banka	70
Kopā	140

ECB nolemj kopumā piedāvāt 105 milj. euro.

Piešķīruma koeficients ir šāds.

$$\frac{105}{(30 + 40 + 70)} = 75\,\%$$

Piešķīrums darījuma partneriem ir šāds.

Darījuma partneris	**Pieteikums** (milj. euro)	**Piešķīrums** (milj. euro)
1. banka	30	22,5
2. banka	40	30,0
3. banka	70	52,5
Kopā	140	105,0

2. PIEMĒRS

Likviditāti palielinošs reversais darījums mainīgas procentu likmes izsolē

ECB nolemj palielināt tirgus likviditāti ar reversā darījuma starpniecību, izmantojot mainīgas procentu likmes izsoles procedūru.

Trīs darījuma partneri iesniedz šādus pieteikumus.

Procentu likme (%)	**Summa** (milj. euro)				
	1. banka	2. banka	3. banka	**Pieteikumi kopā**	**Pieteikumu kopsumma**
3,15				0	0
3,10		5	5	10	10
3,09		5	5	10	20
3,08		5	5	10	30
3,07	5	5	10	20	50
3,06	5	10	15	30	80
3,05	10	10	15	35	115
3,04	5	5	5	15	130
3,03	5		10	15	145
Kopā	30	45	70	145	

ECB nolemj kopumā piedāvāt 94 milj. euro ar robežlikmi 3,05 %.

Visi pieteikumi, kas pārsniedz 3,05 % (80 milj. euro kopsummā), tiek pilnībā apmierināti. Piešķīruma koeficients ar likmi 3,05 % ir šāds.

$$\frac{94 - 80}{35} = 40\,\%$$

Piešķīrums 1. bankai robežlikmes līmenī ir, piemēram:

$$0{,}4 \times 10 = 4$$

Kopējais piešķīrums 1. bankai ir:

$$5 + 5 + 4 = 14$$

Piešķīruma rezultātus var apkopot šādi.

Darījuma partneri	**Summa** (milj. euro)			
	1. banka	2. banka	3. banka	**Kopā**
Pieteikumi kopā	30,0	45,0	70,0	145
Kopējais piešķīrums	14,0	34,0	46,0	94

Piešķīruma procedūra paredz vienas procentu likmes (holandiešu) izsoli, darījuma partneriem piedāvātajai summai piemērotā procentu likme ir 3,05 %.

Ja piešķīruma procedūra paredz vairāku procentu likmju (amerikāņu) izsoli, darījuma partneriem piedāvātajām summām netiek piemērota vienāda procentu likme. Piemēram, 1. banka saņem 5 milj. euro ar 3,07 % likmi, 5 milj. euro ar 3,06 % likmi un 4 milj. euro ar 3,05 % likmi.

3. PIEMĒRS

ECB parāda sertifikātu emisija mainīgas procentu likmes izsolē

ECB nolemj samazināt tirgus likviditāti, mainīgas procentu likmes izsolē emitējot parāda sertifikātus.

Trīs darījuma partneri iesniedz šādus pieteikumus.

Procentu likme (%)	**Summa** (milj. euro)				
	1. banka	2. banka	3. banka	**Kopā**	**Pieteikumu kopsumma**
3,00				0	0
3,01	5		5	10	10
3,02	5	5	5	15	25
3,03	5	5	5	15	40
3,04	10	5	10	25	65
3,05	20	40	10	70	135
3,06	5	10	10	25	160
3,08	5		10	15	175
3,10		5		5	180
Kopā	55	70	55	180	

ECB nolemj kopumā piesaistīt summu ar 124,5 milj. euro lielu nominālvērtību ar robežlikmi 3,05 %.

Visi pieteikumi, kuru likme nepārsniedz 3,05 % robežlikmi (65 milj. euro kopsummā), tiek pilnībā apmierināti. Piešķīruma koeficients ar likmi 3,05 % ir šāds.

$$\frac{124{,}5 - 65}{70} = 85\,\%$$

Piešķīrums 1. bankai robežlikmes līmenī ir, piemēram:

$$0{,}85 \times 20 = 17$$

Kopējais piešķīrums 1. bankai ir:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 17 = 42$$

Piešķīruma rezultātus var apkopot šādi.

Darījuma partneri	**Summa** (milj. euro)			
	1. banka	2. banka	3. banka	**Kopā**
Pieteikumi kopā	55,0	70,0	55,0	180,0
Kopējais piešķīrums	42,0	49,0	33,5	124,5

4. PIEMĒRS

Likviditāti samazinošs valūtas mijmaiņas darījums mainīgas procentu likmes izsolē

ECB nolemj samazināt tirgus likviditāti, veicot valūtas mijmaiņas darījumu (EUR/USD) un izmantojot mainīgas procentu likmes izsoles procedūru. (Piezīme. Šajā piemērā euro tirgo ar uzcenojumu.)

Trīs darījuma partneri iesniedz šādus pieteikumus.

Mijmaiņas darījuma punkti (× 10,000)	**Summa** (milj. euro)				
	1. banka	2. banka	3. banka	**Kopā**	**Pieteikumu kopsumma**
6,84				0	0
6,80	5		5	10	10
6,76	5	5	5	15	25
6,71	5	5	5	15	40
6,67	10	10	5	25	65
6,63	25	35	40	100	165
6,58	10	20	10	40	205
6,54	5	10	10	25	230
6,49		5		5	235
Kopā	65	90	80	235	

ECB nolemj piesaistīt 158 milj. euro, nosakot, ka mijmaiņas darījuma robežpunkts ir 6,63. Visi pieteikumi, kas pārsniedz 6,63 (65 milj. euro kopsummā), tiek pilnībā apmierināti. Piešķīruma koeficients ar likmi 6,63 ir šāds.

$$\frac{158 - 65}{100} = 93\,\%$$

Piešķīrums 1. bankai mijmaiņas darījuma robežpunktā ir, piemēram:

$$0{,}93 \times 25 = 23{,}25$$

Kopējais piešķīrums 1. bankai ir:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 23{,}25 = 48{,}25$$

Piešķīruma rezultātus var apkopot šādi.

Darījuma partneri	**Summa** (milj. euro)			
	1. banka	2. banka	3. banka	**Kopā**
Pieteikumi kopā	65,0	90,0	80,0	235,0
Kopējais piešķīrums	48,25	52,55	57,20	158,0

ECB nosaka EUR/USD darījuma sākumkursu 1,1300.

Ja piešķīruma procedūra paredz vienas procentu likmes (holandiešu) izsoli, operācijas sākuma datumsā Eurosistēma pērk 158 000 000 euro un pārdod 178 540 000 ASV dolāru. Operācijas beigu datumsā Eurosistēma pārdod 158 000 000 euro un pērk 178 644 754 ASV dolārus (darījuma beigu kurss ir 1,130663 = 1,1300 + 0,000663).

Ja piešķīruma procedūra paredz vairāku procentu likmju (amerikāņu) izsoli, Eurosistēma veic euro un ASV dolāru summu maiņu tā, kā tas atspoguļots tabulā.

Tagadnes darījums			**Nākotnes darījums**		
Valūtas kurss	Pērk euro	Pārdod ASV dolārus	Valūtas kurss	Pārdod euro	Pērk ASV dolārus
1,1300			1,130684		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130680	10 000 000	11 306 800
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130676	15 000 000	16 960 140
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130671	15 000 000	16 960 065
1,1300	25 000 000	28 250 000	1,130667	25 000 000	28 266 675
1,1300	93 000 000	105 090 000	1,130663	93 000 000	105 151 659
1,1300			1,130658		
1,1300			1,130654		
1,1300			1,130649		
Kopā	158 000 000	178 540 000		158 000 000	178 645 339

5. PIEMĒRS

Likviditāti palielinošs valūtas mijmaiņas darījums mainīgas procentu likmes izsolē

ECB nolemj palielināt tirgus likviditāti, veicot valūtas mijmaiņas darījumu (EUR/USD) un izmantojot mainīgas procentu likmes izsoles procedūru. (Piezīme. Šajā piemērā euro tirgo ar uzcenojumu.)

Trīs darījuma partneri iesniedz šādus pieteikumus.

Mijmaiņas darījuma punkti (× 10 000)	**Summa** (milj. euro)				
	1. banka	2. banka	3. banka	**Kopā**	**Pieteikumu kopsumma**
6,23					
6,27	5		5	10	10
6,32	5		5	10	20
6,36	10	5	5	20	40
6,41	10	10	20	40	80
6,45	20	40	20	80	160
6,49	5	20	10	35	195
6,54	5	5	10	20	215
6,58		5		5	220
Kopā	60	85	75	220	

ECB nolemj piedāvāt 197 milj. euro, nosakot, ka mijmaiņas darījuma robežpunkts ir 6,54. Visi pieteikumi, kas mazāki par 6,54 (195 milj. euro kopsummā), tiek pilnībā apmierināti. Piešķīruma koeficients ar likmi 6,54 % ir šāds.

$$\frac{197 - 195}{20} = 10\,\%$$

Piešķīrums 1. bankai mijmaiņas darījuma robežpunktā ir, piemēram:

$$0{,}10 \times 5 = 0{,}5$$

Kopējais piešķīrums 1. bankai ir:

$$5 + 5 + 10 + 10 + 20 + 5 + 0{,}5 = 55{,}5$$

Piešķīruma rezultātus var apkopot šādi.

Darījuma partneri	**Summa** (milj. euro)			
	1. banka	2. banka	3. banka	**Kopā**
Pieteikumi kopā	60,0	85,0	75,0	220
Kopējais piešķīrums	55,5	75,5	66,0	197

ECB nosaka EUR/USD darījuma sākumkursu 1,1300.

Ja piešķīruma procedūra paredz vienas procentu likmes (holandiešu) izsoli, operācijas sākuma datumsā Eurosistēma pārdod 197 000 000 euro un pērk 222 610 000 ASV dolāru. Operācijas beigu datumsā Eurosistēma pērk 197 000 000 euro un pārdod 222 738 838 ASV dolārus (darījuma beigu kurss ir 1,130654 = 1 100 + 0,000654).

Ja piešķīruma procedūra paredz vairāku procentu likmju (amerikāņu) izsoli, Eurosistēma veic euro un ASV dolāru summu maiņu tā, kā tas atspoguļots tabulā.

Tagadnes darījums			**Nākotnes darījums**		
Valūtas kurss	Pārdod euro	Pērk ASV dolārus	Valūtas kurss	Pērk euro	Pārdod ASV dolārus
1,1300			1,130623		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130627	10 000 000	11 306 270
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130632	10 000 000	11 306 320
1,1300	20 000 000	22 600 000	1,130636	20 000 000	22 612 720
1,1300	40 000 000	45 200 000	1,130641	40 000 000	45 225 640
1,1300	80 000 000	90 400 000	1,130645	80 000 000	90 451 600
1,1300	35 000 000	39 550 000	1,130649	35 000 000	39 572 715
1,1300	2 000 000	2 260 000	1,130654	2 000 000	2 261 308
1,1300			1,130658		
Kopā	197 000 000	222 610 000		197 000 000	222 736 573

6. PIEMĒRS

Riska kontroles pasākumi

Piemērs ilustrē riska kontroles sistēmu, ko piemēro Eurosistēmas likviditāti palielinošajās operācijās izmantotajiem pamatā esošajiem aktīviem ([1]). Piemēra pamatā ir pieņēmums, ka darījuma partneris piedalās šādās Eurosistēmas monetārās politikas operācijās:

— galvenajā refinansēšanas operācijā, kura sākas 2004. gada 28. jūlijā un beidzas 2004. gada 4. augustā un kurā darījuma partnerim piedāvā 50 milj. euro ar 4,24 % likmi;

— ilgāka termiņa refinansēšanas operācijā, kura sākas 2004. gada 29. jūlijā un beidzas 2004. gada 21. oktobrī un kurā darījuma partnerim piedāvā 45 milj. euro ar 4,56 % likmi; un

— galvenajā refinansēšanas operācijā, kura sākas 2004. gada 4. augustā un beidzas 2004. gada 11. augustā un kurā darījuma partnerim piedāvā 35 milj. euro ar 4,26 % likmi.

1. tabulā sniegti to pamatā esošo pirmā līmeņa aktīvu rādītāji, kurus darījuma partneri izmanto kā nodrošinājumu šādās operācijās.

1. tabula. Pamatā esošie pirmā līmeņa aktīvi

	Rādītāji					
Nosaukums	**Aktīvu grupa**	**Termiņš**	**Kupona definējums**	**Kupona izmaksas biežums**	**Atlikušais termiņš**	**Diskonts**
A aktīvs	Instrumenti ar aktīvu nodrošinājumu	29.8.2006.	Fiksētā procentu likme	6 mēneši	2 gadi	3,50 %
B aktīvs	Centrālās valdības obligācijas	19.11.2008.	Mainīgā procentu likme	12 mēneši	4 gadi	0,50 %
C aktīvs	Uzņēmumu obligācijas	12.5.2015.	Nulles kupona procentu likme		>10 gadi	15,00 %

Cenas procentos (t.sk. uzkrātie procenti) ([1])						
28.7.2004.	**29.7.2004.**	**30.7.2004.**	**2.8.2004.**	**3.8.2004.**	**4.8.2004.**	**5.8.2004.**
102,63	101,98	100,55	101,03	100,76	101,02	101,24
	98,35	97,95	98,15	98,56	98,73	98,57
				55,01	54,87	

([1]) Konkrētā novērtēšanas datumsā uzrādītās cenas atbilst visreprezentatīvākajai cenai darbadienā pirms novērtējuma datumsa.

Iezīmēšanas sistēma

Pirmkārt, pieņem, ka darījumus veic ar nacionālo centrālo banku, izmantojot sistēmu, kuras pamatā esošie aktīvi iezīmēti katram darījumam. Pamatā esošo aktīvu novērtēšanu veic katru dienu. Riska kontroles sistēmu var raksturot šādi (sk. arī 2. tabulu).

1. 2004. gada 28. jūlijā darījuma partneris veic *repo* darījumu ar nacionālo centrālo banku, kas iegādājas A aktīvu 50,6 milj. euro apjomā. A aktīvs ir ar aktīviem nodrošināts parāda instruments ar fiksētu kupona likmi, kura dzēšanas termiņš ir 2006. gada 29. augusts. Tā atlikušais termiņš ir 2 gadi, tāpēc nepieciešamais novērtējuma diskonts ir 3,5 %. A aktīva tirgus cena attiecīgajā tirgū konkrētajā dienā ir 102,63 % (t.sk. uzkrātie kupona procentu maksājumi). Darījuma partnerim jānodrošina A aktīvs apjomā, kas pēc 3,5 % novērtējuma diskonta atskaitīšanas pārsniedz piešķīruma summu 50 milj. euro. Tāpēc darījuma partneris nodod A aktīvu 50,6 milj. euro nominālvērtībā, kura koriģētā tirgus vērtība šajā dienā ir 50 113 203 euro.

2. 2004. gada 29. jūlijā darījuma partneris veic *repo* darījumu ar nacionālo centrālo banku, kas iegādājas A aktīvu 21 milj. euro apjomā (tirgus cena — 101,98 %, novērtējuma diskonts — 3,5 %) un B aktīvu 25 milj. euro apjomā (tirgus cena — 98,35 %). B aktīvs ir centrālās valdības obligācija ar mainīgas procentu likmes kupona maksājumiem, kam piemēro 0,5 % novērtējuma diskontu. Koriģētā A aktīva un B aktīva tirgus vērtība šajā dienā ir 45 130 810 euro un tādējādi pārsniedz pieprasīto summu 45 000 000 euro.

([1]) Piemēra pamatā ir pieņēmums, ka, aprēķinot, vai nepieciešams papildu nodrošinājuma pieprasījums, tiek ņemti vērā uzkrātie procenti par nodrošinātajiem līdzekļiem un piemērots kontrolslieksnis 0,5 % apjomā no nodrošinātajiem līdzekļiem.

2004. gada 29. jūlijā tiek pārvērtēti 2004. gada 28. jūlijā sāktās galvenās refinansēšanas operācijas pamatā esošie aktīvi. A aktīva tirgus cena ir 101,98 %, bet diskontētā tirgus vērtība joprojām nepārsniedz augstākā un zemākā kontrolsliekšņa summas. Tāpēc sākotnējais darījuma nodrošinājums tiek uzskatīts par pietiekamu, lai segtu gan sākotnēji nodrošināto līdzekļu summu, gan uzkrātos procentus 5 889 euro apjomā.

3. 2004. gada 30. jūlijā tiek pārvērtēti pamatā esošie aktīvi. A aktīva tirgus cena ir 100,55 % un B aktīva — 97,95 %. 2004. gada 28. jūlijā uzsāktās galvenās refinansēšanas operācijas uzkrātie procenti ir 11 778 euro, bet 2004. gada 29. jūlijā sāktās ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas uzkrātie procenti — 5 700 euro. Tādējādi A aktīva koriģētā tirgus vērtība pirmajā darījumā kļuvusi mazāka nekā darījuma summa, kurai nepieciešams nodrošinājums (t.i., nodrošinātie līdzekļi plus uzkrātie procenti), — 914 218 euro, un arī mazāka nekā zemākā kontrolsliekšņa summa — 49 761 719 euro. Darījuma partneris nodod A aktīvu 950 000 euro nominālvērtībā, kas pēc 3,5 % novērtējuma diskonta atskaitīšanas no tirgus vērtības ar 100,55 % cenu atjauno trūkstošo darījuma nodrošinājumu ([1]).

   Papildu nodrošinājuma pieprasījums nepieciešams arī otrajā darījumā, jo tajā izmantoto aktīvu koriģētā tirgus vērtība (44 741 520 euro) ir mazāka par zemāko kontrolsliekšņa summu (44 780 672 euro), tāpēc darījuma partneris nodrošina B aktīvu 270 000 euro apjomā ar koriģēto tirgus vērtību 263 143 euro.

4. 2004. gada 2. un 3. augustā tiek pārvērtēti pamatā esošie aktīvi. 2004. gada 28. un 29. jūlijā veiktajiem darījumiem nav nepieciešams papildu nodrošinājums.

5. 2004. gada 4. augustā darījuma partneris atmaksā 2004. gada 28. jūlijā sāktās galvenās refinansēšanas operācijas rezultātā nodrošinātos līdzekļus, t.sk. uzkrātos procentus 41 222 euro apjomā, un saņem atpakaļ no nacionālās centrālās bankas A aktīvu 51 550 000 euro nominālvērtībā.

   Tajā pašā dienā darījuma partneris veic jaunu *repo* darījumu ar nacionālo centrālo banku, kas iegādājas C aktīvu 75 milj. euro nominālvērtībā. C aktīvs ir nulles kupona uzņēmuma obligācija, kuras atlikušais termiņš pārsniedz 10 gadus, tāpēc nepieciešamais novērtējuma diskonts ir 15 % un attiecīgā diskontētā tirgus vērtība šajā dienā — 35 068 875 euro.

   2004. gada 29. jūlijā sāktās ilgtermiņa refinansēšanas operācijas pamatā esošo aktīvu pārvērtēšana atklāj, ka šo aktīvu koriģētā tirgus vērtība pārsniedz augšējā kontrolsliekšņa summu aptuveni par 262 000 euro, tāpēc darījuma partneris saņem atpakaļ no nacionālās centrālās bankas B aktīvu ar 262 000 euro nominālvērtību ([2]).

Pūla sistēma

Otrkārt, pieņem, ka darījumi ar nacionālo centrālo banku tiek veikti, izmantojot pūla sistēmu. Aktīvu pūla sistēmā iekļautie darījuma partnera izmantotie aktīvi nav iezīmēti konkrētiem darījumiem.

Šajā piemērā izmanto tādu pašu darījumu secību, kāda tika izmantota iepriekšējā piemērā, kas paskaidro iezīmēšanas sistēmu. Būtiskākā atšķirība ir tā, ka pārvērtēšanas datumsos visu pūla aktīvu pārvērtētajai tirgus vērtībai jāsedz viss darījuma partnera darījumu ar nacionālo centrālo banku atlikums. Šajā piemērā papildu nodrošinājuma pieprasījums 1 178 398 euro apjomā, kas tiek veikts 2004. gada 30. jūlijā, ir tāds pats kā iezīmēšanas sistēmas gadījumā. Darījuma partneris nodod A aktīvu 1 300 000 euro nominālvērtībā, kas pēc 3,5 % novērtējuma diskonta atskaitīšanas no 100,55 % tirgus cenas atjauno trūkstošo darījuma nodrošinājumu.

Turklāt 2004. gada 4. augustā, kad pienāk termiņš 2004. gada 28. jūlijā sāktajai galvenajai refinansēšanas operācijai, darījuma partneris var paturēt savā ķīlas kontā esošos aktīvus. Iespējams arī vienu aktīvu apmainīt pret citu aktīvu, kā parādīts piemērā, kur A aktīvs ar 51,9 milj. euro nominālvērtību tiek aizstāts ar C aktīvu ar 75,5 milj. euro nominālvērtību, lai segtu visās refinansēšanas operācijās nodrošinātos līdzekļus un uzkrātos procentus.

Pūla sistēmā izmantotā riska kontroles shēma aprakstīta 3. tabulā.

([1]) Nacionālās centrālās bankas var pieprasīt papildu nodrošinājumu naudas līdzekļos, nevis vērtspapīros.

([2]) Ja nacionālajai centrālajai bankai jāsamaksā darījuma partnerim saistībā ar otro darījumu radusies starpība, atsevišķos gadījumos šādu starpību varētu atskaitīt no starpības, kas darījuma partnerim jāmaksā nacionālajai centrālajai bankai saistībā ar pirmo darījumu. Tādējādi būtu tikai viens starpības segšanas norēķins.

2. tabula. Iezīmēšanas sistēma

Datums	Nepabeigtie darījumi	Sākuma datums	Beigu datums	Procentu likme	Nodrošinātie līdzekļi
28.7.2004.	Galvenā refinansēšana	28.7.2004.	4.8.2004.	4,24	50 000 000
29.7.2004.	Galvenā refinansēšana	28.7.2004.	4.8.2004.	4,24	50 000 000
	Ilgāka termiņa refinansēšana	29.7.2004.	27.10.2004.	4,56	45 000 000
30.7.2004.	Galvenā refinansēšana	28.7.2004.	4.8.2004.	4,24	50 000 000
	Ilgāka termiņa refinansēšana	29.7.2004.	27.10.2004.	4,56	45 000 000
2.8.2004.	Galvenā refinansēšana	28.7.2004.	4.8.2004.	4,24	50 000 000
	Ilgāka termiņa refinansēšana	29.7.2004.	27.10.2004.	4,56	45 000 000
3.8.2004.	Galvenā refinansēšana	28.7.2004.	4.8.2004.	4,24	50 000 000
	Ilgāka termiņa refinansēšana	29.7.2004.	27.10.2004.	4,56	45 000 000
4.8.2004.	Galvenā refinansēšana	4.8.2004.	11.8.2004.	4,26	35 000 000
	Ilgāka termiņa refinansēšana	29.7.2004.	27.10.2004.	4,56	45 000 000
5.8.2004.	Galvenā refinansēšana	4.8.2004.	11.8.2004.	4,26	35 000 000
	Ilgāka termiņa refinansēšana	29.7.2004.	27.10.2004.	4,56	45 000 000

Uzkrātie procenti	Kopējā sedzamā summa	Zemākā kontrolsliekšņa summa	Augstākā kontrolsliekšņa summa	Koriģētā tirgus vērtība	Papildu nodrošinājuma pieprasījums
—	50 000 000	49 750 000	50 250 000	50 113 203	—
5 889	50 005 889	49 755 859	50 255 918	49 795 814	—
—	45 000 000	44 775 000	45 225 000	45 130 810	—
11 778	50 011 778	49 761 719	50 261 837	49 097 560	– 914 218
5 700	45 005 700	44 780 672	45 230 729	44 741 520	– 264 180
29 444	50 029 444	49 779 297	50 279 592	50 258 131	—
22 800	45 022 800	44 797 686	45 247 914	45 152 222	—
35 333	50 035 333	49 785 157	50 285 510	50 123 818	—
28 500	45 028 500	44 803 358	45 253 643	45 200 595	—
—	35 000 000	34 825 000	35 175 000	35 068 875	—
34 200	45 034 200	44 809 029	45 259 371	45 296 029	261 829
4 142	35 004 142	34 829 121	35 179 162	34 979 625	—
39 900	45 039 900	44 814 701	45 265 100	45 043 420	—

3. tabula. Pūla sistēma

Datums	Nepabeigtie darījumi	Sākuma datums	Beigu datums	Procentu likme	Nodrošinātie līdzekļi
28.7.2004.	Galvenā refinansēšana	28.7.2004.	4.8.2004.	4,24	50 000 000
29.7.2004.	Galvenā refinansēšana	28.7.2004.	4.8.2004.	4,24	50 000 000
	Ilgāka termiņa refinansēšana	29.7.2004.	27.10.2004.	4,56	45 000 000
30.7.2004.	Galvenā refinansēšana	28.7.2004.	4.8.2004.	4,24	50 000 000
	Ilgāka termiņa refinansēšana	29.7.2004.	27.10.2004.	4,56	45 000 000
2.8.2004.	Galvenā refinansēšana	28.7.2004.	4.8.2004.	4,24	50 000 000
	Ilgāka termiņa refinansēšana	29.7.2004.	27.10.2004.	4,56	45 000 000
3.8.2004.	Galvenā refinansēšana	28.7.2004.	4.8.2004.	4,24	50 000 000
	Ilgāka termiņa refinansēšana	29.7.2004.	27.10.2004.	4,56	45 000 000
4.8.2004.	Galvenā refinansēšana	4.8.2004.	11.8.2004.	4,26	35 000 000
	Ilgāka termiņa refinansēšana	29.7.2004.	27.10.2004.	4,56	45 000 000
5.8.2004.	Galvenā refinansēšana	4.8.2004.	11.8.2004.	4,26	35 000 000
	Ilgāka termiņa refinansēšana	29.7.2004.	27.10.2004.	4,56	45 000 000

Uzkrātie procenti	Kopējā sedzamā summa	Zemākā kontrolsliekšņa summa ([1])	Augstākā kontrolsliekšņa summa ([2])	Koriģētā tirgus vērtība	Papildu nodrošinājuma pieprasījums
—	50 000 000	49 750 000	Nav piemērojama	50 113 203	—
5 889 —	95 005 889	94 530 859	Nav piemērojama	94 926 624	—
11 778 5 700	95 017 478	94 542 390	Nav piemērojama	93 839 080	– 1 178 398
29 444 22 800	95 052 244	94 576 983	Nav piemērojama	95 487 902	—
35 333 28 500	95 063 833	94 588 514	Nav piemērojama	95 399 949	—
— 34 200	80 034 200	79 634 029	Nav piemērojama	80 333 458	—
4 142 39 900	80 044 042	79 643 821	Nav piemērojama	80 248 396	—

([1]) Pūla sistēmā zemākā kontrolsliekšņa summa ir zemākais slieksnis, kuru pārsniedzot tiek veikts papildu nodrošinājuma pieprasījums. Praksē vairākums nacionālo centrālo banku pieprasa papildu nodrošinājumu, kad nodrošinājuma pūla diskontētā vērtība kļūst mazāka par kopējo sedzamo summu.

([2]) Pūla sistēmā augstākā kontrolsliekšņa summas jēdziens ir nebūtisks, jo darījuma partneris vienmēr centīsies sasniegt lielāku nodrošinājuma summu, lai samazinātu veicamo operāciju skaitu.

2. PIELIKUMS

Terminu skaidrojums

Aizdevumu iespēja uz nakti (*marginal lending facility*): *Eurosistēmas pastāvīgā iespēja*, kuru *darījuma partneri* var izmantot, lai saņemtu no *nacionālās centrālās bankas* kredītu uz nakti ar iepriekš noteiktu procentu likmi pret atbilstošajiem aktīviem (ķīlu).

Amerikāņu izsole (*American auction*): sk. vairāku procentu likmju izsole.

Apgriezti mainīgas procentu likmes instruments (*inverse floating rate instrument*): strukturēta parādzīme, kuras turētājam maksātā procentu likme apgriezti mainās atkarībā no konkrētas atsauces procentu likmes pārmaiņām.

Apjoma izsole (*volume tender*): sk. fiksētas procentu likmes izsole.

Atklātā tirgus operācija (*open market operation*): operācija, ko finanšu tirgū veic pēc centrālās bankas iniciatīvas. Atkarībā no to mērķa, regularitātes un procedūrām *Eurosistēmas* atklātā tirgus operācijas var iedalīt četrās kategorijās: *galvenās refinansēšanas operācijas*, *ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas*, *precizējošās operācijas* un *strukturālās operācijas*. Attiecībā uz izmantotajiem instrumentiem *Eurosistēmas* galvenie atklātā tirgus instrumenti ir *reversie darījumi*, un tos var izmantot visās četrās operāciju kategorijās. Turklāt *strukturālajām operācijām* pieejamas parāda vērtspapīru emisijas un *tiešie darījumi*, savukārt *precizējošo operāciju* veikšanai pieejami *tiešie darījumi*, *valūtas mijmaiņas darījumi* un *noguldījumu ar noteiktu termiņu piesaiste*.

Atlikušais termiņš (*residual maturity*): līdz parāda instrumenta dzēšanas datumam atlikušais laiks.

Atpirkšanas cena (*repurchase price*): cena, par kuru pircējam saskaņā ar *atpirkšanas līgumu* jāatpārdod aktīvi pārdevējam. Atpirkšanas cena ir vienāda ar *pirkšanas cenas* un uzcenojuma summu, kur uzcenojums atbilst procentiem, kas maksājami par piesaistītajiem līdzekļiem operācijas darbības periodā.

Atpirkšanas datums (*repurchase date*): datums, kurā pircējam ir pienākums atpārdot pārdevējam aktīvus saskaņā ar *atpirkšanas līgumu*.

Atpirkšanas līgums (*repurchase agreement*): vienošanās, saskaņā ar kuru aktīvs tiek pārdots un pārdevējs vienlaikus iegūst tiesības un saistības kādā nākotnes datumā atpirkt to par konkrētu cenu vai pēc pieprasījuma. Šāda vienošanās ir līdzīga aizņēmumam ar nodrošinājumu, bet atšķirība ir tā, ka pārdevējs nepatur vērtspapīru īpašuma tiesības. *Reversajos darījumos Eurosistēma* izmanto atpirkšanas līgumus ar noteiktu termiņu.

Ātrā izsole (*quick tender*): *izsoles procedūra*, ko izmanto Eurosistēma *precizējošām operācijām*, kad nepieciešams ātri ietekmēt tirgus likviditāti. Ātrās izsoles veic vienas stundas laikā, un tajās piedalās ierobežots *darījuma partneru* loks.

Banku korespondentattiecības (*correspondent banking*): vienošanās, saskaņā ar kuru viena *kredītiestāde* sniedz maksājumu un citus pakalpojumus citai *kredītiestādei*. Maksājumus ar korespondentu starpniecību bieži veic, izmantojot savstarpējos kontus (nostro un loro kontus), kuriem var būt piesaistītas pastāvīgās kredītlīnijas. Korespondentbanku pakalpojumi galvenokārt ir starptautiskā līmenī, bet šis termins tiek lietots arī iekšzemes starpniekpakalpojumu apzīmēšanai. Loro konts ir termins, ar kuru korespondentbanka apzīmē ārvalsts *kredītiestādes* vārdā turētu kontu; no ārvalsts *kredītiestādes* viedokļa tas ir nostro konts.

Bruto norēķinu sistēma (*gross settlement system*): pārvedumu sistēma, kurā naudas norēķins vai vērtspapīru pārvedums tiek veikts, pamatojoties uz katru atsevišķu maksājuma rīkojumu.

Centrālais vērtspapīru depozitārijs (CVD) (*central securities depository* (*CSD*)): iestāde vērtspapīru un citu finanšu aktīvu glabāšanai un pārvaldīšanai, emisijas kontu turēšanai un darījumu apstrādes nodrošināšanai dematerializētā veidā. Aktīvi var pastāvēt materializētā veidā (bet tos imobilizējis CVD) vai arī dematerializētā (t.i., tikai elektronisku ierakstu) veidā.

Centrālo banku korespondentattiecību modelis (*CCBM*) (*correspondent central banking model*): mehānisms, ko radījusi Eiropas Centrālo banku sistēma (ECBS), lai *darījuma partneri* varētu izmantot esošos aktīvus pārrobežu darījumos. CCBM *nacionālās centrālās bankas* savstarpēji darbojas kā vērtspapīru kontu turētājas. Tas nozīmē, ka katra nacionālā centrālā banka savā vērtspapīru pārvaldes struktūrā atvērusi vērtspapīru kontus visām pārējām nacionālajām centrālajām bankām (un ECB).

Ciešas saiknes (*close links*): Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 20. marta Direktīvas Nr. 2000/12/EK par *kredītiestāžu* darbības sākšanu un veikšanu 1. panta 26. punkts nosaka, ka "ciešas saiknes ir stāvoklis, kad divas vai vairākas fiziskās vai juridiskās personas saista a) līdzdalība, kas ir tiešs vai pārvaldībā nodots īpašums, ko veido vismaz 20 % no uzņēmuma balsstiesībām vai kapitāla, vai b) kontrole, kas ir saistība starp mātesuzņēmumu un meitasuzņēmumu, kā tā definēta Direktīvas 83/349/EEK 1. panta 1. un 2. punktā, vai līdzīga saistība starp fizisko vai juridisko personu un kādu uzņēmumu; meitasuzņēmumu meitasuzņēmumus uzskata par galvenā mātesuzņēmuma meitasuzņēmumiem. Uzskata, ka ciešas saiknes ir arī stāvoklis, kad divām vai vairāk fiziskajām vai juridiskajām personām ar vienu un to pašu personu ilgstoši ir kontroles saistība."

Dalībvalsts (*Member State*): šā dokumenta izpratnē — ES dalībvalsts, kas ieviesusi vienoto valūtu saskaņā ar *Līgumu*.

Darījuma datums (T) (*trade date (T)*): datums, kurā tiek veikts darījums (t.i., tiek slēgts līgums par finanšu darījumu starp diviem *darījuma partneriem*). Darījuma datums var sakrist ar darījuma *norēķina datumu* (norēķins tajā pašā dienā) vai būt noteiktu darbadienu skaitu pirms tā (norēķina datumu nosaka, T pieskaitot laiku līdz norēķina veikšanai).

Darījuma partneris (*counterparty*): finanšu darījuma (piemēram, jebkura darījuma ar centrālo banku) otra puse.

Dematerializēšana (*dematerialisation*): tāda atteikšanās no vērtspapīriem papīra dokumenta veidā vai finanšu aktīvu īpašuma tiesības apliecinošiem dokumentiem, ka finanšu aktīvi pastāv tikai kā grāmatvedības ieraksti.

Dematerializētā grāmatojuma sistēma (*book-entry system*): grāmatvedības sistēma, kas ļauj veikt vērtspapīru un citu finanšu aktīvu pārvedumus, fiziski nepārvietojot dokumentus vai sertifikātus papīra dokumenta veidā (piemēram, vērtspapīru elektroniskie pārvedumi). Sk. arī *dematerializēšana*.

Depozitārijs (*depository*): aģents, kura galvenais uzdevums ir grāmatot vērtspapīrus papīra dokumenta vai elektroniskā veidā un veikt šo vērtspapīru īpašuma tiesību uzskaiti.

Dienas beigas (*end-of-day*): darbadienas laiks (pēc *TARGET sistēmas* slēgšanas), kurā pabeidz attiecīgajā dienā *TARGET* sistēmā veikto maksājumu apstrādi.

Dienas ietvaros izsniegtais kredīts (*intraday credit*): kredīts, kas izsniegts uz laiku, kas nepārsniedz vienu darbadienu. Centrālās bankas to var izsniegt, lai nodrošinātu dienas laikā nepieciešamo likviditāti maksājumu veikšanai, un tas var būt 1) ar ķīlu nodrošināta norēķinu konta dienas pārsnieguma limita veidā vai 2) aizdevuma pret ķīlu vai *atpirkšanas līguma* veidā.

Dienu aprēķina princips (*day-count convention*): princips, kas nosaka kredīta procentu aprēķināšanā izmantoto dienu skaitu. Savās monetārās politikas operācijās *Eurosistēma* piemēro dienu aprēķina principu *faktiskais dienu skaits/360*.

Diskonts (*haircut*): sk. novērtējuma diskonts.

Divpusēja procedūra (*bilateral procedure*): procedūra, kurā centrālā banka tieši veic darījumu ar vienu vai vairākiem darījuma partneriem, neizmantojot izsoles procedūras. Divpusējas procedūras ietver operācijas, ko veic ar biržu vai tirgus aģentu starpniecību.

ECB laiks (*ECB time*): laiks ECB atrašanās vietā.

ECB maksājumu mehānisms (EMM) (*ECB payment mechanism* (*EPM*)): ECB maksājumu shēma, kas saistīta ar *TARGET sistēmu*, lai veiktu: 1) maksājumus starp ECB atvērtajiem kontiem un 2) maksājumus *TARGET sistēmā* starp ECB un *nacionālajās centrālajās bankās* atvērtajiem kontiem.

EEZ (Eiropas Ekonomiskās zonas) valstis (*EEA (European Economic Area) countries*): ES dalībvalstis un Islande, Lihtenšteina un Norvēģija.

Eiropas Centrālo banku sistēma (ECBS) (*European System of Central Banks* (*ECBS*)): ietver Eiropas Centrālo banku (ECB) un ES dalībvalstu nacionālās centrālās bankas. Jāatzīmē, ka to dalībvalstu nacionālās centrālās bankas, kas vēl nav ieviesušas vienoto valūtu saskaņā ar *Līgumu*, patur tiesības monetārās politikas jomā saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem un tādējādi nav iesaistītas *Eurosistēmas* monetārās politikas īstenošanā.

Emitents (*issuer*): iestāde, kas uzņemas pienākumus saistībā ar attiecīgo vērtspapīru vai finanšu instrumentu.

Euro zona (*euro area*): zona, kurā ietilpst ES *dalībvalstis*, kuras saskaņā ar *Līgumu* ieviesušas euro kā to vienoto valūtu un kurās tiek īstenota vienotā monetārā politika, par kuru atbild ECB Padome.

Eurosistēma (*Eurosystem*): ietver Eiropas Centrālo banku (ECB) un *euro zonas dalībvalstu nacionālās centrālās bankas*. Eurosistēmas lēmējinstitūcijas ir ECB Padome un ECB Valde.

Eurosistēmas darbadiena (*Eurosystem business day*): jebkura diena, kurā ECB un vismaz viena *nacionālā centrālā banka* ir atvērta, lai veiktu *Eurosistēmas* monetārās politikas operācijas.

Faktiskais dienu skaits/360 (*actual/360*): *dienu aprēķina princips*, ko piemēro kredīta procentu aprēķināšanai par faktisko kalendāro dienu skaitu, uz kuru izsniegts kredīts, pieņemot, ka gadā ir 360 dienu. Šādu dienu skaitīšanas nosacījumu piemēro *Eurosistēmas* monetārās politikas operācijās.

Fiksētas procentu likmes instruments (*fixed rate instrument*): finanšu instruments, kura kupona procentu likme nemainās visā instrumenta darbības laikā.

Fiksētas procentu likmes izsole (*fixed rate tender*): *izsoles procedūra*, kurā centrālā banka iepriekš nosaka procentu likmi un iesaistītie *darījuma partneri* iesniedz pieteikumus par tāda darījuma summu, kuru tie vēlas veikt ar fiksēto procentu likmi.

Galīgais pārvedums (*final transfer*): neatsaucams beznosacījumu pārvedums, ar kuru tiek izpildīts pienākums veikt minēto pārvedumu.

Galvenā refinansēšanas operācija (*main refinancing operation*): regulāra *atklātā tirgus operācija*, ko *Eurosistēma* veic *reversā darījuma* veidā. Galvenās refinansēšanas operācijas veic katru nedēļu ar *standartizsoļu* palīdzību, un to termiņš parasti ir 1 nedēļa.

Holandiešu izsole (*Dutch auction*): sk. vienas procentu likmes izsole.

Iepriekš fiksēts kupons (*pre-fixed coupon*): *mainīgas procentu likmes instrumentu* kupons, ko nosaka pēc vērtības saskaņā ar atsauces indeksu noteiktā datumā (vai datumos) pirms kupona maksājumu uzkrāšanās perioda sākuma.

Iezīmēšanas sistēma (*earmarking system*): centrālo banku nodrošinājuma pārvaldības sistēma, kurā likviditāti nodrošina pret katram konkrētajam darījumam piesaistītiem aktīviem.

Ilgāka termiņa refinansēšanas operācija (*longer-term refinancing operation*): regulāra *atklātā tirgus operācija*, ko *Eurosistēma* veic *reversā darījuma* veidā. Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas veic katru mēnesi ar *standartizsoļu* palīdzību, un to termiņš parasti ir 3 mēneši.

Izpildes periods (*maintenance period*): periods, uz kādu aprēķina atbilstību rezervju prasībām. Vismaz 3 mēnešus pirms katra gada sākuma ECB publicē rezervju prasību izpildes periodu kalendāru. Izpildes periodi sākas dienā, kad veicams norēķins par pirmo galveno refinansēšanas operāciju, kas tiek veikta pēc ECB Padomes sēdes, kurā paredzēts sniegt monetārās politikas kārtējā mēneša novērtējumu. Izpildes periodi parasti beidzas dienu pirms līdzīgas norēķinu dienas nākamajā mēnesī. Īpašos apstākļos, t.sk. atkarībā no Padomes sēžu kalendāra pārmaiņām, publicēto kalendāru iespējams grozīt.

Izsoles procedūra (*tender procedure*): procedūra, kurā centrālā banka palielina vai samazina tirgus likviditāti, izmantojot *darījuma partneru* iesniegtus savstarpēji konkurējošus pieteikumus. Vispirms apmierina viskonkurētspējīgākos pieteikumus, līdz centrālā banka panākusi nepieciešamo likviditātes samazinājumu vai palielinājumu.

Kapitāla vērtspapīru cenas risks (*equity price risk*): zaudējuma risks, ko izraisa kapitāla vērtspapīru cenu pārmaiņas. Monetārās politikas operācijās *Eurosistēma* ir pakļauta kapitāla vērtspapīru cenu riskam, ciktāl kapitāla vērtspapīri tiek uzskatīti par atbilstošiem *otrā līmeņa aktīviem*.

Kontrolslieksnis (*trigger point*): iepriekš noteikts likviditātes līmenis, kādā tiek veikts *papildu nodrošinājuma pieprasījums*.

Kredītiestāde (*credit institution*): šajā dokumentā termins attiecas uz iestādi, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 20. marta Direktīvas Nr. 2000/12/EK par kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu 1. panta 1. punktā, ar grozījumiem, kas veikti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 18. septembra Direktīvu Nr. 2000/28/EK. Tādējādi kredītiestāde ir: 1) uzņēmums, kura uzņēmējdarbība ir noguldījumu vai citu atmaksājamu līdzekļu pieņemšana no plašas sabiedrības un kredītu piešķiršana uz sava rēķina; vai 2) uzņēmums vai jebkura cita juridiskā persona, kas atšķiras no 1. punktā minētajām un emitē maksāšanas līdzekļus elektroniskās naudas formā. "Elektroniskā nauda" ir monetāra vērtība prasījuma veidā pret emitentu, kuru a) ievada elektroniskas ierīces atmiņā, b) emitē, saņemot naudas līdzekļus, kuru summas vērtība ir vismaz vienāda ar emitēto monetāro vērtību un c) kuru kā maksāšanas līdzekli pieņem uzņēmumi, kas nav emitenti.

Līgums (*Treaty*): Eiropas Kopienas dibināšanas līgums. Bieži vien to dēvē par Romas Līgumu ar grozījumiem.

Mainīgas procentu likmes instruments (*floating rate instrument*): finanšu instruments, kura kupona procentu likmi periodiski pārskata attiecībā pret atsauces indeksu, lai atspoguļotu īstermiņa vai vidējā termiņa tirgus procentu likmju pārmaiņas. Mainīgas procentu likmes instrumentiem ir vai nu *iepriekš fiksēts kupons*, vai arī *vēlāk fiksēts kupons*.

Mainīgas procentu likmes izsole (*variable rate tender*): *izsoles procedūra*, kurā *darījuma partneri* pieteikumā norāda gan naudas summu, par kuru tie vēlas veikt darījumu ar centrālo banku, gan darījuma procentu likmi.

Maksātspējas risks (*solvency risk*): zaudējuma risks, kas rodas finanšu aktīva *emitenta* saistību nepildīšanas (bankrota) dēļ vai *darījuma partnera* maksātnespējas dēļ.

Maksimālā pieteikuma procentu likme (*maximum bid rate*): lielākā procentu likme, ar kuru *darījuma partneri* var iesniegt pieteikumus *mainīgas procentu likmes izsolēs*. Pieteikumus ar procentu likmi, kas pārsniedz ECB paziņoto maksimālo pieteikuma likmi, neņem vērā.

Maksimālais pieteikuma limits (*maximum bid limit*): limits lielākajam pieteikumam, ko izsolē pieņem no viena *darījuma partnera*. *Eurosistēma* var noteikt maksimālo pieteikuma limitu, lai izvairītos no nesamērīgi lieliem pieteikumiem no atsevišķiem *darījuma partneriem*.

Mijmaiņas darījuma punkts (*swap point*): starpība starp darījuma beigu kursu un darījuma sākumkursu *valūtas mijmaiņas darījumā*.

Mijmaiņas darījuma robežpunkta kotācija (*marginal swap point quotation*): mijmaiņas darījuma punkta kotācija, ar kuru tiek sasniegts kopējais izsolē piedāvātais apjoms.

Minimālā pieteikuma procentu likme (*minimum bid rate*): zemākā procentu likme, ar kuru *darījuma partneri* var iesniegt pieteikumus *mainīgas procentu likmes izsolēs*.

Minimālais piešķiramais apjoms (*minimum allotment amount*): mazākā summa, kāda izsoles operācijā tiek piedāvāta vienam darījuma partnerim. Savās izsoles operācijās *Eurosistēma* var nolemt katram darījuma partnerim piešķirt minimālo summu.

Minimālais piešķīruma koeficients (*minimum allotment ratio*): pieteikumu ar *robežlikmi* zemākā procentuālā attiecība izsoles operācijā. *Eurosistēma* var nolemt savās izsoles operācijās piemērot minimālo piešķīruma koeficientu.

Monetārā finanšu iestāde (MFI) (*monetary financial institution* (*MFI*)): finanšu iestādes, kas kopā veido *euro zonas* naudas emisijas sektoru. Šeit ietilpst centrālās bankas, rezidentu *kredītiestādes* saskaņā ar Kopienas tiesību aktu definīciju, un visas pārējās rezidentu finanšu iestādes, kas nodarbojas ar noguldījumu un/vai tiem tuvu aizstājēju piesaisti no iestādēm, kas nav MFI, kā arī kredītu izsniegšanu un/vai ieguldījumu veikšanu vērtspapīros savā vārdā (vismaz ekonomiskā nozīmē).

Nacionālā centrālā banka (NCB) (*national central bank* (*NCB*)): šā dokumenta izpratnē — tādas ES *dalībvalsts* centrālā banka, kura ieviesusi vienoto valūtu saskaņā ar *Līgumu*.

NCB darbadiena (*NCB business day*): jebkura diena, kurā konkrētas *dalībvalsts nacionālā centrālā banka* atvērta *Eurosistēmas* monetārās politikas operāciju veikšanai. Dažās *dalībvalstīs nacionālās centrālās bankas* filiāles NCB darbadienās var būt slēgtas vietēja vai reģionāla mēroga svētku dienās. Šādos gadījumos attiecīgā *nacionālā centrālā banka* atbild par *darījuma partneru* iepriekšēju informēšanu par kārtību, kādā tiek veikti tie darījumi, kuros iesaistītas minētās filiāles.

Nodrošinājuma pūla sistēma (*collateral pooling system*): centrālās bankas sistēma nodrošinājuma pārvaldīšanai, kurā darījuma partneri atver pūla kontu, lai noguldītu aktīvus, kas kalpo par nodrošinājumu to darījumiem ar centrālo banku. Atšķirībā no *iezīmēšanas sistēmas* pūla sistēmā pamatā esošie aktīvi netiek iezīmēti konkrētam darījumam.

Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu (*deposits redeemable at notice*): instrumentu kategorija, ko veido noguldījumi, kuru turētājam, pirms iespējams izņemt līdzekļus, jāievēro noteikts brīdinājuma termiņš. Dažos gadījumos iespējams noteiktā periodā izņemt noteiktu fiksētu summu vai priekšlaikus izņemt visu summu, samaksājot soda naudu.

Noguldījumi ar noteiktu termiņu (*deposits with agreed maturity*): finanšu instrumentu kategorija, ko galvenokārt veido termiņnoguldījumi ar noteiktu termiņu, kurus atkarībā no konkrēto valstu prakses nevar izņemt pirms termiņa beigām vai var izņemt, tikai samaksājot soda naudu. Šī kategorija aptver arī dažus netirgojamus parāda instrumentus, piemēram, netirgojamus *(retail)* noguldījumu sertifikātus.

Noguldījumu ar noteiktu termiņu piesaiste (*collection of fixed-term deposits*): monetārās politikas instruments, ko *Eurosistēma* var izmantot precizējošo operāciju vajadzībām, piedāvājot atlīdzību par *darījuma partneru* noguldījumiem ar noteiktu termiņu *nacionālo centrālo banku* kontos, lai samazinātu tirgus likviditāti.

Noguldījumu iespēja (*deposit facility*): *Eurosistēmas pastāvīgā iespēja*, kuru *darījuma partneri* var izmantot, lai nacionālajā centrālajā bankā veiktu noguldījumus uz nakti ar iepriekš noteiktu procentu likmi.

Norēķina datums (*settlement date*): datums, kurā tiek veikts norēķins par darījumu. Norēķins var notikt darījuma veikšanas dienā (norēķins tajā pašā dienā) vai vienu vai vairākas dienas pēc darījuma (norēķina datumu nosaka, *darījuma datumam (T)* pieskaitot laiku līdz norēķina veikšanai).

Norēķinu aģents (*settlement agent*): iestāde, kas vada norēķinu procesu (piemēram, norēķinu pozīciju aprēķināšana, maksājumu plūsmas ikdienas kontrole utt.) maksājumu vai vērtspapīru pārvedumu sistēmām vai citiem vienošanās veidiem, kuros nepieciešams norēķins.

Norēķinu konts (*settlement account*): valsts *RTGS sistēmas* tiešā dalībnieka konts centrālajā bankā maksājumu apstrādes vajadzībām.

Novērtējuma datums (*valuation date*): datums, kurā novērtē kredītoperāciju pamatā esošos aktīvus.

Novērtējuma diskonts (*valuation haircut*): riska kontroles pasākums, ko piemēro *reverso darījumu* pamatā esošajiem aktīviem, kas nozīmē to, ka centrālā banka aprēķina pamatā esošo aktīvu vērtību kā aktīva tirgus vērtību pēc noteiktu procentu (*diskonta*) atskaitīšanas. *Eurosistēma* piemēro novērtējuma diskontu, kas atspoguļo konkrētu aktīvu iezīmes, piemēram, atlikušo termiņu.

Novērtēšana pēc tirgus cenas (*marking to market*): sk. starpība līdz tirgus vērtībai.

Nulles kupona obligācija (*zero coupon bond*): vērtspapīrs, kuram paredzēts tikai viens ienākumu maksājums visā tā pastāvēšanas laikā. Šā dokumenta izpratnē nulles kupona obligācijas ietver vērtspapīrus, kas emitēti ar diskontu, un vērtspapīrus, kam paredzēts viens kupona ienākumu maksājums dzēšanas termiņā. Īpašs nulles kupona obligāciju paveids ir strip (*sadalītā*) *obligācija*.

Otrā līmeņa aktīvs (*tier two asset*): tirgojams vai netirgojams aktīvs, kura konkrētos atbilstības kritērijus nosaka *nacionālās centrālās bankas*, bet apstiprina ECB.

Papildu nodrošinājuma pieprasījums (*margin call*): procedūra, kas saistīta ar *starpības līdz tirgus vērtībai* segšanu vai atmaksu. Tas nozīmē, ja, veicot regulāru pārvērtēšanu, tiek konstatēts, ka pamatā esošo aktīvu vērtība noslīdējusi zem noteikta līmeņa, centrālā banka prasa *darījuma partneriem* nodrošināt papildu aktīvus (vai naudas līdzekļus). Līdzīgi, ja pamatā esošo aktīvu vērtība pēc pārvērtēšanas pārsniedz *darījuma partnera* parāda un *starpības līdz tirgus vērtībai* summu, darījuma partneris var no centrālās bankas atprasīt tos aktīvus (vai naudas līdzekļus), kuri veido līmeņa pārsniegumu.

Pārrobežu norēķins (*cross-border settlement*): norēķins, kas tiek veikts citā valstī, nevis valstī vai valstīs, kurās atrodas viena vai abas darījuma puses.

Pastāvīgā iespēja (*standing facility*): centrālās bankas nodrošināta iespēja, kas pieejama *darījuma partneriem* pēc pašu iniciatīvas. *Eurosistēma* piedāvā divas pastāvīgās iespējas uz nakti: *aizdevumu iespējas uz nakti* un *noguldījumu iespējas*.

Piegāde pret samaksu (*delivery versus payment (DVP)* jeb *delivery against payment system*): vērtību apmaiņas norēķinu sistēmas mehānisms, kas nodrošina, ka aktīvu (vērtspapīru vai citu finanšu instrumentu) *galīgo pārvedumu* veic tikai tad, kad veikts cita aktīva (vai aktīvu) galīgais pārvedums.

Pirkšanas cena (*purchase price*): cena, par kuru pārdevējs ir pārdevis vai pārdos aktīvus pircējam.

Pirkšanas datums (*purchase date*): datums, kurā stājas spēkā pārdevēja veiktais aktīvu pārdošanas darījums ar pircēju.

Pirmā līmeņa aktīvs (*tier one asset*): tirgojams aktīvs, kas atbilst vienotiem atbilstības kritērijiem, ko *euro zonai* noteikusi ECB.

Precizējošā operācija (*fine-tuning operation*): neregulāra *atklātā tirgus operācija*, ko *Eurosistēma* galvenokārt veic, lai novērstu neparedzētas likviditātes svārstības tirgū.

Pūla sistēma (*pooling system*): sk. nodrošinājuma pūla sistēma.

***Repo* darījums** *(repo operation)*: likviditāti palielinošs *reversais darījums*, kura pamatā ir *atpirkšanas līgums*.

Reversais darījums (*reverse transaction*): operācija, kurā *nacionālā centrālā banka* pērk vai pārdod aktīvus saskaņā ar *atpirkšanas līgumu* vai veic kredītoperācijas pret nodrošinājumu.

Rezerves (*reserve holdings*): darījuma partneru turējumi to rezervju kontos, lai izpildītu rezervju prasības.

Rezervju bāze (*reserve base*): to bilances posteņu summa, kuri veido kredītiestādes *rezervju prasību* aprēķināšanas bāzi.

Rezervju konts (*reserve account*): konts nacionālajā centrālajā bankā, kurā tiek glabātas darījuma partnera rezerves. Kā rezervju kontus var izmantot darījuma partneru norēķinu kontus nacionālajās centrālajās bankās.

Rezervju norma (*reserve ratio*): centrālās bankas noteikta norma katrai *rezervju bāzē* iekļauto bilances posteņu kategorijai. Normas izmanto *rezervju prasību* aprēķināšanai.

Rezervju prasības (*reserve requirement*): prasības iestādēm centrālajā bankā turēt obligātās rezerves. *Eurosistēmas* obligāto rezervju sistēmā *kredītiestādes* rezervju prasības aprēķina, reizinot *rezervju normu*, kas noteikta katrai *rezervju bāzes* posteņu kategorijai, ar šo posteņu summu attiecīgās iestādes bilancē. Turklāt iestādes atskaita no to rezervju prasības *vienreizēju atskaitījumu*.

Robežlikme (*marginal interest rate*): procentu likme, ar kuru tiek sasniegts kopējais izsolē piedāvātais apjoms.

RTGS (reālā laika bruto norēķinu) sistēma (*RTGS (real-time gross settlement) system*): norēķinu sistēma, kurā maksājumu apstrāde un norēķins notiek, pamatojoties uz katru atsevišķu maksājuma dokumentu (neizmantojot mijieskaitu) reālajā laikā (nepārtraukti). Sk. arī *TARGET sistēma*.

Sākotnējā nodrošinājuma rezerve (*initial margin*): riska kontroles pasākums, ko *Eurosistēma* var piemērot *reversajos darījumos* un kas nozīmē, ka darījumam nepieciešamais nodrošinājums ir vienāds ar *darījuma partnerim* izsniegtā kredīta un sākotnējās nodrošinājuma rezerves vērtības summu.

Sākuma datums (*start date*): datums, kurā tiek veikts norēķins par pirmo monetārās politikas operācijas posmu. Operācijās, kuru pamatā ir *atpirkšanas līgumi*, un *valūtas mijmaiņas darījumos* sākuma datums atbilst *pirkšanas datumam*.

Standartizēts atvilkums (*standardised deduction*): fiksētā procentuālā daļa no apgrozībā esošo parāda vērtspapīru ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem (t.sk. naudas tirgus instrumentu) apjoma, ko emitenti var atskaitīt no *rezervju bāzes*, ja nevar sniegt pierādījumu, ka šāds apgrozībā esošais apjoms atrodas citu iestāžu turējumā, kurām saistoša *Eurosistēmas* obligāto rezervju sistēma, ECB vai kādas *nacionālās centrālās bankas* turējumā.

Standartizsole (*standard tender*): *izsoles procedūra*, ko *Eurosistēma* izmanto tās regulārajās *atklātā tirgus operācijās*. Standartizsoles veic 24 stundu laikā. Visi *darījuma partneri*, kas atbilst vispārējiem atbilstības kritērijiem, ir tiesīgi iesniegt pieteikumus standartizsolēs.

Starpība līdz tirgus vērtībai (novērtējums pēc tirgus cenas) (*variation margin* (*marking to market*)): *Eurosistēma* pieprasa, lai laika gaitā tiktu uzturēta noteikta likviditāti nodrošinošo *reverso darījumu* pamatā esošo aktīvu tirgus vērtība. Tas nozīmē, ja, veicot regulāru pārvērtēšanu, tiek konstatēts, ka pamatā esošo aktīvu vērtība noslīdējusi zem noteikta līmeņa, *nacionālā centrālā banka* prasa *darījuma partneriem* nodrošināt papildu aktīvus vai naudas līdzekļus (t.i., veic *papildu nodrošinājuma pieprasījumu*). Līdzīgi, ja pamatā esošo aktīvu vērtība pēc pārvērtēšanas pārsniedz noteiktu līmeni, darījuma partneris var saņemt atpakaļ tos aktīvus vai naudas līdzekļus, kuri veido līmeņa pārsniegumu. Sk. arī 6.4. sadaļu.

Starpsavienojumu mehānisms (*interlinking mechanism*): *TARGET sistēmā* starpsavienojumu mehānisms nodrošina vienotas procedūras un infrastruktūru, kas ļauj pārsūtīt maksājuma uzdevumus no vienas valsts *RTGS sistēmas* uz citu.

Starptautiskais vērtspapīru identifikācijas numurs (*ISIN*) (*International Securities Identification Number*): starptautisks identifikācijas kods, ko piešķir finanšu tirgos emitētiem vērtspapīriem.

***Strip* obligācija** (sadalītā obligācija) (*strip* (*separate trading of interest and principal*)): nulles kupona obligācija, kas izveidota, lai atsevišķi tirgotu tiesības uz konkrētām šā vērtspapīra naudas plūsmām un tā paša instrumenta pamatsummu.

Strukturālā operācija (*structural operation*): *atklātā tirgus operācija*, ko *Eurosistēma* galvenokārt veic, lai koriģētu finanšu sektora strukturālo likviditāti *Eurosistēmā*.

***TARGET* (Eiropas Vienotā automatizētā reālā laika bruto norēķinu) sistēma** (*TARGET (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer) system*): reālā laika bruto norēķinu sistēma euro. Tā ir decentralizēta sistēma, ko veido 15 nacionālās *RTGS sistēmas*, *ECB maksājumu mehānisms* un *starpsavienojumu mehānisms*.

Termiņa beigu datums (*maturity date*): datums, kurā beidzas monetārās politikas operācijas termiņš. *Atpirkšanas līguma* vai mijmaiņas darījuma gadījumā termiņš atbilst *atpirkšanas datumam*.

Termiņu grupa (*maturity bucket*): tādu parāda instrumentu klase pirmā vai otrā līmeņa aktīvu likviditātes kategorijā, kuru *atlikušais termiņš* nepārsniedz noteiktas robežas, piemēram, 3–5 gadu termiņa grupa.

Tiešais darījums (*outright transaction*): darījums, kurā aktīvus pērk vai pārdod līdz pat to termiņa beigām (pēc darījuma sākumkursa vai darījuma beigu kursa).

Vairāku procentu likmju izsole (*multiple rate auction* (*American auction*)): izsole, kurā piedāvājuma procentu likme (vai cena/*mijmaiņas darījuma punkts*) ir vienāda ar to procentu likmi, kuru piedāvā katrā atsevišķā pieteikumā.

Valūtas mijmaiņas darījums (*foreign exchange swap*): vienas valūtas maiņa pret otru, vienlaikus veicot pirkšanas un pārdošanas darījumu pēc darījuma sākumkursa un pārdošanas un pirkšanas darījumu pēc darījumu beigu kursa. *Eurosistēma* veic atklātā tirgus monetārās politikas operācijas valūtas mijmaiņas darījumu veidā, *nacionālajām centrālajām bankām* (vai ECB) pērkot (vai pārdodot) euro par ārvalstu valūtu pēc darījuma sākumkursa un vienlaikus to pārdodot (vai atpērkot) pēc darījumu beigu kursa.

Vēlāk fiksēts kupons (*post-fixed coupon*): *mainīgas procentu likmes instrumentu* kupons, ko nosaka pēc vērtības saskaņā ar atsauces indeksu noteiktā datumā (vai datumos) kupona maksājumu uzkrāšanās periodā.

Vērtspapīru konts (*safe custody account*): konts, kuru pārvalda centrālā banka un kurā *kredītiestādes* var noguldīt tos vērtspapīrus, kas uzskatāmi par piemērotu nodrošinājumu centrālās bankas operācijām.

Vērtspapīru kontu turētājs (*custodian*): iestāde, kas apņemas glabāt un administrēt vērtspapīrus un citus finanšu aktīvus citu vārdā.

Vērtspapīru norēķinu sistēma (VNS) (*securities settlement system* (*SSS*)): sistēma, kas ļauj turēt un pārvest vērtspapīrus vai citus finanšu aktīvus bez samaksas (FOP) vai pret samaksu (*piegāde pret samaksu*).

Vērtspapīru norēķinu sistēmu savstarpējā saikne (*link between securities settlement systems*): saikne sastāv no visām procedūrām un pasākumiem starp divām *vērtspapīru norēķinu sistēmām* (*VNS*) vērtspapīru pārskaitīšanai starp šīm divām VNS dematerializētā veidā.

Vidējā atlikuma nosacījums (*averaging provision*): nosacījums, kas ļauj *darījuma partneriem* izpildīt rezervju prasības, pamatojoties uz to vidējo rezervju atlikumu *izpildes periodā*. Vidējā atlikuma nosacījums veicina naudas tirgus procentu likmju stabilizēšanos, tādējādi stimulējot iestāžu ieinteresētību izlīdzināt īslaicīgo likviditātes svārstību radītās sekas. *Eurosistēmas* obligāto rezervju sistēma ņem vērā vidējā atlikuma nosacījumu.

Vienas procentu likmes izsole (holandiešu izsole) (*single rate auction* (*Dutch auction*)): izsole, kurā piedāvājuma procentu likme (vai cena/*mijmaiņas punkts*), ko piemēro visiem apmierinātajiem pieteikumiem, ir vienāda ar *robežlikmi*.

Vienreizējs atskaitījums (*lump-sum allowance*): fiksēta summa, kādu iestāde atskaita, aprēķinot tās *rezervju prasības Eurosistēmas* obligāto rezervju sistēmā.

3. PIELIKUMS

Darījuma partneru atlase valūtas intervences operācijām un valūtas mijmaiņas darījumiem monetārās politikas mērķiem

Darījuma partneru atlase valūtas intervences operācijām un valūtas mijmaiņas darījumiem monetārās politikas mērķiem notiek saskaņā ar vienotu pieeju neatkarīgi no Eurosistēmas ārējo operāciju īstenošanai izvēlētās organizatoriskās struktūras. Šāda atlases politika būtiski neatšķiras no pastāvošajiem tirgus standartiem, jo tā izveidota nacionālo centrālo banku pašreizējās labākās prakses saskaņošanas rezultātā. Darījuma partneru atlase Eurosistēmas valūtas intervences operācijām galvenokārt pamatojas uz divām kritēriju grupām.

Pirmās kritēriju grupas pamatā ir piesardzības princips. Pirmais piesardzības kritērijs ir kredītspēja, ko novērtē, kombinējot dažādas metodes (piemēram, izmantojot komercaģentūru piešķirtos kredītreitingus, pašu veikto kapitāla analīzi un citus uzņēmējdarbības rādītājus). Otrais kritērijs ir tas, ka Eurosistēma pieprasa visiem potenciālajiem valūtas intervences darījuma partneriem, lai tos pārrauga atzīta uzraudzības iestāde. Trešais kritērijs ir tāds, ka visiem Eurosistēmas valūtas intervenču darījuma partneriem jāievēro augsti ētikas standarti un jābūt ar labu reputāciju.

Ja izpildīts piesardzības prasību minimums, tiek piemērota otra kritēriju grupa, kuras pamatā ir efektivitātes apsvērumi. Pirmais efektivitātes kritērijs attiecas uz konkurētspējīgu cenu veidošanu un darījuma partnera spēju veikt liela apjoma darījumus pat svārstīga tirgus apstākļos. Arī darījuma partneru sniegtās informācijas kvalitāte un apjoms ir efektivitātes kritēriji.

Valūtas intervenču potenciālo darījuma partneru loks ir pietiekami liels un daudzveidīgs, lai nodrošinātu nepieciešamo elastību intervences operāciju veikšanā. Tas ļauj Eurosistēmai izvēlēties starp dažādiem intervences kanāliem. Lai spētu efektīvi veikt intervences dažādās ģeogrāfiskās vietās un laika zonās, Eurosistēma var izmantot darījuma partnerus jebkurā starptautiskā finanšu centrā. Tomēr praksē parasti nozīmīga daļa darījuma partneru atrodas euro zonā. Valūtas mijmaiņas darījumiem, ko veic monetārās politikas mērķiem, izmanto tikai tos darījuma partnerus, kuri atrodas euro zonā un kuri atlasīti Eurosistēmas valūtas intervences operāciju veikšanai.

Lai kontrolētu kredītriskus attiecībā uz atsevišķiem darījuma partneriem valūtas mijmaiņas darījumos, ko veic monetārās politikas mērķiem, nacionālās centrālās bankas var izmantot sistēmas, kuru pamatā ir limiti.

4. PIELIKUMS

Eiropas Centrālās bankas monetārās un banku statistikas pārskatu sniegšanas noteikumi ([1])

1. *Ievads*

Padomes 1998. gada 23. novembra Regula (EK) Nr. 2533/98 par Eiropas Centrālās bankas vākto statistisko informāciju ([2]) nosaka fiziskās un juridiskās personas, uz kurām attiecas pārskatu sniegšanas prasība (tā sauktos — iespējamos pārskatu sniedzējus), konfidencialitātes nosacījumus un atbilstošus izpildes noteikumus saskaņā ar Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtu (tālāk tekstā — ECBS Statūti) 5.4. pantu. Turklāt Regula piešķir ECB tiesības izmantot tās tiesības apstiprināt normatīvos aktus:

— lai precizētu faktiskos pārskatu sniedzējus;

— lai noteiktu ECB statistikas pārskatu sniegšanas prasības un izvirzītu tās iesaistīto dalībvalstu faktiskajiem pārskatu sniedzējiem; un

— lai precizētu nosacījumus, saskaņā ar kuriem ECB un nacionālās centrālās bankas (NCB) var īstenot tiesības pārbaudīt vai vākt obligāto statistisko informāciju.

2. *Vispārīgie apsvērumi*

Eiropas Centrālās bankas 2001. gada 22. novembra Regulas (EK) Nr. 2423/2001 par monetāro finanšu iestāžu sektora konsolidēto bilanci (ECB/2001/13) ([3]) mērķis ir nodrošināt ECB un saskaņā ar Statūtu 5.2. pantu arī NCB, kuras iespēju robežās veic šo darbu, pilnvaras vākt statistikas materiālus, kas nepieciešami, lai varētu pildīt Eiropas Centrālo banku sistēmas (ECBS) uzdevumus un īpaši — tās uzdevumu noteikt un īstenot Kopienas monetāro politiku saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma (tālāk tekstā — Līgums) 105. panta 2. punkta pirmo ievilkumu. Statistisko informāciju, kas savākta saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas 2001. gada 22. novembra Regulu (EK) Nr. 2423/2001 par monetāro finanšu iestāžu sektora konsolidēto bilanci (ECB/2001/13), izmanto, lai sagatavotu monetāro finanšu iestāžu (MFI) sektora konsolidēto bilanci, kuras galvenais mērķis ir sniegt ECB vispusīgu statistisko informāciju par monetārajām norisēm, kas skar iesaistītajās dalībvalstīs izvietoto MFI kopējos finanšu aktīvus un pasīvus. Iesaistītās dalībvalstis tiek aplūkotas kā viena ekonomiskā teritorija.

Statistikas vajadzībām ECB pārskatu sniegšanas prasības saistībā ar MFI sektora konsolidēto bilanci pamatojas uz trim galvenajiem apsvērumiem.

Pirmkārt, ECB jāsaņem salīdzināma, uzticama un aktuāla statistiskā informācija, kas visā euro zonā savākta salīdzināmos nosacījumos un apstākļos. Lai gan saskaņā ar Statūtu 5.1. un 5.2. panta prasībām un, ciktāl nepieciešams, saistībā ar citām Kopienas vai valsts vajadzībām noteiktām statistikas prasībām datus decentralizēti vāc NCB, tiek prasīta pietiekama saskaņotība un pārskatu sniegšanas standartu minimuma ievērošana, jo jāizveido ticama statistikas bāze vienotas monetārās politikas noteikšanai un īstenošanai.

Otrkārt, pildot Eiropas Centrālās bankas 2001. gada 22. novembra Regulā (EK) Nr. 2423/2001 par monetāro finanšu iestāžu sektora konsolidēto bilanci (ECB/2001/13) noteiktās pārskatu sniegšanas saistības, jāievēro caurredzamības un juridiskās noteiktības princips, jo minētā Regula ir saistoša kopumā un tieši piemērojama visā euro zonā. Tā nosaka fizisko un juridisko personu, pret kurām ECB var piemērot sankcijas, ja netiek pildītas ECB pārskatu sniegšanas prasības, tiešos pienākumus (sk. Padomes 1998. gada 23. novembra Regulas (EK) Nr. 2533/98 par Eiropas Centrālās bankas vākto statistisko informāciju 7. pantu). Tādējādi pārskatu sniegšanas pienākumi ir skaidri noteikti un jebkura ECB rīcība, pārbaudot vai savācot obligāto statistikas informāciju, notiek saskaņā ar noteiktiem principiem.

Treškārt, ECB līdz minimumam jāsamazina pārskatu apjoms (sk. Padomes 1998. gada 23. novembra Regulas (EK) Nr. 2533/98 par Eiropas Centrālās bankas vākto statistisko informāciju 3.a) pantu). Tāpēc statistikas materiālus, ko NCB savākušas saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas 2001. gada 22. novembra Regulu (EK) Nr. 2423/2001 par

([1]) Pielikuma saturam ir tikai informatīvs raksturs.
([2]) OV L 318, 27.11.1998., 8. lpp.
([3]) OV L 333, 17.12.2001., 1. lpp. Šī Regula aizstāj Eiropas Centrālās bankas 1998. gada 1. decembra Regulu (EK) Nr. 2819/98 (ECB/1998/16).

monetāro finanšu iestāžu sektora konsolidēto bilanci (ECB/2001/13), izmanto arī tam, lai aprēķinātu rezervju bāzi saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas 2003. gada 12. septembra Regulu (EK) Nr. 1745/2003 par obligāto rezervju piemērošanu (ECB/2003/9) ([4]).

Eiropas Centrālās bankas 2001. gada 22. novembra Regulas (EK) Nr. 2423/2001 par monetāro finanšu iestāžu sektora konsolidēto bilanci (ECB/2001/13) panti vispārīgi nosaka pārskatu sniedzējus, to pārskatu sniegšanas pienākumus un principus, saskaņā ar kuriem ECB un NCB parasti izmanto savas tiesības pārbaudīt vai vākt obligāto statistisko informāciju. Detalizēta statistiskā informācija, kas jāsniedz saskaņā ar ECB statistikas pārskatu sniegšanas prasībām, un standartu minimums, kas jāņem vērā, plašāk skaidrots Eiropas Centrālās bankas 2001. gada 22. novembra Regulas (EK) Nr. 2423/2001 par monetāro finanšu iestāžu sektora konsolidēto bilanci (ECB/2001/13) I–IV pielikumā.

3. *Faktiskie pārskatu sniedzēji; MFI saraksts statistikas vajadzībām*

MFI ietver rezidentu kredītiestādes, kas definētas Kopienas tiesību aktos, un visas pārējās rezidentu finanšu iestādes, kas nodarbojas ar noguldījumu un/vai tiem tuvu aizstājēju piesaisti no iestādēm, kas nav MFI, kā arī kredītu izsniegšanu un/vai ieguldījumu veikšanu vērtspapīros savā vārdā (vismaz ekonomiskā nozīmē). ECB izveido un uztur iestāžu sarakstu saskaņā ar šo definīciju un klasifikācijas principiem, kas noteikti Eiropas Centrālās bankas 2001. gada 22. novembra Regulas (EK) Nr. 2423/2001 par monetāro finanšu iestāžu sektora konsolidēto bilanci (ECB/2001/13) I pielikumā. MFI sarakstu statistikas vajadzībām izveido un uztur ECB Valde. Euro zonā rezidējošo MFI kopums ir faktiskie pārskatu sniedzēji.

NCB var noteikt izņēmuma statusu mazajām MFI, ja MFI, kuru datus izmanto mēneša konsolidētās bilances sagatavošanai, katrā iesaistītajā dalībvalstī veido vismaz 95 % no kopējās MFI bilances. Šie izņēmumi dod iespēju NCB piemērot "mazietekmīgo grupu atmešanas" (*cutting off the tail*) metodi.

4. *Statistikas pārskatu sniegšanas pienākumi*

Lai izveidotu konsolidēto bilanci, faktiskajiem pārskatu sniedzējiem rezidentiem katru mēnesi jāiesniedz bilances statistiskā informācija. Papildu informācija jāiesniedz katru ceturksni. Detalizētāks iesniedzamās statistiskās informācijas apraksts sniegts Eiropas Centrālās bankas 2001. gada 22. novembra Regulas (EK) Nr. 2423/2001 par monetāro finanšu iestāžu sektora konsolidēto bilanci (ECB/2001/13) I pielikumā.

Attiecīgos statistiskos datus vāc NCB, kurām jānosaka konkrētā pārskatu sniegšanas procedūra. Eiropas Centrālās bankas 2001. gada 22. novembra Regula (EK) Nr. 2423/2001 par monetāro finanšu iestāžu sektora konsolidēto bilanci (ECB/2001/13) neliedz NCB vākt no faktiskajiem pārskatu sniedzējiem statistisko informāciju, kas nepieciešama ECB statistikas prasību pildīšanai, plašākas statistikas pārskatu sniegšanas sistēmas ietvaros, ko NCB uz savu atbildību veido saskaņā ar Kopienas vai nacionālajiem tiesību aktiem vai iedibināto praksi un kas paredzēta citām statistikas vajadzībām. Tomēr tas nedrīkst ierobežot to statistikas prasību izpildi, kuras izklāstītas Eiropas Centrālās bankas 2001. gada 22. novembra Regulā (EK) Nr. 2423/2001 par monetāro finanšu iestāžu sektora konsolidēto bilanci (ECB/2001/13). Konkrētos gadījumos ECB var izmantot šādiem nolūkiem savāktu statistisko informāciju savu prasību izpildei.

Minētais NCB piešķirtais izņēmuma statuss nozīmē, ka attiecīgajām mazajām MFI tiek piemērotas atvieglotas pārskatu sniegšanas prasības (t.sk. tām noteikta prasība sniegt tikai ceturkšņa pārskatus), kas saistībā ar obligātajām rezervēm noteikti jāpilda un kas precizētas Eiropas Centrālās bankas 2001. gada 22. novembra Regulas (EK) Nr. 2423/2001 par monetāro finanšu iestāžu sektora konsolidēto bilanci (ECB/2001/13) II pielikumā. Prasības tām mazajām MFI, kas nav kredītiestādes, izklāstītas minētās Regulas III pielikumā. Tomēr MFI, kurām piešķirts izņēmuma statuss, ir iespēja izpildīt visas standarta pārskatu sniegšanas prasības.

5. *Statistiskās informācijas izmantošana atbilstoši ECB Regulai par obligātajām rezervēm*

Lai mazinātu pārskatu apjomu un izvairītos no dublēšanās statistiskās informācijas vākšanā, bilances statistikas informāciju, ko MFI sniegušas saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas 2001. gada 22. novembra Regulu (EK) Nr. 2423/2001 par monetāro finanšu iestāžu sektora konsolidēto bilanci (ECB/2001/13), izmanto arī rezervju bāzes aprēķinam saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas 2003. gada 12. septembra Regulu (EK) Nr. 1745/2003 par obligāto rezervju piemērošanu (ECB/2003/9).

([4]) OV L 250, 2.10.2003., 10. lpp.

Pārskatu sniedzējiem jāiesniedz dati statistikas vajadzībām savām NCB saskaņā ar 1. tabulu, kura iekļauta Eiropas Centrālās bankas 2001. gada 22. novembra Regulas (EK) Nr. 2423/2001 par monetāro finanšu iestāžu sektora konsolidēto bilanci (ECB/2001/13) I pielikumā. 1. tabulā ar "*" atzīmētos lodziņus pārskatu sniedzējas iestādes izmanto rezervju bāzes aprēķināšanai (sk. šīs publikācijas 7. nodaļas 13. ielikumu).

Lai pareizi aprēķinātu rezervju bāzi, kurai tiek piemērota pozitīvo rezervju norma, nepieciešams detalizēts sadalījums noguldījumiem ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem, noguldījumiem ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ilgāku ar 2 gadiem un kredītiestāžu *repo* saistībām pret ("iekšzemes" un "citu iesaistīto dalībvalstu") "MFI", "kredītiestādēm, uz kurām attiecas rezervju prasības, ECB un NCB" un "centrālās valdības" sektoriem, kā arī pārējām valstīm.

TABU

Dati, kas sniedzami

LA 1

katru mēnesi

BILANCES POSTEŅI	A. Iekšzeme									B. Citas iesaistītās dalībvalstis										C. Pārējās valstis	D. Nesadalīti
	MFI [3]		Ne-MFI							MFI [3]		Ne-MFI									
		t.sk. kredītiestādes, uz kurām attiecas rezervju prasības, ECB un NCB	Valdība		Pārējie rezidentu sektori						t.sk. kredītiestādes, uz kurām attiecas rezervju prasības, ECB un NCB	Valdība		Pārējie rezidentu sektori							
			Centrālā valdība	Pārējā valdība	Kopā	Pārējie finanšu starpnieki + finanšu palīgsabiedrības (S.123 + S.124)	Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi (S.125)	Nefinanšu sabiedrības (S.11)	Mājsaimniecības + mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas iestādes (S.14 + S.15)			Centrālā valdība	Pārējā valdība	Kopā	Pārējie finanšu starpnieki + finanšu palīgsabiedrības (S.123 + S.124)	Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi (S.125)	Nefinanšu sabiedrības (S.11)	Mājsaimniecības + mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas iestādes (S.14 + S.15)		
	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)	(i)	(j)	(k)	(l)	(m)	(n)	(o)	(p)	(q)	(r)	(s)	(t)
SAISTĪBAS																				
8. Skaidrā nauda apgrozībā																				
9. Noguldījumi	*	*	*							*	*	*							*	
līdz 1 gadam																				
ilgāk par 1 gadu																				
9.e Euro	*	*								*	*									
9.1.e Uz nakti				*	*								*	*						
9.2.e Ar noteikto termiņu																				
līdz 1 gadam				*	*								*	*						
1–2 gadi				*	*								*	*						
ilgāk par 2 gadiem [1]	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*					*	
9.3.e Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu																				
Līdz 3 mēnešiem [2]				*	*								*	*						
ilgāk par 3 mēnešiem				*	*								*	*						
t.sk. ilgāk par 2 gadiem [4]	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*					*	
9.4.e Repo	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*					*	
9.x Ārvalstu valūtās																				
9.1.x Uz nakti				*	*								*	*						
9.2.x Ar noteikto termiņu																				
līdz 1 gadam				*	*								*	*						
1–2 gadi				*	*								*	*						
ilgāk par 2 gadiem [1]	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*					*	
9.3.x Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu																				
līdz 3 mēnešiem [2]				*	*								*	*						
ilgāk par 3 mēnešiem				*	*								*	*						
t.sk. ilgāk par 2 gadiem [4]	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*					*	
9.4.x Repo	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*					*	
10. Naudas tirgus fondu akcijas/daļas																				
11. Emitētie parāda vērtspapīri																				
11.e Euro																				
līdz 1 gadam																				*
1–2 gadi																				*
ilgāk par 2 gadiem																				*
11.x Ārvalstu valūtās																				
līdz 1 gadam																				*
1–2 gadi																				*
ilgāk par 2 gadiem																				*
12. Kapitāls un rezerves																				
13. Pārējās saistības																				

([1]) T.sk. administratīvi regulētie noguldījumi.
([2]) T.sk. nepārvedami beztermiņa krājnoguldījumi.
([3]) Kredītiestādes drīkst sniegt informāciju par pozīcijām saistībā ar "MFI, kas nav kredītiestādes, uz ko attiecas obligātās rezerves, ECB un NCB", nevis atsevišķi saistībā ar "MFI" un "kredītiestādēm, uz ko attiecas obligātās rezerves, ECB un NCB", ja informācija ir pietiekami detalizēta un netiek ietekmēti dati, kas atzīmēti treknrakstā.
([4]) Par šo posteni informāciju sniedz brīvprātīgi līdz turpmākam paziņojumam.

BILANCES POSTEŅI	A. Iekšzeme									B. Citas iesaistītās dalībvalstis										C. Pārējās valstis	D. Nesadalīti
	MFI	Ne-MFI								MFI	Ne-MFI										
		Valdība	Pārējie rezidentu sektorii								Valdība	Pārējie rezidentu sektori									
			Kopā	Pārējie finanšu starpnieki + finanšu palīgsabiedrības (S.123 + S.124)	Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi (S.125)	Nefinanšu sabiedrības (S.11)	Mājsaimniecības + mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas iestādes (S.14 + S.15)									Mājsaimniecības + mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas iestādes (S.14 + S.15)					
							Patēriņa kredīti	Kredīti mājokļa iegādei	Pārējie (atlikušie)								Patēriņa kredīti	Kredīti mājokļa iegādei	Pārējie (atlikušie)		
	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)	(i)	(j)	(k)	(l)	(m)	(n)	(o)	(p)	(q)	(r)	(s)	(t)	
AKTĪVI																					
1. Naudas līdzekļi																					
1.e t.sk. euro																					
2. Aizdevumi																					
līdz 1 gadam																					
1–5 gadi																					
ilgāk par 5 gadiem																					
2.e t.sk. euro																					
3. Neakciju vērtspapīri																					
3.e Euro																					
līdz 1 gadam																					
1–2 gadi																					
ilgāk par 2 gadiem																					
3.x Ārvalstu valūtās																					
līdz 1 gadam																					
1–2 gadi																					
ilgāk par 2 gadiem																					
4. Naudas tirgus fondu akcijas/daļas																					
5. Akcijas un pārējie kapitāla vērtspapīri																					
6. Pamatlīdzekļi																					
7. Pārējie aktīvi																					

	Rezervju bāze aprēķināta kā šādu 1. tabulas aiļu summa (Saistības): (a)–(b)+(c)+(d)+(e)+(j)–(k)+(l)+(m)+(n)+(s)
NOGULDĪJUMU SAISTĪBAS (Euro un ārvalstu valūtas kopā)	
NOGULDĪJUMI KOPĀ **9.1.e + 9.1.x** **9.2.e + 9.2.x** **9.3.e + 9.3.x** **9.4.e + 9.4.x**	
t.sk.: **9.2.e + 9.2.x noguldījumi ar noteikto termiņu** ilgāku par 2 gadiem	
t.sk.: **9.3.e + 9.3.x noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu** ilgāku par 2 gadiem	**Brīvprātīga pārskatu sniegšana**
t.sk.: **9.4.e + 9.4.x *repo* darījumi**	

Turklāt atkarībā no katras valsts statistiskās informācijas vākšanas sistēmas un neierobežojot pilnīgu atbilstību MFI bilances definīcijām un klasifikācijas principiem, kas izklāstīti Eiropas Centrālās bankas 2001. gada 22. novembra Regulā (EK) Nr. 2423/2001 par monetāro finanšu iestāžu sektora konsolidēto bilanci (ECB/2001/13), kredītiestādes, uz kurām attiecas rezervju prasības, var paziņot datus, kas nepieciešami rezervju bāzes aprēķināšanai (izņemot datus par tirgojamiem vērtspapīriem), saskaņā ar nākamo tabulu, ja netiek ietekmēti dati, kas iepriekšējā tabulā atzīmēti treknrakstā.

Eiropas Centrālās bankas 2001. gada 22. novembra Regulas (EK) Nr. 2423/2001 par monetāro finanšu iestāžu sektora konsolidēto bilanci (ECB/2001/13) II pielikumā aprakstīti obligāto rezervju sistēmas lietojuma īpašie un pārejas noteikumi, kā arī noteikumi, kas piemērojami, kredītiestādēm apvienojoties.

Eiropas Centrālās bankas 2001. gada 22. novembra Regulas (EK) Nr. 2423/2001 par monetāro finanšu iestāžu sektora konsolidēto bilanci (ECB/2001/13) II pielikumā īpaši aplūkota to kredītiestāžu pārskatu sniegšanas sistēma, kas veido "mazietekmīgo" grupu. Šīm kredītiestādēm vismaz reizi ceturksnī saskaņā ar 1.A tabulu jāiesniedz dati, kas nepieciešami rezervju bāzes aprēķināšanai, nodrošinot, ka sniegtie dati pilnībā atbilst 1. tabulā piemērotajām definīcijām un klasifikācijai. Mazietekmīgo kredītiestāžu triju rezervju prasību izpildes periodu rezervju bāzes datu pamatā ir NCB savāktie ceturkšņa beigu dati.

Pielikumā ietverti arī konsolidēto pārskatu sniegšanas noteikumi. Saņemot Eiropas Centrālās bankas atļauju, kredītiestādes, uz kurām attiecas obligāto rezervju nosacījums, var sniegt konsolidētos statistikas pārskatus par kredītiestāžu grupu, uz kuru attiecas obligāto rezervju prasības vienotā nacionālajā teritorijā, ja visas attiecīgās iestādes atteikušās izmantot vienreizējo atskaitījumu no rezervju prasības. Tomēr vienreizējais atskaitījums saglabājas visai grupai kopumā. Visas attiecīgās iestādes ir atsevišķi iekļautas ECB MFI sarakstā.

1.A TABULA

Mazo kredītiestāžu ceturkšņa dati obligāto rezervju prasību vajadzībām

	Rezervju bāze (izņemot tirgojamos vērtspapīrus), kas aprēķināta kā šādu 1. tabulas aiļu summa (Saistības): (a)–(b)+(c)+(d)+(e)+(j)–(k)+(l)+(m)+(n)+(s)
NOGULDĪJUMU SAISTĪBAS (Euro un ārvalstu valūtas kopā)	
NOGULDĪJUMI KOPĀ **9.1.e + 9.1.x** **9.2.e + 9.2.x** **9.3.e + 9.3.x** **9.4.e + 9.4.x**	
t.sk.: **9.2.e + 9.2.x noguldījumi ar noteikto termiņu** ilgāku par 2 gadiem	
t.sk.: **9.3.e + 9.3.x noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu** ilgāku par 2 gadiem	**Brīvprātīga datu sniegšana**
t.sk.: **9.4.e + 9.4.x *repo***	
	Pārējie posteņi, 1. tabulas (t) aile
TIRGOJAMIE VĒRTSPAPĪRI (Euro un ārvalstu valūtas kopā)	
11. EMITĒTIE PARĀDA VĒRTSPAPĪRI **11.e + 11.x ar noteikto termiņu** līdz 2 gadiem	
11. EMITĒTIE PARĀDA VĒRTSPAPĪRI **11.e + 11.x ar noteikto termiņu** ilgāku par 2 gadiem	

Pielikums ietver arī noteikumus, kas piemērojami, kredītiestādēm apvienojoties. Termini "apvienošanās", "iestādes, kas apvienojas" un "pārņēmēja iestāde" tiek lietoti saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas 2003. gada 12. septembra Regulu (EK) Nr. 1745/2003 par obligāto rezervju piemērošanu (ECB/2003/9). Izpildes periodā, kurā notiek apvienošanās, pārņēmējas iestādes rezervju prasības tiek aprēķinātas un pildītas saskaņā ar šīs Regulas 13. pantu. Turpmākajiem rezervju prasību izpildes periodiem pārņēmējas iestādes rezervju prasības tiek aprēķinātas, pamatojoties uz rezervju bāzi un statistisko informāciju saskaņā ar īpašiem noteikumiem (sk. tabulu Eiropas Centrālās bankas 2001. gada 22. novembra Regulas (EK) Nr. 2423/2001 par monetāro finanšu iestāžu sektora konsolidēto bilanci (ECB/2001/13) II pielikuma papildinājumā), ja tie ir piemērojami. Citos gadījumos piemēro parastos statistiskās informācijas sniegšanas un rezervju prasību aprēķināšanas noteikumus saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas 2003. gada 12. septembra Regulas (EK) Nr. 1745/2003 par obligāto rezervju piemērošanu (ECB/2003/9) 3. pantu. Turklāt attiecīgā NCB var atļaut pārņēmējai iestādei izpildīt tās statistiskās informācijas sniegšanas prasības, izmantojot pagaidu kārtību. Šāda atkāpe no parastās kārtības pieļaujama iespējami īsu laiku, kas nekādā gadījumā nedrīkst pārsniegt 6 mēnešus pēc apvienošanās. Šis izņēmums neierobežo pārņēmējas iestādes uzdevumu pildīt pārskatu sniegšanas pienākumus saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas 2001. gada 22. novembra Regulu (EK) Nr. 2423/2001 par monetāro finanšu iestāžu sektora konsolidēto bilanci (ECB/2001/13) un, ja tā ir piemērojama, arī uzdevumu pārņemt pievienoto iestāžu pārskatu sniegšanas pienākumus. Tiklīdz publiskots nodoms apvienoties un ilgāku laiku pirms apvienošanās pārņēmējai iestādei ir pienākums informēt attiecīgo NCB par kārtību, ko tā paredz ieviest, lai izpildītu statistikas pārskatu sniegšanas pienākumus rezervju prasību noteikšanai.

6. *Pārbaude un obligāta informācijas vākšana*

ECB un NCB parasti izmanto tiesības pārbaudīt un obligāti vākt statistisko informāciju, ja nav ievērots datu nosūtīšanas, precizitātes, konceptuālās atbilstības un pārskatīšanas standartu minimums. Šo standartu minimums izklāstīts Eiropas Centrālās bankas 2001. gada 22. novembra Regulas (EK) Nr. 2423/2001 par monetāro finanšu iestāžu sektora konsolidēto bilanci (ECB/2001/13) IV pielikumā.

7. *Neiesaistītās dalībvalstis*

Tā kā Statūtu 34.1. pantā ietvertie noteikumi nepiešķir nekādas tiesības vai nenosaka pienākumus dalībvalstīm, uz kurām attiecas izņēmums (Statūtu 43.1. pants), un Dānijai (Protokola par dažiem noteikumiem attiecībā uz Dāniju 2. pants) un neattiecas uz Lielbritāniju (Protokola par dažiem noteikumiem attiecībā uz Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti 8. pants), Eiropas Centrālās bankas 2001. gada 22. novembra Regula (EK) Nr. 2423/2001 par monetāro finanšu iestāžu sektora konsolidēto bilanci (ECB/2001/13) tiek piemērota tikai iesaistītajām dalībvalstīm.

Tomēr Statūtu 5. pants, kas attiecas uz ECB un NCB kompetenci statistikas jomā, un Padomes 1998. gada 23. novembra Regula (EK) Nr. 2533/98 par Eiropas Centrālās bankas vākto statistisko informāciju tiek piemērota visās dalībvalstīs. Šis fakts, kā arī Līguma 10. pants (bijušais 5. pants) nosaka neiesaistīto dalībvalstu pienākumu izstrādāt un īstenot valstī visus pasākumus, ko tās uzskata par lietderīgiem, lai savāktu ECB statistikas pārskatu sniegšanas prasību izpildei nepieciešamo statistisko informāciju un statistikas jomā laikus sagatavotos kļūt par iesaistītajām dalībvalstīm. Šāds pienākums precīzi formulēts Padomes 1998. gada 23. novembra Regulas (EK) Nr. 2533/98 par Eiropas Centrālās bankas vākto statistisko informāciju 4. pantā un ievaddaļas 17. punktā. Nodrošinot caurredzamību, šis īpašais pienākums atkārtoti uzsvērts arī Eiropas Centrālās bankas 2001. gada 22. novembra Regulas (EK) Nr. 2423/2001 par monetāro finanšu iestāžu sektora konsolidēto bilanci (ECB/2001/13) ievaddaļas punktos.

5. PIELIKUMS

Eurosistēmas mājaslapas

Centrālā banka	Mājaslapa
European Central Bank	www.ecb.int
Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique	www.nbb.be vai www.bnb.be
Deutsche Bundesbank	www.bundesbank.de
Bank of Greece	www.bankofgreece.gr
Banco de España	www.bde.es
Banque de France	www.banque-france.fr
Central Bank and Financial Services Authority of Ireland	www.centralbank.ie
Banca d'Italia	www.bancaditalia.it
Banque centrale du Luxembourg	www.bcl.lu
De Nederlandsche Bank	www.dnb.nl
Österreichische Nationalbank	www.oenb.at
Banco de Portugal	www.bportugal.pt
Suomen Pankki — Finlands Bank	www.bof.fi

6. PIELIKUMS

Procedūras un sankcijas, ko piemēro darījuma partnera saistību nepildīšanas gadījumā

1. *Naudas sodi*

Ja darījuma partneris pārkāpj izsoles noteikumus ([1]), divpusējo darījumu noteikumus ([2]), pamatā esošo aktīvu izmantošanas noteikumus ([3]) vai dienas beigu procedūras un piekļuves nosacījumus aizdevumu iespējai uz nakti ([4]), Eurosistēma piemēro šādus naudas sodus.

i) Izsoles operāciju, divpusējo darījumu un pamatā esošo aktīvu izmantošanas noteikumu pārkāpumu gadījumā par pirmo un otro pārkāpumu, kas noticis 12 mēnešu laikā, naudas sodu piemēro par katru pārkāpumu. Piemērojamo naudas sodu aprēķina, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmei pieskaitot 2,5 procentu punktus.

— Par izsoles operāciju un divpusējo darījumu noteikumu pārkāpumiem naudas sodu aprēķina, nodrošinājuma summu vai naudas summu, par kuru darījuma partneris nav spējis veikt norēķinu, reizinot ar koeficientu 7/360.

— Par pamatā esošo aktīvu izmantošanas noteikumu pārkāpumiem naudas sodu aprēķina, neatbilstošo aktīvu summu (vai to aktīvu summu, kurus darījuma partneris nedrīkst izmantot), ko 1) darījuma partneris sniedzis kā nodrošinājumu nacionālajai centrālajai bankai vai ECB vai 2) darījuma partneris nav aizstājis 20 darbadienu laikā pēc tam, kad atbilstošie aktīvi kļuvuši neatbilstoši vai darījuma partneris tos vairs nav drīkstējis izmantot, reizinot ar koeficientu 1/360.

ii) Pirmo reizi pārkāpjot noteikumus attiecībā uz dienas beigu procedūru vai noteikumus par aizdevumu iespējas uz nakti izmantošanu, piemērojamo naudas sodu aprēķina pēc likmes 5 procentu punkti. Atkārtotu pārkāpumu gadījumā soda procentu likmi paaugstina vēl par 2,5 procentu punktiem katru reizi, kad pārkāpums notiek atkārtoti 12 mēnešu laikā, un to piemēro summai, par kādu nelikumīgi izmantota aizdevumu iespēja uz nakti.

2. *Citas sankcijas*

Eurosistēma uz laiku pārtrauc sadarbību ar darījuma partneri, ja netiek ievēroti ar izsoles operācijām un divpusējiem darījumiem, kā arī ar pamatā esošajiem aktīviem saistītie noteikumi. Tas notiek šādi.

a) Sadarbības pārtraukšana, ja netiek ievēroti ar izsoles operācijām un divpusējiem darījumiem saistītie noteikumi

Ja 12 mēnešu laikā notiek trešais līdzīga veida pārkāpums, Eurosistēma uz noteiktu laiku liedz darījuma partnerim piedalīties nākamajā(-ās) tāda paša veida atklātā tirgus operācijā(-ās), ko veic saskaņā ar tādu pašu procedūru, turklāt saskaņā ar 1. punktā izklāstītajiem noteikumiem tiek aprēķināts naudas sods. Sadarbības pārtraukšanu uz laiku piemēro šādi:

i) ja, pieļaujot trešo pārkāpumu, trūkstošā nodrošinājuma vai naudas līdzekļu daudzums ir līdz 40 % no kopējās nepieciešamā nodrošinājuma vai naudas līdzekļu summas, sadarbība tiek pārtraukta uz vienu mēnesi;

ii) ja, pieļaujot trešo pārkāpumu, trūkstošā nodrošinājuma vai naudas līdzekļu daudzums ir 40–80 % no kopējās nepieciešamā nodrošinājuma vai naudas līdzekļu summas, sadarbība tiek pārtraukta uz diviem mēnešiem; un

([1]) Piemēro, ja darījuma partneris nevar pārskaitīt pietiekamu pamatā esošo aktīvu apjomu, lai norēķinātos par līdzekļiem, kas tam piešķirti likviditāti palielinošā operācijā, vai ja tas nevar nodrošināt pietiekamus naudas līdzekļus, lai veiktu norēķinu par tam piešķirto summu likviditāti samazinošās operācijās.

([2]) Piemēro, ja darījuma partneris nevar nodrošināt pietiekamu atbilstošo pamatā esošo aktīvu apjomu vai ja tas nevar nodrošināt pietiekamus naudas līdzekļus, lai veiktu norēķinu par divpusējo darījumu līgumsummu.

([3]) Piemēro, ja darījuma partneris izmanto aktīvus, kuri ir vai ir kļuvuši neatbilstoši (vai arī kurus nedrīkst izmantot) kredīta atlikuma nodrošinājumam.

([4]) Piemēro, ja darījuma partnerim dienas beigās ir negatīvs norēķinu konta atlikums un tas nenodrošina atbilstību prasībām par piekļuvi aizdevumu iespējai uz nakti.

iii) ja, pieļaujot trešo pārkāpumu, trūkstošā nodrošinājuma vai naudas līdzekļu daudzums ir 80–100 % no kopējās nepieciešamā nodrošinājuma vai naudas līdzekļu summas, sadarbība tiek pārtraukta uz trim mēnešiem.

Šādus naudas sodus un sadarbības pārtraukšanu uz laiku, neierobežojot c) apakšpunktā minētos gadījumus, piemēro arī jebkuriem citiem pārkāpumiem, kas pieļauti 12 mēnešu periodā.

b) Sadarbības pārtraukšana, ja netiek ievēroti ar pamatā esošajiem aktīviem saistītie noteikumi

Ja 12 mēnešu laikā pieļauts trešais pārkāpums, Eurosistēma papildus naudas sodam, ko aprēķina saskaņā ar 1. punktu, uz laiku liedz darījuma partnerim piedalīties turpmākajās atklātā tirgus operācijās.

Šādus naudas sodus un sadarbības pārtraukšanu uz laiku, neierobežojot c) apakšpunktā minētos gadījumus, piemēro arī jebkuriem citiem pārkāpumiem, kas pieļauti 12 mēnešu periodā.

c) Piekļuves liegšana uz noteiktu laiku visām monetārās politikas operācijām ārkārtas gadījumos nākotnē

Ārkārtas gadījumos, ņemot vērā saistību nepildīšanas gadījuma(-u) nopietnību un īpaši — iesaistītās summas, saistību nepildīšanas gadījumu biežumu vai ilgumu, papildus naudas sodam, ko aprēķina saskaņā ar 1. punktu, darījuma partnerim var liegt piekļuvi visām monetārās politikas operācijām uz trim mēnešiem nākotnē.

d) Iestādes citās dalībvalstīs

Eurosistēma var pieņemt lēmumu arī par to, vai sadarbības pārtraukšana, ko ieteikts piemērot pret saistības nepildošo darījuma partneri, jāpiemēro arī tās pašas iestādes filiālēm, kuras atrodas citās dalībvalstīs.